

**BOCSKAI ISTVÁN KATOLIKUS
GIMNÁZIUM, TECHNIKUM ÉS ÓVODA**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

OM 200886

2024

Tartalom

PREAMBULUM.....	8
Az iskola hivatalos adatai	8
A katolikus köznevelési intézményekkel kapcsolatos rendelkezések	10
Törvények.....	10
Rendeletek	10
1. A gimnázium nevelési programja	12
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	12
1.1.1 Az iskola jövőképe.....	13
1.1.2 A keresztény nevelés alapelvei, értékei	14
1.1.3 Pedagógiai munkánk célja	14
1.1.4 Nevelő-oktató munkánk feladatai, eljárásai	14
1.1.5 Nevelő-oktató munkánk módszerei, munkaformái	15
1.1.6 Erkölcsi elvárások a tanároktól	17
1.1.7 Erkölcsi elvárások a tanulóktól	18
1.1.8 Erkölcsi ajánlások a szülőknek	18
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	19
1.2.1 A személyiségfejlesztés módszerei.....	20
1.3 Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	21
1.3.1 Az iskolai egészségnevelés szereplői és feladataik.....	21
1.3.2 Az iskola egészségnevelési céljai	21
1.3.3 Az egészségnevelés területei.....	21
1.3.4 Elsősegélynyújtás ismeretek megszerzésének lehetőségei	22
1.4 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	23
1.4.1 Közösségfejlesztés katolikus iskolánkban	23
1.4.2 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai.....	23
1.4.3 Hagyományok, rendezvények, megemlékezések	24
1.4.4 Közösségteremtő hagyományaink arculati elemei.....	24
1.4.5 Közösségfejlesztéssel kapcsolatos pályázatok.....	25
1.4.6 Diákönkormányzat	25

1.4.7 ZöldDÖK	27
1.4.8 Az iskolai közösségi szolgálat	28
1.5 A pedagógusok, az osztályfőnök intézményi feladatai	30
1.5.1 Pedagógusok intézményi feladatai.....	30
1.5.2 Az osztályfőnök feladatai	33
1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	35
1.6.1 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők.....	35
1.6.2 Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók.....	36
1.6.3 Sajátos nevelési igényű tanulók	37
1.6.4 Tehetséges tanulók fejlesztése	38
1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	39
1.8 Kapcsolattartás formái.....	41
1.8.1 A szülőkkel való kapcsolattartás formái	41
1.8.2 A diákokkal való kapcsolattartás formái.....	41
1.8.3 Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel	42
1.9 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	44
1.9.1 Javítóvizsga.....	44
1.9.2 Osztályozó vizsga	44
1.9.3 Pótló vizsga.....	47
1.9.4 Különbözeti vizsga.....	47
1.9.5 Ágazati alapvizsga	47
1.9.6 Technikumi próbavizsga.....	48
1.9.7 Kisérettségi	49
1.9.8 Próbaérettségi.....	49
1.9.9 Kompetenciamérés.....	49
1.10 A tanulók továbbhaladása, magasabb évfolyamba lépésének feltételei	49
1.11 A felvételi eljárás és a tanuló átvételének szabályai.....	50
1.11.1 Felvételi követelmények	50
1.11.2 Átjárhatóság	58
2. Helyi tanterv.....	59
2.1 Az intézmény oktatási, képzési rendje	59

2.2 Az iskola által kiválasztott kerettanterv.....	61
2.2.1 Az iskola helyi tanterve	61
2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	71
2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása ...	72
2.5 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása	77
2.6 Választható tantárgyak, foglalkozások, a pedagógusválasztás szabályai	77
2.6.1 Fenntarthatóság tantárgy	77
2.6.2 Honvédelmi ismeretek (Honvéd Kadét Program) tantárgy.....	78
2.6.3 Differenciált foglalkozások, tantárgyi tehetséggondozás	79
2.6.4 A pedagógusválasztás szabályai a választható foglalkozások esetében	79
2.7 Választható érettségi vizsgatárgyak.....	79
2.8 A középszintű érettségi vizsga témakörei	81
2.9 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja.....	82
2.9.1 Értékelésünk általános szempontjai	82
2.9.2 A számonkérés formái	83
2.9.3 Az értékelés szempontjai	83
2.9.4 Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	84
2.9.5 Az írásbeli beszámoltatás formái	85
2.9.6 A tanulók teljesítményének értékelése.....	85
2.9.7 A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai.....	86
2.9.8 Projektoktatás értékelési formái.....	87
2.10 A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei	88
2.11 Egészségnevelési program.....	89
2.11.1 Helyzetelemzés	90
2.11.2 Az iskola egészségnevelési céljai	91
2.11.3 Az egészségnevelés területei.....	91
2.11.4 Az egészségnevelés legfontosabb feladatai	91
2.11.5 Az iskolai egészségnevelés szereplői és feladataik.....	92
2.11.6 Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek	93

2.11.7 Az egészségnevelés szinterei	94
2.12 Környezeti nevelési program	95
2.12.1 A környezeti nevelés elvei	95
2.12.2 Az intézmény működése a környezeti nevelés szempontjából	98
2.12.3 A környezeti nevelés szinterei iskolánkban	99
2.12.4 Iskolán kívüli együttműködés	104
2.12.5 Anyagi erőforrások	105
2.12.6 Taneszközök	105
2.13 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	105
2.13.1 Az egyenlő bánásmód követelményének módszerei	106
2.13.2 Az iskola tevékenységrendszere	108
2.14 A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek, a magatartás és szorgalom értékelésének, minősítésének elvei.....	114
2.14.1 A tanulók jutalmazása tanév közben.....	114
2.14.2 A tanulók jutalmazása tanév végén.....	114
2.14.3 A tanulók jutalmazása a tanulmányok lezárásakor	114
2.14.4 A magatartás és szorgalom értékelésének elvei	114
2.15 Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok.....	117
3.Az óvoda nevelési programja	118
3.1 Bevezetés	118
3.1.1 Az óvoda megszületésének története	118
3.1.2 Óvodánk pedagógiai hitvallása	118
3.1.3 Óvodai nevelésünk célja	119
3.2 A katolikus óvoda küldetése.....	120
3.3 Óvodánk helyi nevelési alapelvei, értékei	120
3.3.1 Nevelési alapelveink	120
3.3.2 A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek.....	122
3.3.3 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	123
3.3.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése	124
3.4 Gyermekekép, óvodakép	128
3.4.1 Gyermekekép.....	128

3.4.2 Óvodakép	129
3.5 A katolikus óvoda nevelési feladatai	130
3.5.1 Hitre nevelés erősítése	130
3.5.2 Az egészséges életmód alakítása	131
3.5.3 Érzelmi nevelés, szocializáció, közösségi nevelés.....	133
3.5.4 Az anyanyelvi nevelés és értelmi képességek fejlesztésének megvalósítása.	135
3.6 Az óvodai élet megszervezésének elvei	136
3.6.1 Személyi feltételek.....	136
3.6.2 Tárgyi feltételek	137
3.6.3 Az óvodai élet megszervezése	138
3.7 A nevelés tevékenységformái	148
3.7.1 Hitre nevelés	148
3.7.2. Játék	152
3.7.3 Munka jellegű tevékenységek.....	156
3.7.4 A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	158
3.7.5 Külső világ tevékeny megismerése, környezeti nevelés.....	159
3.7.6 Matematikai nevelés	162
3.7.7 Művészeti, esztétikai nevelés.....	164
3.7.8 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	166
3.7.9 Verselés, mesélés	169
3.7.10 Mozgás.....	172
3.7.11 Testnevelés.....	174
3.7.12 Kommunikációs készségek fejlesztése	177
3.8 Óvodai nevelőmunkát szabályozó dokumentumok	178
3.8.1 Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja.....	178
3.8.2 Pedagógiai Program	178
3.8.3 Óvodai Csoportnapló - oviKRÉTA, OVPED	179
3.8.4 Teljesítményértékelés (TÉR) szabályzata - oviKRÉTA	179
3.8.5 A gyermek fejlődésének nyomon követése - oviKRÉTA, OVPED	180
3.9 A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	180
3.10 Mérések	181
3.10.1 A gyermekek személyes és szociális képességeik felmérése.....	181

3.10.2 Mozgásfejlettség mérése	182
3.10.3 Értelmi képességek mérése	183
3.10.4 Iskolába lépés után nyomonkövetés.....	184
3.11 Környezeti nevelés, fenntartható fejlődés	184
3.12 Óvodán kívüli programok, helyi, regionális rendezvényeken való részvétel.....	185
3.13 Ünnepeink, hagyományaink	186
3.14 Belső tudásmegosztás	187
3.15 Digitális technológia jelenléte az óvodában	188
3.16 A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	190

PREAMBULUM

Az iskola hivatalos adatai

Az intézmény hivatalos neve:

Bocskai István Katolikus Gimnázium, Technikum és Óvoda

rövid neve:

Bocskai Katolikus Gimn., Tech. és Óvoda

címe:

székhely: 3900 Szerencs, Ondi út 1.

Tagintézménye:

Bocskai István Katolikus Gimnázium, Technikum és Óvoda Szent Kinga Tagóvodája

3900 Szerencs, Kossuth tér 1.

telefon: 47/362-533

e-mail: gimi@big.szerencs.hu

OM azonosítója: 200886

A fenntartó

neve: Egri Főegyházmegye

címe: 3300 Eger, Széchenyi u. 1.

Az alapító

neve: Az Egyházi Törvénykönyv (CIC. 802-806.) alapján az Egri Főegyházmegye
Ordináriusa

címe: 3300 Eger, Széchenyi u. 1.

A működési engedélyt kiadó szerv

neve: Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály

címe: 3525 Miskolc, Városház tér 1.

A működési engedély

kelte: 2024. május 29.

száma: BO/05/01198-3/2024

Az intézmény működési területe: országos

Az intézmény jogállása, gazdálkodási jogköre:

Önálló egyházi jogi személyként, a fenntartó által jóváhagyott szervezeti és működési szabályzat alapján működő egyházi fenntartású köznevelési intézmény. A fenntartó által jóváhagyott költségvetése alapján önállóan gazdálkodó szervezet. Gazdálkodási formakódja: (GFO'2012 kód): 552 Egyházi intézmény.

Az intézmény többcélú köznevelési megállapodás keretében végzi feladatait.

Az engedélyezett évfolyamok száma, tanulólétszám:

Az intézménybe felvehető maximális tanulólétszám: 735 fő.

Óvodai nevelés:	4 csoport
4 évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás:	9-12. évfolyam, 4 évfolyam
6 évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás:	7-12. évfolyam, 6 évfolyam
Technikumi szakmai oktatás 2020.09.01-jétől	
felmenő rendszerben:	9-13. évfolyam, 5 évfolyam
Technikumi szakmai oktatás kizárólag szakmai vizsgára felkészítő évfolyamok 2020.09.01-jétől	
felmenő rendszerben:	13-14. évfolyam, 2 évfolyam

Az óvoda feladata a többi óvodással együttnevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, ellátása.

Az iskola feladata a többi tanulóval együttnevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása.

A katolikus köznevelési intézményekkel kapcsolatos rendelkezések

Törvények

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Egyházi Törvénykönyv
- II. Vatikáni Zsinat dokumentumai
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok életpályájáról
- A 2020.évi LXIV. törvény az Erzsébet-táborokról
- A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény

Rendeletek

- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről
- 18/2024. (IV.4) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről
- Irányelvek a sajátos nevelésű tanulók oktatásához
(https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok)
- A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
(https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok)
- A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók, kerettantervek
(https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat)

- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 401/2023. (VIII.30) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet

1. A gimnázium nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1954-ben jött létre a Bocskai István Gimnázium. Nevét az akkori Oktatási Minisztérium javaslatára kapta. Nem is véletlenül, hiszen Bocskai István tiszántúli főúr országos események homlokterébe emelte a várost 1605-ben, amikor Szerencsre hívta össze az országgyűlést. Az egybegyűlt rendek Bocskai Istvánt, Erdély urát Magyarország fejedelmévé választották. Ennek emlékét hirdeti a református templom falában elhelyezett márványtábla.

A Bocskai István Katolikus Gimnázium és Szakgimnázium 2013-ban vált egyházi intézménnyé az Egri Főegyházmegye fenntartásában. Választásunkat az motiválta, hogy stabilitást nélkülöző világunkban biztos értékrendet kínáljunk diákjainknak.

A katolikus nevelés a fiatalok kiegyensúlyozott és teljes fejlődését szolgálja: a spirituális, vallásos, erkölcsi, intellektuális, fizikai, érzelmi növekedést, valamint az esztétikai fejlődést. A Bocskai Katolikus Gimnázium a személyes törődés által kívánja fejleszteni tanulóit. Azt szeretné, hogy az intézmény olyan hely legyen, ahol hisznek az emberben, törődnek vele és tisztelik; elismerik, méltányosan és igazságosan bánnak vele; ahol a közös tanulás, a sport, a művészetek és a szeretetszolgálat által mindenki megtalálja a közösséget társaival és a megfelelő kihívást a személyes fejlődéshez. Szeretnénk a keresztény nevelés által kapaszkodót nyújtani és útmutatást adni a ránk bízott tanulóknak a kiegyensúlyozott, boldog élethez.

Következetes oktató-nevelő munkával arra törekszünk, hogy biztosítsuk tanulóink optimális személyiségfejlődését. Fontosnak tartjuk diákjaink minél alaposabb, lelkiismeretes felkészítését a továbbtanuláshoz elengedhetetlen érettségre és az eredményes egyetemi és főiskolai tanulmányokhoz szükséges képességek kialakítását. Tanítványainkat megtanítjuk az egymással való alkalmazkodásra és az együttműködésre.

1.1.1 Az iskola jövőképe

Intézményünk ne csak nevében legyen keresztény intézmény, hanem rendelkezzen katolikus lelkeséggel és szellemiséggel.

Az iskola vezetése arra törekszik, hogy erősítse a tanulóknak és a nevelőtestületben a keresztény lelkiület kialakulását és megszilárdulását.

Fontosnak tartjuk, hogy hazánk nehézségekkel küzdő régiójában iskolánk továbbra is megmaradjon szellemi bázisnak, és lehetőséget adjon az itt élő fiataloknak a felemelkedésre.

A nehézségek ellenére tanulóink tele vannak bizonyításvágygal, s talán éppen ezért igyekeznek egyre magasabbra törni a tanultság létráján. A felsőoktatási intézménybe igyekvő tanulóink szinte mind megtalálják helyüket a választott egyetemeken, főiskolákon. Büszkék vagyunk rájuk, mert helytállásukkal a mi értékrendünket igazolják.

Többcélú intézménytípusunkban a felemelkedés esélyét teremtenénk meg azáltal is, hogy a szerényebb képességű tanulók számára biztosítjuk az érettségi utáni szakképzést. A gimnáziumban végzett diákjaink a 13-14. évfolyamon sajátíthatják el a szakmai ismereteket. Szakképző évfolyamos tanulóink a szakmai képesítő vizsga követelményeit teljesítve szakképzett munkaerővé válnak, s becsületes, dolgozó állampolgárai lesznek társadalmunknak. Mindenki tapasztalja, hogy a jó ismerete még senkit sem tesz jóvá, arra rá is kell nevelni az embereket; ezért nem elég, ha az iskola csak tanít, hanem nevelnie is kell. Intézményünk nevelési célja, hogy felelős, értelmes, aktív és kreatív közösségi emberekké formáljuk a ránk bízottakat, szem előtt tartva a 2000-ben jóváhagyott Magyar katechetikai direktórium hármas nevelési követelményét:

- A katolikus iskolákban tanuló növendékek nevelésének elsődleges célja, hogy ne csak értékes, becsületes emberek, hanem elkötelezett keresztények is legyenek.
- A katolikus iskolákban követelmény a katekézis és a tantárgyak megfelelő színvonalú oktatása.
- A nevelés célkitűzései közé tartozik a hazaszeretetre való nevelés anélkül, hogy más nemzetet, annak kultúráját, szokásait lebecsülnék vagy sértenék.

Iskolánk katolikus, ökumenikus jelleggel működik. Az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világszemléletben, s ezt ki is nyilvánítja. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá. Iskolánk tudatosan vállalja a fiatalok nevelését, szakképzését, hogy vallásos lelkiülettel, elkötelezettséggel álljanak helyt az életben.

1.1.2 A keresztény nevelés alapelvei, értékei

A Katolikus Iskola című, 1997-ben kiadott egyházi dokumentum szellemében valljuk, hogy a katolikus iskolában a nevelés és oktatás szoros egységben áll annak érdekében, hogy a fiatalokat a szabadság felelős használatára nevelje, hogy érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt, megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot, felülemelkedjenek a közepszerűségeken és egyre jobban elkötelezzék magukat Isten és az emberek szolgálatára. A keresztény nevelés alapja és példaképe az evangélium Jézusa. Ennek megfelelően az iskola azzal válik katolikussá, ha az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, és vállalja a növendékek keresztény szellemű formálását. Nevelésünk négy alapelve: az igaz, a szent, a szép és a jó.

1.1.3 Pedagógiai munkánk célja

Az iskola célja, hogy a diákok a keresztény értékrendre építve művelt emberré, gazdag személyiséggé, Istent és embertársait szerető felelős polgárrá, tisztességes és emberséges alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak. Fontos, hogy a diákok morális és esztétikai szemléletét kialakítsuk, megalapozzuk kognitív és kommunikációs képességeiket, valamint az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényüket. Célunk a megalapozott, érvényes és személyes értékrend kialakítása, a kudarc és sikertűrés készségeinek fejlesztése.

Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejleszteni kívánjuk a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és kreativitását. Tanulóinkban ki kell alakulnia a kulturált szórakozás igényének, meg kell ismerniük ünnepeinket, azokat élővé és átörököthetővé kell tenni.

1.1.4 Nevelő–oktató munkánk feladatai, eljárásai

- Önismerettel rendelkező, kreatív és döntésképes emberek nevelése, akik mind a továbbtanuláshoz, mind az önálló munkavállaláshoz megfelelő ismeretekkel rendelkeznek. Ennek alapvető színterei a tanórák, valamint a tanórán kívüli tevékenységek.
- A művészeti nevelés által harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakítása és fejlesztése; a művészetek befogadására, értésére és művelésére képes és fogékony tanulóifjúság nevelése. Ezt biztosítják a szakórák, valamint az iskolában működő énekkar, rajz és néptánc szakkör, az osztályonként szervezett színház- és hangverseny-látogatások,

tanulók önálló alkotásainak bemutatása az aulában és az osztálytermekben, városi kiállításokon és iskolai, valamint városi rendezvényeken.

- A már elsajátított készségek és képességek kibontakoztatása, majd ezekre alapozva ezen tanulói tulajdonságok további fejlesztése. Ezt szolgálják a versenyre történő felkészítések, a továbbtanulást lehetővé tevő emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő foglalkozások.
- Az önálló tanuláshoz szükséges értelmi és akarat tényezők kialakítása, tanulási szokások kifejtése. Ezen tevékenységek megvalósulását biztosítják a tanórák, az osztályfőnöki órák, az egyéni elbeszélgetések, szükség szerint szakemberek segítségének igénybevétele.
- Az egészséges életmód szokásrendszerének tudatosítása és megszilárdítása. Ez a tétel szintén szakórán és osztályfőnöki órán valósul meg. A védőnő az osztályfőnöki órák adott témakörhöz kapcsolódó óráin tart foglalkozásokat. Évente 1-2 alkalommal sportnapot szervezünk.
- A szabadidő hasznos eltöltésének személyiségformáló szerepe. Az osztálykirándulások, a gólyatábor, a Bocskai-nap, az iskolai bálók, a hittantáborok adnak lehetőséget a megvalósításhoz.
- A haza, más népek és nemzetek, nemzetiségek megbecsülése, az emberi jogok tiszteletben tartásának elfogadása, az erkölcsi tudat és magatartás fokozatos fejlesztése. Az iskolai és a városi ünnepek, megemlékezések alkalmával, rendhagyó történelem és földrajz órákon és iskolai előadások során szélesedhet a tanulók látóköre.

1.1.5 Nevelő–oktató munkánk módszerei, munkaformái

Módszerek:

- **előadás** (külső előadó bevonása több osztályt érintő pl: szakmai, művészeti, honvédelmi témában)
- **magyarázat** (a tanítási órák leggyakrabban használt tanári módszere)
- **vita** (a vélemények kulturált formában való ütköztetése a tanórán - adott helyzetben)
- **tanulói kiselőadás** (önálló munkára motiválás, felelősségvállalás, prezentáció)
- **megbeszélés** (egyéni vagy csoportos formában, pl. tanulási problémák, továbbtanulás, közösségi tevékenység témakörökben)
- **szemléltetés** (a tananyag élményszerű bemutatása)

- **kísérlet** (saját tapasztalatok szerzése főként természettudományos tárgyak esetén)
- **projekt módszer** (nagyobb, átfogó jellegű, tantárgyi koncentrációt igénylő hosszú távú feladat adott témában; pl. Teremtésvédelmi programsorozat)
- **kooperatív technikák** (lehetőség a szociális kompetenciák fejlesztésére)
- **aktív tanulás, tanulói kompetenciafejlesztés** (a tanulási folyamat egy részének áthelyezése a tanulóra, mellyel flow élmény szerezhető)
- **egyenre szabott tanulási lehetőségek** (felzárkóztatásban, tehetséggondozásban kiválóan alkalmazható)
- **tanulói együttműködésen alapuló tanulás, differenciált tanulásszervezési eljárások** (különböző képességű tanulók csoportba szervezése eltérő nehézségű feladatok kiosztásával, KIP-es módszer)
- **multidiszciplináris órák egyszerre több tudományterületen** (több oldalról megvilágított, komplex ismeretek átadása egy adott témában, élménypedagógia, drámapedagógia)
- **team tanítás, ahol egy-egy órát több pedagógus tart** (brainstorming pl. a korstílusok tanításakor magyar, történelem és vizuális kultúra szakos tanár együttműködése vagy természettudományos tananyagok bemutatása fizika, földrajz, kémia, biológia szakos tanárok segítségével)
- **a digitális technológiával támogatott oktatási módszerek** (valamennyi tantárgy esetében kívánatos az online-tananyagok felhasználása, készítése, pl. okostankönyvek, online - tesztek: Redmenta, Quizlet stb.)

Munkaformák:

- frontális osztálymunka,
- párban folyó tanulás (tandem),
- csoportmunka,
- mozaik módszer,
- forgószínpad,
- drámapedagógia,
- projekt,
- portfólió,
- prezentáció.

A nevelő-oktató munka eszköze - a hitélet

Nevelő-oktató munkánk során a tantestület meghatározó eszközének tekinti a ránk bízott tanulók folyamatos hitbeli erősítését, melyeknek szinterei:

- Tanévnnyitó és tanévzáró, valamint a karácsonyi és a húsvéti ünnepkört kísérő ünnepi szentmisék.
- Karácsony és húsvét előtt lelki nap a Hitéleti munkaközösség és a plébános vezetésével.
- Tanítás előtti közös imádság az első órát tartó tanár irányításával.
- Hetente Laudáció, a plébános és esetenként az egyéb felekezetek lelkipásztorainak vezetésével.
- Lelkipásztorunk irányításával lehetőséget kínálunk a fel nem vett szentségek felvételére, melyre a felkészülés az órarendbe illesztett hittanóra keretében is történik.
- A tanulók rendszeresen részt vesznek osztálymiséken a plébános irányításával.
- Heti két órában a diákok hitoktatásban részesülnek felekezetüknek megfelelően (római katolikus, görögkatolikus, református).
- Nyaranta hittantábort szervezünk.
- A Parázs csoport (olyan tanulókból szerveződött csoport, akik mélyebben elkötelezettek a hitélet iránt) aktívan részt vesz az iskola hitéletének alakításában.

1.1.6 Erkölcsi elvárások a tanároktól

A diákok nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is. A nevelő pedagógusnak nyitottnak kell lennie minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a kultúra szépségeinek megtapasztalása, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához.

A hívő pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos elmélyült imaélet, amely segítségével erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereiért, és hordozhatja a reá bízottakat. A gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az „adás vágya” és az empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik diáknak van éppen szüksége szerető személyes beszélgetésre és melyiknek határozott rendre.

A pedagógus minden pillanatban értéket közvetít. Ezért kerülnie kell mindent, amely értéktelen, amely az aktuális fogyasztói divatot képviseli, ami csak szórakoztat, de nem nevel, ami üres tudást ad, de személyiséget nem fejleszt, ami Isten helyett valami pótszert akar nyújtani az embernek. Mindezt úgy kell tennie, hogy igazodjon a gyerekek jogos igényeihez, életkori sajátosságaikhoz, hogy ne elriasszon, hanem magával hívjon.

A tanár élete álljon összhangban az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Tudjon megbocsátani. Családi háttere rendezett legyen. Ezt a munkát csak magasan kvalifikált, hitükben képzett, a gyerekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. A pedagógus szavai és tettei mindig legyenek összhangban, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a gyerek számára a hamis tanúságtétel. Munkája közben nem tesz elmarasztaló, sértő megjegyzést az egyházra és tanítására, hiszen ez a diákokban meghasonlást idézhet elő. Az iskola katolikus volta, jó hírneve csak ebben az esetben biztosítható.

Az iskola a tanárokat fejlődésük érdekében szakmai továbbképzésekre küldi előre meghatározott rend szerint. Nevelési értekezleteket és lelki programokat szervez, és lehetőségeihez képest mindent megtesz, hogy jó hangulatban, örömmel és megfelelő felkészültséggel, magas szakmai színvonalon dolgozhassanak.

1.1.7 Erkölcsi elvárások a tanulóktól

A mai magyar társadalom nagyon sokféle. Így a gyermekek is sokféle hatásnak vannak kitéve. Egy-egy iskola tanulóifjúsága különböző társadalmi rétegekből, családi háttérből, egyházból gyűlik egybe. Éppen ezért egységes erkölcsi elvárásokat nehezen fogalmazhatunk meg. Az a fiatal lesz képes ellenállni a fogyasztói társadalom csábításainak, az veszi észre a média által reklámozott tárgyak, célok silányságát, aki találkozott Istennel.

1.1.8 Erkölcsi ajánlások a szülőknek

Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők társadalma igazolja. A szülők joga és kötelessége, hogy hitüknek megfelelő iskolába járassák gyermeküket. Az iskola igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak.

Az iskola a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola egyházi jellegét, ne neveljenek és ne tegyenek az iskola ellen, hanem erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák az intézményt. Az iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg. Az iskola

feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkel együtt megkeresse a mindenki számára megnyugtató megoldást.

Az iskola a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartással igyekszik megismertetni szellemiségét, nevelési alapelveit. Ennek formái a szülői értekezletek és fogadóórák, szülői fórumok, szülői levelek és természetesen a személyes beszélgetés.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelési célkitűzései olyan feladatokat tartalmaznak, amelyek az iskola falai között tartózkodó valamennyi tanulóra hatnak. A nevelés folyamatai az épületen belül kikerülhetetlenek, legyen az tanóra, óráközi szünet, étkezési idő vagy szabadidős tevékenység. Az iskolában minden nevel, alakítja, formálja személyiségünket, értelmi és érzelmi kultúránkat. A nevelő hatások alapvetően két nagy csoportra oszthatók:

- Az első csoportba tartoznak a passzív nevelő hatások: a tantermek, közösségi helyek, fejlesztő szobák, a sportudvar, a szertárak felszereltsége, a szemléltető és demonstrációs eszközök, a mellékhelyiségek. A nevelő hatás eredményessége, ereje és iránya is függ ezektől a feltételektől. A rend, a tisztaság, a gondosság, melyet ezek a passzív nevelő hatások közvetítenek, végül aktív nevelőerővé válnak, s észrevétlenül formálják tanítványaink gondolatait, érzelmi és akarati tulajdonságait.
- A második csoportba az aktív nevelő hatások és folyamatok tartoznak. Az ide tartozó tényezők közül a legfontosabb szerepe a pedagógusnak van, aki tudatos tervező munkával, szaktárgyainak megszerettetésével, vagy csak elismertetésével, az ismeretek átadásának kultúrájával, a megkövetelt jó emberi tulajdonságaival csodák művelésére is képes. Ugyanebbe a csoportba tartoznak az osztály-, évfolyam- és iskolatársak, akik jó és hűséges partnerei lehetnek a pedagógusoknak. Segíthetik munkájukat, tevékenységüket, erősíthetik a nevelési folyamatokat, olykor-olykor persze ellenható tényezővé is válhatnak.

A szociális érzékenységet együttműködés keretében lehet leginkább fejleszteni. Itt kiemelő az iskolai közösségi szolgálaton belül végzett tevékenység.

Törekszünk olyan kapcsolatok kiépítésére, ahol mód nyílik karitatív tevékenységre (Máltai Szeretetszolgálat: adománygyűjtés; Vöröskereszt: iskolai véradásszervezés a 18 életévet betöltött tanulók és a tanárok részvételével; idősek otthona, gondozó központok: beszélgetés, közös program a bentlakókkal, a környék általános iskolái: a gyengébb tanulók korrepetálása.

Részt veszünk a „TeSzedd!” mozgalomban, ahol környezetvédő tevékenységet végezve szintén személyiséget formálunk.

A rendezvények, műsorok és önkormányzati programok kiváló alkalmat teremtenek a közösségi szerephez kötődő készségek fejlesztésére. Az éves munkaterv összeállításakor ezt fokozottan figyelembe vesszük és érvényesítjük (nemzeti ünnepeink, megemlékezéseink, iskolai rendezvényeink: szalagavató, Bocskai-nap, a Város Napja műsorának megszervezése, Gólyatábor, Hittantábor).

Az aktív és a passzív nevelő hatása „működésén” túl az alábbi feladatokat tartjuk fontosnak a személyiségfejlesztés területén:

- A tanulói személyiség megismerése során törekszünk a tanuló személyiségében rejlő, magatartását meghatározó okokat feltárni.
- Megvizsgáljuk motiváltságukat, akarati tulajdonságukat (tanulásmódszertani foglalkozásokon, osztályfőnöki és bármilyen tanítási órán is).
- Segítjük a reális önértékelés, önbecsülés képességének kialakítását, önbizalmának építését (szükség esetén az iskolapszichológus segítségével).
- Önismeretének, problémamegoldó képességének fejlesztése.
- Önálló, felelősségteljes döntéshozatalra való felkészítés.
- A családból hozott pozitív hatások kiaknázása, felerősítése, negatív nevelési minták, szokások ellensúlyozása, jó példák megismertetése.
- A család, a környezet, az iskola nevelői tényezőinek összehangolása.
- Pozitív példaadással a humán értékek közvetítése és személyiségjegyek közé való beépítése.
- A kommunikációs készség kialakítása és megfelelő technikák alkalmazása. Konstruktív konfliktuskezelési technikák megismertetése és gyakorlatban történő alkalmazása.

1.2.1 A személyiségfejlesztés módszerei

- Személyes fejlődést segítő beszélgetés
- Megfigyelés
- Fejlesztő interjú (a hangsúlyt mindig a pozitívumokra, az erősségekre, értékekre felfedezésére és fejlesztésére helyezzük)

- Irodalmi, illetve filmélményekhez köthető önismerettel kapcsolatos beszélgetések
- Társ- és társismereti tréningek (pl: önjellemzés, önértékelés szituációs játékok)
- Mintagyűjtés, modellkövető viselkedés előhívása
- Élménybeszámolók, ötletbörze

1.3 Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

1.3.1 Az iskolai egészségnevelés szereplői és feladataik

Az iskola minden dolgozója és tanulója részt vesz az egészségfejlesztés folyamatában. Közvetlen vagy közvetett hatások révén alakul a tanulók életvitele, gondolkodása. A tanítás körülményei, a higiénés viszonyok, az iskola dolgozóinak munkavégzési morálja, a pedagógusok mentális állapota, az iskolai konfliktusok kezelése mind hatással vannak a tanulókra. Törekednünk kell minden lehetséges élethelyzetben, szakórákon, osztályfőnöki órákon, iskolán kívüli tevékenységek során a tanulók egészségtudatos gondolkodásának a fejlesztésére.

1.3.2 Az iskola egészségnevelési céljai

- Annak tudatosítása, hogy mindenki egyénileg is felelős önmaga egészségéért.
- A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy kontrollálják saját egészségüket, törődjenek többet testi, lelki, szociális jól-lét állapotuk megtartásával, s mindehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal és lehetőségekkel.
- El kell fogadtatnunk, hogy a betegségek megelőzése az egyén és a társadalom egésze számára is rendkívül fontos feladat.
- A helyes életmód, életvezetés, az egyén felelősségének felvállalása segíthet a jól-lét állapotának hosszú ideig tartó megőrzésében.
- Meg kell értetnünk, hogy a testi és a lelki harmóniára törekvés teremtheti meg az egészség megőrzésének lehetőségét.

1.3.3 Az egészségnevelés területei

- az egészséges táplálkozás,
- az aktív szabadidő eltöltés,

- a mindennapos testmozgás,
- a személyi higiéné,
- a lelki egyensúly megteremtése,
- a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása,
- az egészséges és biztonságos környezet kialakítása,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülése,
- a járványügyi és étel-miszer-biztonság megvalósítása.

1.3.4 Elsősegélynyújtás ismeretek megszerzésének lehetőségei

A hatosztályos gimnáziumban a nyolcadik és tizenegyedik évfolyamon, a négyosztályos gimnáziumban a tizenegyedik évfolyamon a biológiában az élettan tanulásakor a tananyag lehetőséget ad az elsősegélynyújtás alapismereteinek megismertetésére. Minden évfolyamon az osztályfőnöki óra keretében 2-3 órát foglalkoznak a tanulók az elsősegély-nyújtási ismereteik bővítésével az osztályfőnök és az iskolai védőnő segítségével. Az érdeklődő diákok részére minden évben verseny-előkészítő szakkört szervezünk, melyet az iskolai védőnő vezet, a foglalkozásokon résztvevő diákok rendszeresen megmérettetik magukat elsősegély-nyújtási versenyeken.

2010-től minden év tavaszán az iskola 18. életévét betöltő tanulóinak és dolgozóinak a helyi vöröskereszt segítségével véradást szervezünk, melynek célja, felhívni a tanulók figyelmét az elsősegélynyújtás módjára is.

Az Országos Mentőszolgálat Szerencsi Mentőállomásának munkatársaitól elsősegély-nyújtási ismereteink bővítésére is segítséget kapunk. Iskolánkban egy meghatározott helyen rendelkezésre áll defibrillátor és az epipen oldatos injekció. Az életmentő készülék használatát osztályfőnöki óra keretében a mentőállomás dolgozói ismertetik meg a tanulókkal, annak működtetését évente gyakoroltatják.

1.4 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

1.4.1 Közösségfejlesztés katolikus iskolánkban

Katolikus iskola lévén a közösségfejlesztés legfontosabb területének tekintjük a rendszeres vallásgyakorlást. Intézményünkben a hitélet legfontosabb területei, amelyek a mindennapi életünkbe beépülnek:

- napi ima: az első órát tartó pedagógussal közösen mondanak imát a tanulók
- a római katolikus köszönés használatának erősítése
- az egyházi kiadású könyvek és katolikus újságok, folyóiratok vásárlása, ami bővíti az iskolai könyvtár kínálatát
- tanévenként két lelki nap, amelyen az osztályközösségek és a tantestület együtt vesz részt
- közös részvétel a szentmiséken a tanév elején és végén, valamint az egyházi ünnepeken
- a tanítási órán és egyéb foglalkozásokon megvalósítható közösségfejlesztő feladatok
- osztály-, tanulócsoporthoz közösségének megismerése
- konfliktusok feltárása, oldása
- harmonikus kapcsolatok kialakításának elősegítése
- közös gondolkodást, feladatmegoldást igénylő tevékenységek tervezése
- egymással törődés igényének felébresztése, együttműködő viszony kialakítása
- önszervező aktivitás ösztönzése, támogatása
- tanulói együttműködés elősegítése (pármunka, csoportmunka, kooperatív tanulás).

1.4.2 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

- iskolaközösség, a mi-tudat építése,
- az iskola teljes tanulóközösségének képviselése,
- a diákok aktivitásának, osztályközösségeken kívüli tevékenységének ösztönzése,
- közéleti szerepek, magatartások elsajátítása, az iskolai demokrácia megvalósítása,
- szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai,
- új tagok közösségbe illesztésének segítése,
- közös érdeklődés alapján szerveződő csoportok, kialakuló kapcsolatok megszilárdítása

- a szabadidős foglalkozás közösségének vonzóvá tétele annak érdekében, hogy több diák kíváncsi legyen a foglalkozásokra és részt vegyen.

1.4.3 Hagyományok, rendezvények, megemlékezések

A hagyományok őrzése egyre inkább hangsúlyossá válik, mert úgy véljük, hogy tradíciók nélkül az iskola jellegtelen, arc nélküli.

- gólyatábor (diákönkormányzat),
- tanévnyitó (iskolavezetés, ének-zene és magyar szakos tanárok),
- nemzeti ünnepeink, megemlékezéseink (az éves munkatervnek megfelelően),
- Gólyabál, végzősök bálja (diákönkormányzat)
- Szalagavató (végzős osztályfőnökök, 12. évfolyam diákjai)
- Mikulás-nap (diákönkormányzat, végzős diákok),
- Diákigazgató-választás, kampány (11. évfolyam),
- Bocskai-nap (diákönkormányzat),
- Karácsonyi ünnepély (énekkar, ének-zene és magyar szakos tanárok),
- sportversenyek (diákönkormányzat, testnevelő tanárok),
- Osztálykirándulások (osztályfőnökök, szaktanárok)
- Szerenád (végzős diákok),
- Ballagás (11.-es és 12.-es osztályfőnökök és diákok)
- Lelki nap
- Adventi gyertyagyújtások

1.4.4 Közösségteremtő hagyományaink arculati elemei

- Iskolánk korábbi rövidített neve - a BIG – jól ismert a városban, a térségben. Új rövidített nevünket – BKG – törekszünk megismertetni.
- Ünnepeinken, versenyeken tanulóink hagyományos öltözéke: a lányok sötét szoknya és matrózblúz, fiúknak sötét nadrág és fehér ing, és valamennyi tanuló viseli a Bocskai-nyakkendő, -sál vagy kitűző egyikét.

1.4.5 Közösségfejlesztéssel kapcsolatos pályázatok

Részvétel a „Határtalanul” pályázati programban

Az elmúlt években államilag támogatott lehetőség nyílt a „Határtalanul” pályázati program révén arra, hogy az általános iskolás, illetve középiskolás korú tanulók ötnapos határon túli, magyarul lakta területeket ismerjenek meg. A határon túli magyar iskolákkal, tanulókkal, pedagógusokkal és intézményvezetőkkel való kapcsolatot nagyon fontosnak tartjuk tanulóink hazához való tartozásának fejlesztése, valamint a határon túl élő honfitársaink életkörülményeinek, magyar nyelven történő tanulási lehetőségeiknek, anyanyelvükön való felsőfokú tanulmányi lehetőségeiknek megismerése szempontjából.

Erasmus + pályázat

A pályázatban egy adott projekt feldolgozása a feladat. A közös munka folyamán 4-5 európai ország diákjai dolgoznak együtt, ellátogatnak egymás országaiba. A pályázat célja az országok különböző kulturális hátterének megismerése, egymás elfogadásának előmozdítása és az Európában való egymáshoz tartozás érzésének erősítése. A munka nyelve általában angol, mellyel lehetőség nyílik tanulóink nyelvgyakorlására is.

Erzsébet tábor

Iskolánk 7. és 8. évfolyamos tanulói részt vehetnek a háromnapos, kétéjszakás ottalvós Erzsébet-táborok tavaszi, vagy őszi időszakra meghirdetett tábori osztálykirándulásain. Változatos és színes, osztályközösséget erősítő programokon vehetnek részt.

A 2020.évi LXIV. törvény az Erzsébet-táborokról

Matehetsz Tutor program

Részesei vagyunk a Matehetsz Tutor programnak, ahol a tehetségek komplex személyiségfejlesztése folyik. A tehetséggondozó hálózatba bekapcsolódó iskolák diákjai más intézmények mentoraival is dolgoznak a programban.

1.4.6 Diákönkormányzat

Az oktatás egyik feladata, hogy olyan szemléletben működjön, amely konkrétan lehetővé teszi az iskolai demokrácia kialakulását. Célunk az, hogy segítsük diákjainkat abban, hogy a

közösségért tenni akaró és tenni tudó felnőttekké váljanak. A diákok érdekeinek érvényesítésére, problémás ügyeinek megoldására a diákönkormányzat a legmegfelelőbb fórum. Intézményünkben az iskolai Diákönkormányzat működését az SZMSZ szabályozza.

Az iskolai diákönkormányzat működésének jellemzői

Tisztségviselők: demokratikus választással kerül betöltésre minden tisztség. Az osztályközösség választja meg a képviselőket, akik a diákönkormányzat tagjait alkotják. Tanév elején az osztályfőnöki órán meg kell választani a diákvezetőket, és ismertetni kell a DÖK működését, a DÖK SZMSZ-ét. Az iskola a DÖK működéséhez pénzügyi keretet biztosít, mely keret felhasználásáról a DÖK hivatott dönteni. Az iskola biztosítja a DÖK működésének tárgyi feltételeit. Az iskola igazgatója felelős, hogy legyen a DÖK munkáját segítő felnőtt. Tanáraink támogatják a diákönkormányzat munkáját.

A diákönkormányzat havonta tart megbeszélést (vagy szükség szerint gyakrabban), amelyen a diákmozgalmat segítő tanár részt vesz. Ismerteti a diákvezetőséggel a következő időszak fő feladatait, majd tájékoztatja az igazgatót vagy az illetékes helyettesét a diákönkormányzat ülésein felmerülő kérdésekről, véleményekről, javaslatokról.

Az osztályfőnökök osztályfőnöki órán – legalább havonta egyszer – beszámoltatják a diákvezetőiket a végzett munkájukról. Az osztályfőnök igény esetén lehetővé teszi az osztály diákvezetőjének a szülői értekezleten való részvételét.

Az iskolavezetés minden évben szorgalmazza, hogy a diák-önkormányzati tagok iskolán kívüli képzésen vegyenek részt. A DÖK két képviselője tagja az iskolaszéknek.

A diákvezetőket bevonjuk a fegyelmi bizottság munkájába. Javaslatot tehetnek jutalmazásra, büntetésre, öntevékeny érdeklődési körök és szakkörök megalakítására.

Az iskola igazgatója alkalmasszerűen részt vesz a diákönkormányzat megbeszélésein, és – minden, a diákságot érintő ügyben - tájékoztatja a vezetőket. Lehetővé teszi, hogy a diákokat érintő fontos döntéseket hozó tantestületi értekezleteken a diákvezetők is jelen lehessenek.

Az osztályfőnökök és az iskolavezetés képviselőket biztosít az évenkénti diákparlament üléseken. A DÖK rendezvényein, különösen az évenkénti diáknapon (Bocskai-nap) részt vesz

a tantestület. Az önállóság elérése érdekében az osztályrendezvények szervezését, lebonyolítását – a 10. évfolyamtól kezdve egyre kevesebb tanári segítséggel – a diákok végzik.

1.4.7 ZöldDÖK

Iskolánk védőszentje Assisi Szent Ferenc írja a Naphimnuszban:

„Áldott légy, Uram, és minden alkotásod.”

Ezen gondolat nyomán hoztuk létre az intézmény ZöldDÖK csoportot, melynek célja, hogy a teremtett világ védelmére a legnagyobb gondossággal odafigyeljen.

Az együttműködés területei:

- **Teremtésvédelmi napok:** Az iskola diákjai és dolgozói részt vesznek az iskola által szervezett teremtésvédelmi napokon, tanévenként 4 alkalommal.
- **Hulladékcsökkentés:** Minden diák és iskolai dolgozó köteles a lehető legnagyobb mértékben minimalizálni a hulladékot, például újrahasznosított vagy újrahasznosítható anyagokat előnyben részesítve. A papír, műanyag és egyéb újrahasznosítható hulladék külön gyűjtendő és megfelelően elhelyezendő az iskola által kijelölt konténerekben vagy hulladékgyűjtőben.
- **Energiahatékonyság:** Az osztálytermekben és egyéb közösségi terekben minden diáknak és iskolai dolgozónak kötelessége gondoskodni arról, hogy a világítás és az elektronikai eszközök csak szükség esetén legyenek bekapcsolva.
- **Környezettudatos közlekedés:** A diákokat és az iskola dolgozóit ösztönözzük, hogy lehetőség szerint gyalogosan vagy kerékpárral jöjjenek iskolába, vagy válasszák a tömegközlekedést.
- **Öko-tudatosság oktatása:** Az iskola diákönkormányzata rendszeresen szervez előadásokat, workshopokat és eseményeket az ökológiai lábnyom csökkentésének és a fenntartható életmódnak a fontosságáról. Az öko-tudatosság és a természetvédelem fontosságáról szóló oktatási programokat bevezetjük az iskola tantervébe és az iskolai rendezvényekbe.
- **Zöld területek gondozása:** Az iskolában található kertek és egyéb zöld területek fenntartására és gondozására diákönkormányzati önkénteseket szervezünk. A fenntartási munkák során előnyben részesítjük a természetes, vegyszermentes megoldásokat. Az örökbe fogadott szerencsi Fenyvesben hulladékgyűjtést, faültetést szervezünk a tanév folyamán több alkalommal.

- Környezetvédelmi programokon, versenyeken való részvétel: Az iskola diákjai részt vesznek a helyi, regionális és országos környezetvédelmi és fenntarthatósági akciókban, versenyeken.
- Környezetvédelmi projektek támogatása: Az iskola diákönkormányzata támogatja és ösztönzi a diákok által kezdeményezett környezetvédelmi projekteket, pl. használt elemek és használt sütőolaj gyűjtése.
- Egészséges életmód: Az iskola által szervezett sportprogramokon, túrákon aktívan részt vesznek tanulóink. Az egészséges életmód követése érdekében az étkezések során növelik a zöldség és gyümölcsfogyasztást. Népszerűsítik a menzai étkezést.
- Példamutatás: A diákönkormányzat tagjai példát mutatnak a tudatos életmódra és aktívan részt vesznek a fenntarthatósági kezdeményezésekben. A környezeti nevelés gyermekkorban kezdődik, és élethosszig tart. A szemléletformálás és a felelősségtudat növelése szükséges, hiszen a társadalmi célkitűzések megvalósításához élhető környezet szükséges. A ZöldDÖK-ösök az iskola közösségének aktív részvételére és elkötelezettségére támaszkodik a fenntarthatóság és a környezetvédelem terén.

1.4.8 Az iskolai közösségi szolgálat

Jogszábeli háttere a 2011. évi CXG. törvény a nemzeti köznevelésről. A törvény az érettségi bizonyítvány kiadását 50 óra közösségi szolgálat teljesítéséhez köti. Az IKSZ nem tantárgyi célokat szolgál, hanem egyéb kompetenciákat fejleszt: kognitív készségeket, az érzelmi intelligencia képességterületeit. Pedagógiai célja, hogy a fiatalokban a biológiai érettséghez szociális készségek és társadalmi érzékenység is párosuljon. Ezen túlmenően intézményünk egyéb pedagógiai szempontokat is előnyben részesít: a közösségépítést, személyiségfejlesztést, aktív állampolgárságra nevelést, pályaorientációt.

A közösségi szolgálat anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység, melyet 9 területen folytathatnak a tanulók: egészségügyi, szociális és jótékonyági, oktatási, kulturális és közösségi, környezet- és természetvédelem, katasztrófavédelem, sport- és szabadidő, valamint bűnmegelőzés. A diák, aki több tevékenység közül választ, jobban érzékeli, hogy a különböző tevékenységek más és más intenzitású élményt jelenthetnek számára, valamint azt is, hogy nevelési erejük is az adott tevékenységtől függ. Természetesen ez nem jelent hierarchiát a

tevékenységek között, de a pedagógiai hasznosságuk közti jelentős különbséget igen. A pedagógiai célokat kombináljuk, hiszen nagy sugarú az iskola vonzáskörzete, kapcsolatrendszere, irányultsága, így tanulóinknak valamennyi tevékenységi területen van alkalmuk kipróbálni magukat.

A pedagógiai célok közül hangsúlyos elem a közösségépítés. Közösségfejlesztés szempontjából a csoportos tevékenységet részesítjük előnyben: osztályokat mozgó programokat, akcióprogramokat („TeSzedd” mozgalom, a fenyves fájának ültetése, örökbe fogadása, gondozása). A kiscsoportos programok közösségfejlesztés szempontjából még hasznosabbnak tűnnek (szociális otthonok lakóinak látogatása, sportrendezvények lebonyolításában való részvétel, a városi fesztiválon való munkálkodás stb.) A diákok a közös munkavégzés során pozitív személyiségfejlődésen mennek keresztül: kialakul a kölcsönös egymásra figyelés, a közös munka élménye, a közös tapasztalatszerzés és a közös élmények átélése.

Iskolánkban az IKSZ koordinátora egy kijelölt pedagógus, aki az osztályfőnökök segítségével végzi munkáját a jelentkezéstől az 50 óra teljesüléséig. Az osztályfőnökök leginkább a dokumentációból veszik ki részüket, de tanulók motiválásában is nagy szerepük van.

A koordináló pedagógusnak és segítőinek a közösségi szolgálatban más szerepben kell megjelennie, mint az iskolában, a tanórákon. Személyes példaadásuk fokozatosan hangsúlyos. A programban a felkészítésnek és a lezárásnak különös jelentősége van, hiszen a tevékenységek során szerzett élményeket és tapasztalatokat megerősíti, beépíti a tanuló személyiségébe.

A közösségi szolgálat formai keretét az iskola és a fogadó szervezet között létrejött együttműködési megállapodás garantálja. A törvény kifejezetten csak a mentort igénylő területeken kötelezi a megállapodás kötését. Iskolánk azonban minden szereplő – iskola, diák, fogadó szervezet – biztonságát szem előtt tartva fontosnak tartja a keretek írásban való rögzítését.

Iskolánk egyházi jellegéből fakadóan a szociális érzékenyítés szintén meghatározó szempont, melyeknek munkaterülete az egyház, a szociális otthonok, az idősek otthona, óvodák, bölcsődék, adománygyűjtési kezdeményezések stb.

Az iskolai közösségi szolgálat konkrét lebonyolítására külön melléklet készült (ld. SZMSZ).

1.5 A pedagógusok, az osztályfőnök intézményi feladatai

1.5.1 Pedagógusok intézményi feladatai

- A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyerekek, tanulók nevelése, oktatása, a helyi tantervben előírt tananyag átadása, elsajátításának ellenőrzése. Elvárt, hogy egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek tiszteletére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyerekeket.
- Munkája során figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű és a BTMN-s tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltakat.
- A tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait – konfliktushelyzetekben is - maradéktalanul tartsa tiszteletben, javaslataikra, kérdéseikre adjon érdemi választ;
- Az ismereteket sokoldalúan és változatos módszerekkel a keresztény értékrendnek megfelelően közvetítse, oktató munkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét;
- Tanórai és tanórán kívüli oktató, nevelő munkáját a központi oktatási szabályozásban (törvények, rendeletek), valamint az iskolai dokumentumokban (pedagógiai program, SZMSZ, házirend, tanmenetek) leírtak szerint végzi; szaktárgyának tanítása során a tanmenet szerinti eltervezett időbeosztás alapján halad, de váratlan helyzet esetén kész rugalmasan változtatni az előre eltervezetteken;
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáit alkalmazza a tanítási órákon;
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszereket alkalmaz; él a kooperatív tanítás lehetőségeivel;
- A változatosság és motiválás érdekében, a hagyományos módszerek megtartása mellett használja ki az audiovizuális és egyéb informatikai (IKT) eszközök nyújtotta lehetőségeket;
- Kihhasználja az online információszerzés lehetőségét a tervezésnél és a megvalósításnál, illetve erre ösztönzi diákjait is – ismertetve velük az etikus médiahasználatot;
- Szaktárgya tanításakor vegye figyelembe a szaktárgyi koncentráció lehetőségeit;
- Tanórai tervezése során a célcsoport sajátosságait tartja szem előtt;

- A tanítási órákhoz, egyéb foglalkozásokhoz kapcsolódó valamennyi tevékenységét (felkészülés, szervezés, értékelés-ellenőrzés) lelkiismeretesen és magas színvonalon látja el; nagy hangsúlyt fektet a szaktárgyára vonatkozó legújabb ismeretek átadására, a szakkifejezések alkalmazására;
- Az elméleti órákhoz, osztályfőnöki tevékenységekhez kapcsolódó dokumentumokat határidőre elkészíti, illetve az éves munkatervekhez, munkaközösségi tervekhez kapcsolódó javaslattételi kötelezettségének eleget tesz;
- Feladata a tanulók felzárkóztatása, a tehetséggondozás, a diákönkormányzat tartalmi munkájának segítése;
- Egyéb fejlesztő foglalkozásokat szervez a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére; részt vesz a korrepetálásban, felzárkóztatásban;
- Valamennyi pedagógus feladata az iskolában folyó pedagógiai tevékenység hatékonyságának mérése, a kevésbé eredményes területek felderítése, és javaslatok tétele annak javítására; a rendelkezésre álló felszerelések hatékony használata, fejlesztése, bővítése, a minőség javítása;
- A helyi tantervben meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékeli a tanulók munkáját;
- A tanulók érdemjegyei az e-Krétában folyamatosan, de legkésőbb az adott nap 23 órájáig rögzítésre kerülnek
- Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló szorgalmának és teljesítményének értékelésekor nem lehet fegyelmezési eszköz
- A tanulóknak félévenként és tantárgyanként legalább a heti óraszámnak megfelelő számú osztályzattal kell rendelkezniük, a félévenkénti érdemjegyek száma a heti 1-2 órás tantárgyak esetében sem lehet kevesebb háromnál.
- A helyettesítési rendnek megfelelően ellátja a készenléti feladatokat, szakszerű, illetve felügyeleti helyettesítést végez;
- Szervezési, illetve adminisztrációs feladatait határidőre elvégzi, az e-Krétát naprakészen vezeti;
- Aktívan részt vesz az iskola életében, a nevelő-oktató munkával kapcsolatos értekezleteken, munkaközösségek munkájában;

- Az iskolai tradíciókhoz tartozó, a tanév munkarendjébe tervezett iskolai ünnepélyeken, tanulmányi, kulturális, sport vagy egyéb iskolai rendezvényeken részt vesz, illetve meghatározott feladatokat vagy tanulófelügyeletet lát el;
- Részt vesz az önképzésben, továbbképzésben, a szerzett tudást és tapasztalatot megosztja kollégáival, munkaközösségével, az új ismereteket iskolai munkájában alkalmazza;
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrzi;
- A tanítás nélküli munkanapokon az igazgató által elrendelt szakmai, pedagógiai jellegű munkát elvégzi;
- Szakmai kérdésekben legyen saját véleménye, amely mellett érvel, de fogadja el a többség által kialakított álláspontot;
- Szülői értekezleteket, fogadóórát tart, törekszik tanítványai háttérkönyezetének megismerésére;
- Segíti az iskola egészségügyi, munkavédelmi, ifjúságvédelmi feladatainak végrehajtását; óvja a tanulók testi épségét, részt vesz egészségügyi nevelésükben; szükség esetén tanulóit orvosi vizsgálatra kíséri, a vizsgálat ideje alatt felügyel rájuk;
- Együttműködik az iskola pedagógus és nem pedagógus dolgozóival, kiemelten az azonos osztályban tanító kollégákkal;
- Ügyeleti munkáját pontosan, rögzített beosztás szerint, odafigyeléssel végzi;
- Kezeli szaktárgyának eszközeit (megbízás szerint szertárát), gondoskodik rendben tartásukról, megóvásukról, leltározásukban közreműködik;
- Szükség esetén közreműködik a tanulók fegyelmi eljárásában;
- Aktívan részt vesz a 18/2024. (IV.4.) BM rendelet alapján az intézményi pedagógus teljesítményirányítási rendszerben.

(Intézményi belső szabályozó rendszert alakítunk ki, melynek kiemelt szempontjai:

Az objektív értékelés érdekében a szempontokat szükséges konkrét, megfogható tevékenységekre (indikátorokra) lebontani. Az igazgatók értékelő munkáját támogatni kell azáltal, hogy közérthető, intézménytípusokra lebontott, standardizált szakmai ajánlást kapnak.

A teljesítményértékelés elektronikus rendszere, a teljesítményértékelés lebonyolítására, az adatok rögzítésére, valamint azok továbbítására alkalmas informatikai rendszer = KRÉTA TÉR)

1.5.2 Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök az a személy, aki az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli a rá bízott tanulókat. Ez a szerep sok részfeladatot foglal magában, melyek közül a legfontosabb a diákokkal kialakított személyes kapcsolat. Olyan támogató – iskolai és iskolán belül, a különböző közösségekben megnyilvánuló – pozitív légkör kialakítása az osztályfőnök feladata, ahol elfogadják és segítik az életkorukhoz képest bizonyos rész képességek terén jelentősen alulteljesítő, társas kapcsolati problémákkal, közösségbe való beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő társaikat.

További fontos feladatai:

- A nevelő-oktató munkájához tanmenetet készít.
- hogy megismerje az osztály összes tanulóját, szüleit és családi helyzetüket;
- nyomon kövesse a tanulók tanulmányi eredményét, érdeklődjön sikereik, kudarcaik, problémáik iránt;
- az osztály fegyelmi helyzetének figyelemmel kísérése;
- segíti a tanulókat problémáik, bizonyos konfliktusaik megoldásában;
- iskolai szinten képviseli az osztályt;
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére;
- az osztályfőnöki tanmenet szerint különböző témákról tart órát (pl: életvezetési, továbbtanulási kérdésekben meghallgatja és segíti a tanulókat);
- erősíti a közösségek kohézióját, melyet lényegesen befolyásolnak a tanuláson kívüli társas tevékenységek; e tevékenységeket (például kirándulások, osztályrendezvények) a diákok nagyfokú bevonásával szervezi meg;
- adminisztrációs feladatok – a haladási napló naprakész vezetése, a haladási és törzskönyvi rész folyamatos ellenőrzése; igazolások, esetleg igazolatlan órák regisztrálása, félévkor és évvégén a magatartás és szorgalom jegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt; félévi értesítő, törzskönyv- és bizonyítványírás;
- szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása – kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal, a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel, a szülők közötti felvilágosító munka;

- a tanulóinak rendszeres tájékoztatása az iskola előtt álló feladatokról, mozgósítás azok megoldására;
- pályaválasztás, továbbtanulás segítése a szaktanárokkal együttműködve;
- saját hatáskörében – indokolt esetben – évi 5 nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, s igazolja a hiányzást;
- szoros kapcsolatot tart a rászoruló diákok érdekében a segítő munkatársakkal (iskolapszichológus, logopédus, gyógytestnevelő, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi felelős, családsegítő, gyermekjóléti szolgálat).

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Iskolánk a közvetlen oktató, képző funkció mellett – változatos és az aktuális igényekhez igazodó formában – segíti azokat a diákjait, akik különböző hátrányokkal kerültek az intézményünkbe, illetve kiemelkedő képességekkel rendelkeznek. Mindezek mellett valamennyi diákunkat fel kívánjuk készíteni az önálló, iskolán kívüli ismeretszerzésre, az egész életen át tartó tanulásra, továbbá arra, hogy megfelelő biztonsággal tudjanak eligazodni az információk tengerében.

Fontosnak tartjuk a testi és lelki egyensúly megteremtését, az egészséges életmódra, a mentális higiéniére való igény kialakítását. Ezeket a célokat szolgálják a felzárkóztató és tehetséggondozó, valamint a sport- és mentálhigiénés foglalkozásaink, tréningjeink, ismeretszerző szakköreink, versenyek, melyeket valamennyi diákunk igénybe vehet évfolyamtól függetlenül.

Iskolánkban évről évre nő a hátrányos helyzetű tanulók létszáma, akiknek nagy részét a térség sajátosságaiból adódóan a roma tanulók alkotják. Ezért intézményünk kiemelt feladatának tekinti a hátrányos helyzet kompenzálását.

1.6.1 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

A társadalmi elszegényedés következtében jelentős az anyagi gondokkal küzdő családok száma. Lehetőséget kell teremteni az ilyen családból érkező tanulók megsegítésére.

Évről évre szeptemberben helyzetelemzést végzünk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős valamint az osztályfőnökök közreműködésével. Hátrányos helyzetűnek tekintjük a munkanélküli, a rokkant szülők gyermekét, a rendezetlen lakáskörülmények között élő tanulót, továbbá mindazokat, akik csonka családban, árván élnek, akiknek szülei elváltak, külön élnek vagy nevelt gyerekek, továbbá testi, érzékszervi fogyatékoságuk, tartós betegségük van. Bizonyos szempontból hátrányos helyzetűek azok is, akiknek szülei tartósan külföldön dolgoznak.

A szociális hátrányok enyhítését célzó intézkedésekre a jogszabályban meghatározott módon van lehetőségünk, ennek érdekében fokozott figyelmet fordítunk az ifjúságvédelmi feladatok ellátására, melyet ifjúságvédelmi felelős koordinál.

Az ifjúságvédelem célja, feladatai

- A gyermek családban való nevelkedésének elősegítése, valamint a veszélyeztetettség kiszűrése és megelőzése
- Az esélyegyenlőség biztosítása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a veszélyeztetett és a nehezen nevelhető gyerekek számára
- A problémák felderítése
- Pedagógiai odafigyelés
- Kapcsolattartás az osztályfőnökökkel, tanárokkal, nevelőtanárokkal, szülőkkel, iskolapszichológussal, a fejlesztőpedagógusokkal
- Társintézményekkel való jó viszony ápolása: háziorvos, védőnő, rendőrség, nevelési tanácsadó, családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok, kollégium
- Emellett a támogatás formái: programok, szabadidős elfoglaltságok szervezése; iskolai alapítványi támogatás; alkalmi segély; felzárkóztató órák szervezése, az Útravaló programban való részvétel

1.6.2 Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

Környezetünkben egyre több olyan tanulóval találkozunk, akiknek a szülei orvosi, pszichológusi vagy pedagógiai szakértői igazolással, szakvéleménnyel igazolják gyermekük magatartási zavarait, tanulási nehézségeit, testi-érzékszervi fogyatékoságait. Iskolánkban az értelmi fogyatékosok, a vakok és siketek kivételével minden más fogyatékkal élő, magatartási nehézséggel küzdő tanuló oktatása–nevelése biztosítható.

A szaktanárok kötelessége, hogy a tantárgyi anyag feldolgozásakor figyeljenek a sikertelenül szereplő, tanulási nehézségekkel küzdő, rendellenes viselkedést mutató (hiperaktív, szétszórt figyelmű, passzív, szótlan, bezárkózó) tanulóakra, s beszéljék meg tapasztalataikat más szaktanárokkal és az osztályfőnökkel. Ha a tapasztalatuk megegyező, akkor szükséges a szülővel történő beszélgetés, az okok feltárása. Abban az esetben, ha az észlelésük csak egyedi, akkor egymással (tanár és tanítvány között) kell tisztázni a nem kívánatos magatartás okait és a megoldás módjait. Felzárkóztató programokat készítünk azokról a tantárgyakból,

amelyekben legnagyobb a lemaradás. A szabad órakeret terhére felzárkóztató foglalkozásokat tartunk a 7–8–9. évfolyamokon. Szükség esetén kollégiumi elhelyezést javasolunk az egyéni tanulási zavarok, lemaradások enyhítésére, megszüntetésére.

Számíthatunk az iskolalelkészre a problémák feltárásában és lehetséges megoldásában. A pedagógus az evangéliumi értékeken nyugvó helyes életszemlélet kialakításával, az önismeret fejlesztésével segítheti a diákokat az elfogadó magatartás kialakításában. Az iskolai programok szervezésénél is fontosnak tartjuk, hogy segítsük a kilencedikes tanulók beilleszkedését (Gólyatábor, bemutatkozó műsor, évfolyamest).

Abban az esetben, ha a magatartási, tanulási rendellenességet pedagógiai szakmai szakértő bizottság állapítja meg, s javasolja az egyéni munkarend keretei közötti tanulmányok folytatását, az iskola biztosítja az egyéni munkarendhez szükséges feltételeket. 2019. szeptember 1-től ilyen határozatot az Oktatási Hivatal hozhat.

A pedagógiai gyakorlatunkban egyre gyakrabban előfordul, hogy a tanuló magatartási zavara, fogyatékosága a középiskolába kerüléskor derül ki. Ebben az esetben a szülővel történő őszinte, tényfeltáró konzultáció, esetleg orvosi, pszichológusi szakértői vizsgálat és vélemény beszerzése szükséges. A szakértő állásfoglalása szerint kell az iskolának és a szülőnek együttműködve a terápiát szervezni és végrehajtani.

1.6.3 Sajátos nevelési igényű tanulók

A leggyakoribb tanulási nehézség a dyslexia, dysgraphia és a dyscalculia, melyeket a tanulóra jellemző fogyatékoság mértékének megfelelően, a szakértői bizottság véleményének figyelembevételével kezelünk. Külső szakértők bevonásával oldjuk meg az egyéni fejlesztő foglalkozásokat. A fejlesztő pedagógusok tanulóra szabott fejlesztési tervüket a szakértői véleményben megfogalmazott javaslat alapján állítják össze. A szakértői véleménynek megfelelően az igazgató határozatba foglalja a számonkérés speciális, egyedi formájának alkalmazását, rendelkezik a segédeszközök használatáról, az óra látogatása, vagy a számonkérés alóli mentesítés ügyében is. Az igazgatói határozatban foglaltak alkalmazása a tanárok számára kötelező.

A törvényi szabályozásnak megfelelően a sajátos nevelési igényű tanulóink a szakértői bizottság vagy a nevelési tanácsadó ajánlása alapján az utánuk kapott emelt normatíva terhére

jogosultak pedagógiai és egészségügyi célú óra igénybevételére. SNI-s diákjaink heti két-három órában egyéni és csoportos fejlesztésben részesülnek – a szakértői véleménynek megfelelően. Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a tanulók részt vegyenek ezeken. A rászoruló diákok a program szerint biztosított lehetőségek igénybevételén túl gimnáziumunk szellemiségének megfelelően számíthatnak a tanárok és diáktársak önkéntes segítő munkájára. Az ilyen irányú feladataink megoldása érdekében igénybe vesszük az érintett intézmények segítségét. Intézményi kapcsolataink:

- Polgármesteri Hivatal,
- Gyámügyi Hivatal,
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- Egyesített Szociális és Egészségügyi Intézet (ESZEI)
- Rendőrkapitányság, Szerencs
- Vöröskereszt
- Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szerencsi Tagintézménye

Figyelemmel kísérjük a kiírt pályázatokat ebben a témában, és lehetőségünk szerint pályázunk.

1.6.4 Tehetséges tanulók fejlesztése

A tehetségfejlesztés feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok is megfelelő specifikus fejlesztést kapjanak. Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed az iskolai nevelésre, a tanórai és a tanórán kívüli területekre egyaránt.

Az önálló ismeretszerzés módszereinek elsajátítása érdekében az egyes műveltségi területekhez, illetve tantárgyakhoz kapcsolódóan házi versenyeket, feladatmegoldó, kutatómunkát igénylő programokat szervezünk (Víz Világnapja vetélkedő, részvétel a Kutatók Éjszakáján, szakmai kirándulások).

Iskolánk különös figyelmet fordít a felmenő rendszerű tanulmányi versenyeken való részvételre (pl: Édes Anyanyelvünk, Szép Magyar Beszéd Verseny, OKTV). A tanulóknak a versenyeken való szereplését anyagilag is segíti az iskola. A nevezést és a jutalmazást az iskola alapítványa biztosítja. Egyéb járulékos költségeket és a tanári kíséretet is az iskola finanszírozza. A tehetségfejlesztés területén szeretnénk az Akkreditált Kiváló Tehetségpont címünknek

megfelelően oktatni-nevelni tanítványainkat. Hosszútávon a következő akkreditáláson is részt kívánunk venni. Az iskola érdeklődő, tehetséges tanulóinak, felkínáljuk a PREMIER Alapfokú Művészeti iskola javasolt tanszakait.

Minden tanuló számára hozzáférhető az informatikai eszközparkunk, melyet igény szerint, tanári felügyelet mellett használhatnak. Lehetőséget adunk diákjainknak arra is, hogy megismerjék, és az ismeretszerzésük szolgálatában állítsák az internetes világhálót. Kiemelt figyelmet fordítunk az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésre. Óratervünkben a kötelezően és a szabadon választható órakeretből biztosítunk erre lehetőséget.

A sportban tehetséges tanulóknak az iskolai sportkörök nyújtanak lehetőséget. Iskolánkban nagy hagyománya van a kosárlabda szakosztálynak, tagjai rendszeresen országos sikereket érnek el.

Az élő idegen nyelv tanulásában tehetséges tanítványainknak iskolánkban adunk lehetőséget nyelvvizsgát tenni.

DEXAM

Intézményünk a 2021/2022-es tanévtől a Debreceni Egyetem DExam vizsgaközpontjának akkreditált vizsgahelye lett, így diákjaink már a saját alma materükben is tehetnek angol nyelvből középfokú nyelvvizsgát. Évente három alkalommal biztosítunk vizsgalehetőséget az érdeklődők számára.

1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

Az intézmény legfontosabb döntéseinek meghozására – a jogszabályban meghatározott esetekben – a nevelőtestület jogosult. Az egyéb döntések meghozása az intézményvezető jogköre. Azokban az ügyekben, amelyek az iskola tanulóinak jelentős részét érintik, a döntési folyamatban lehetőséget biztosítunk a diákság számára véleményének kifejtésére, a döntési folyamat befolyásolására. A döntési folyamat részét képező értekezletre a diákságot közvetlenül érintő témakörben meghívjuk a diákönkormányzat képviselőit. Teljeskörűen biztosítjuk a jogszabályok által a diákönkormányzat vonatkozásában deklarált véleményezési jogok érvényesítését, a véleményt minden alkalommal írásban szerezzük be. A

diákönkormányzat tájékoztatása, a döntést megelőző informálás lebonyolítása, a diákönkormányzat véleményének beszerzése az intézmény igazgatójának kötelezettsége. A fentieken túl a diákság többségét érintő döntések meghozatala előtt lehetővé tesszük az egyes osztályok számára a véleménynyilvánítást, amelynek tartalmát és az osztályközösség által megfogalmazott javaslatokat az osztályfőnök juttatja el az iskola igazgatójának.

1.8 Kapcsolattartás formái

1.8.1 A szülőkkel való kapcsolattartás formái

A szülők jogos igénye, hogy gyermekük tanulmányi előmeneteléről és az iskolában tanúsított viselkedéséről rendszeres tájékoztatást kapjanak. Ezért iskolánk minden tanévben előre meghatározott időpontokban szülői értekezletet és fogadó órát tart. (Az időpontokat az éves munkaterv rögzíti.) A tanév rendjéről, feladatairól az októberi, az I. félévi munka értékeléséről a februári szülőértekezleten tájékoztatjuk a szülőket. A kezdő és a végzős évfolyamokon szükség szerint több, egyéb évfolyamokon pedig rendkívüli szülői értekezletet is tartunk. A szülői értekezleteket minden esetben fogadó óra előzi meg. Mivel tanulóink jelentős része nagy távolságról bejáró, ezért célszerű a két eseményt egy alkalomra szűkíteni.

A fenti - előre ütemezett - alkalmakon kívül egyéb esetekben is adnak a nevelőtestület tagjai felvilágosítást a szülőknek, előre egyeztetett időpontban.

A szülői tájékoztatás fontos eleme az ellenőrző könyv, az e-napló és esetenként a szülőknek küldött levél (e-mail). Szükség esetén a családlátogatások adhatnak teljesebb képet a gyermek iskolán kívüli környezetéről. Lényegesnek tartjuk, hogy a szülők érezzék az iskolával való élő kapcsolat fontosságát. A nevelőtestület igényli, hogy a szülők tájékoztassanak bennünket gyermekük otthoni életéről, bizalommal és nyíltan forduljanak hozzánk.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének további formái:

- Nyílt tanítási nap
- Előadások szervezése (egészségnevelés, bűnmegelőzés)
- Pályaválasztási tanácsadás
- Továbbtanulási tájékoztatás (pontszámítás)
- Egyházi alkalmak

1.8.2 A diákokkal való kapcsolattartás formái

A tanulók és az iskola kapcsolattartásának különböző szintjei vannak. A tanulókat az intézmény egészének életéről, az intézményi munkaterről, az aktuális feladatokról az osztályfőnökök az osztályfőnöki órákon, a szaktanárok a tanórákon, az igazgató

- az intézményi diákönkormányzat vezetőségi ülésein,
- a diákszállón, a diákparlamenten,

- az elhelyezett hirdetőtáblákon, nagyméretű megjelenítőn,
- az elektronikus naplóban,
- iskolagyűlésen,
- az iskola honlapján és az iskola facebook oldalán tájékoztatják.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról - a személyiségi jogokat betartva - a szaktanároknak folyamatosan szóban és ellenőrző könyvben, e-naplóban írásban tájékoztatniuk kell.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat - szóban vagy írásban - egyénileg vagy választott képviselőik útján közölhetik a diákönkormányzattal, az intézményvezetéssel, a nevelőkkel.

1.8.3 Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel

Egyházi társintézmények

Minden tanév elején a tantestület részt vesz az Egri Főegyházmegye tanévnyitó ünnepségén.

A helyi Bolyai János Katolikus Általános Iskola tantestületével évente két alkalommal közös lelki napot tartunk.

A helyi plébániával napi kapcsolatot ápolunk. A plébániával való együttműködésünk fontos része, hogy a tanulók önkéntes munka keretében rendben tartják a plébánia és a templomok körletét. Karácsony előtt a Katolikus Karitasz támogatásával adománygyűjtést szervezünk diákjaink körében.

A szaktanárok a KAPI (Katolikus Pedagógiai Intézet) által szervezett továbbképzéseken vesznek részt, figyelemmel kísérik az intézet által kiírt versenyeket és pályázatokat. Intézményvezetői szinten képviseltetjük magunkat a tájékoztató értekezleteken, illetve a meghirdetett programokon.

Általános iskolák

Az intézmény iránt érdeklődő általános iskolások és szüleik számára minden évben két alkalommal nyílt napot tartunk. Az igazgató és az igazgatóhelyettesek beiskolázási szülői

értekezleteken tájékoztatják a szülőket az iskola által nyújtott lehetőségekről, tagozatokról. Tervezzük a környező általános iskolák pedagógusaival a szorosabb kapcsolattartást, ennek érdekében munkaközösségenként szakmai napokat kívánunk szervezni. Évente megjelenünk a pályaválasztási kiállításokon azon a településen, amelyre a rendezés joga esik (Miskolc, Tokaj, Szerencs, Sátoraljaújhely).

Középiskolai Kollégium

Iskolánk tanulóinak egy része a helyi Középiskolai Kollégium lakója. A diákotthon rendezvényein a tantestület tagjai, elsősorban az osztályfőnökök lehetőség szerint vesznek részt. A diákok tanulmányi előmeneteléről az e-napló segítségével tájékoztatjuk a kollégiumi nevelő tanárokat.

Felsőoktatási intézmények

Az iskola pedagógusai közül többen látnak el mentortanári feladatot, és ezért intézményünk szívesen fogad gyakorlótanításra tanár szakos hallgatókat. A környező felsőoktatási intézmények képviselői rendszeresen tartanak továbbtanulási tájékoztatókat intézményünkben. A továbbtanulási tájékoztatásnak egy másik formája az ősszel megrendezésre kerülő Karrier-nap, melyen volt diákjaink, illetve egy-egy szakma jeles képviselői mutatják be az általuk választott hivatást. Végzős tanulóink évente két alkalommal vehetnek részt igazoltan az egyetemek, főiskolák által szervezett nyílt napokon.

Közművelődési intézmények

A szaktanárok, az osztályfőnökök kapcsolatot tartanak a színházakkal, művelődési házakkal a tanulók művészeti nevelése érdekében. A magyar munkaközösség tagjai és az osztályfőnökök évente több alkalommal látogatást szerveznek a Városi Kulturális Központ és Könyvtár rendezvényeire. A városi kulturális és egyéb rendezvényeken diákjaink rendszeresen szerepelnek.

Külföldi kapcsolatok

Szerencs Város Önkormányzata öt várossal tart fenn testvérvárosi kapcsolatot, és a közös rendezvényeken rendszeresen részt vesznek diákjaink. Kiemelt jelentőségű a minden évben sorra kerülő EUROPART rendezvény, amely évente változó helyszíneken zajlik. Ezeken az

alkalmakon az öt ország sportéletével, kulturális és művészeti értékeivel ismerkednek meg a tanulók.

1.9 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javító vizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

1.9.1 Javítóvizsga

Javítóvizsgán kell részt venni annak a tanulónak, akinek a tanév végén - legfeljebb 3 tantárgyból - megállapított osztályzata elégtelen, vagy az osztályozó vizsgán, különbözeti vizsgán érdemjegye elégtelen. A javítóvizsgával kapcsolatosan az alábbiak szerint kell eljárni:

A javítóvizsga helye az az iskola, amellyel a tanulónak tanulói jogviszonya van. A javítóvizsgára utasított tanuló az igazgató által megállapított napon (aug. 20-30. között) javítóvizsgát tehet. A vizsga idejéről az igazgató a tanulót és szüleit írásban értesíti.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a bizonyítvány átvételét követő 15 napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. A javítóvizsga követelményeit az adott tantárgyra és évfolyamra szóló helyi tanterv tartalmazza, mely iskolánk pedagógiai programjában található, honlapunkon folyamatosan megtekinthető.

A javítóvizsga indokolatlan elmulasztása osztályismétlést von maga után.

A rendkívüli okból, igazgatói engedéllyel elhalasztott javítóvizsgára készülő tanulónak részt kell vennie a következő felsőbb osztály tanulmányi munkájában, mulasztásait szabályosan igazolnia kell, munkáját a többi tanulóhoz viszonyítva kell elbírálni. A javítóvizsga sikeres letétele után a tanuló az osztálynak végleges tagja lesz, sikertelen vizsga esetén az előző osztályt kell megismételnie. A vizsgáról való igazolatlan távolmaradás vagy szabálytalanság miatti eltiltás osztályismétlést von maga után.

1.9.2 Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsga évente két vizsgaidőszakban tehető: augusztusban és áprilisban. Az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet. A vizsga pontos napjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő minimum a vizsga előtt két héttel értesítést kap.

Az osztályozó vizsga követelményeit az iskola nevelőtestülete határozza meg. A tantervi követelmények az iskola honlapján folyamatosan megtekinthetők.

- Az osztályozó vizsga követelményeit az adott tantárgyra és évfolyamra szóló helyi tanterv tartalmazza, mely iskolánk pedagógiai programjában található.
- Az osztályozó vizsga helyszíne az iskola, amellyel a tanulónak tanulói jogviszonya van. Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.
- A közismereti tárgyak mindegyikéből kell szóbeli és írásbeli vizsgát tenni. Kivéve: informatika (gyakorlati vizsga); információkezelés (gyakorlati vizsga); matematika (írásbeli vizsga); testnevelés (gyakorlati vizsga).
- Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet letenni.
- A szóbeli vizsgát az iskola tanáraiból alakított vizsgabizottság előtt kell megtartani. A kérdező tanár lehetőség szerint az, aki a tanulót előzőleg tanította. Az elnöki teendőket az igazgató vagy megbízottja látja el. Az elnökön és a kérdező tanáron kívül még legalább egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie a vizsgán. A vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért a vizsgabizottság elnöke felel.

A tanulónak az általa kihúzott tétel kidolgozására minimum 30 percet kell biztosítani (kivéve az idegen nyelv, ahol nincs felkészülési idő). A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készít, de gondolatait szabadon adja elő. A feleletek maximális időtartama 15 perc. Az a tanuló, aki feladatát nem tudja teljesíteni, még egy feladatot húz, és további felkészülési időt kap. Végso osztályzatát a két felelet százalékos átlaga határozza meg.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb 3 tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.

- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbelin, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja. Vizsgája elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát sikertelennek kell tekinteni. Az önhibán kívüli indokolt vizsgamegszakítás esetén lehetőséget biztosítunk a vizsga megismétlésére. Az osztályozó

vizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése a tantestület által elfogadott értékelési rendszer szerint történik.

- Az osztályozó vizsga nem ismételhető meg. Sikertelen osztályozó vizsga esetén a tanuló 3 hónapon belül javító vizsgát köteles tenni.
- Az osztályozó vizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékkal be kell vezetni. Az eredményhirdetésnek legkésőbb az utolsó vizsgát követő 2. napon meg kell történnie.
- Ha a tanuló osztályozó vizsgával teljesítette a követelményeket, a vizsga után nyilatkoznia kell arról, hogy kívánja-e tovább tanulni az adott tárgyat. Ha a tanuló az adott tárgyat továbbra is tanulni szeretné, számára az választott tantárgynak minősül, így a tanórára járás és a követelmények teljesítése kötelező. Ha a tanuló a tantárgyat nem kívánja tovább tanulni, az így keletkező lyukas órákon az aulában tartózkodhat, az iskola épületét nem hagyhatja el.

Az osztályozó vizsgára jelentkezés feltételei

A szaktanár egyetértésével az a tanuló jelentkezhet az adott tárgyból osztályozó vizsgára, aki:

- előző félévi és év végi eredménye legalább jó (4) az adott tantárgyból
- amennyiben az adott tárgy az idegen nyelv, előny, ha a tanuló rendelkezik közép- vagy felső fokú C típusú nyelvvizsgával;
- tanulmányi átlaga az előző tanév végén ill. félévkor legalább 3,5 és nem bukott egy tárgyból sem;
- az adott tantárgyból nincs szaktanári figyelmeztetése;
- magatartása legalább jó;

A jelentkező a felsorolt feltételek mindegyikének meg kell hogy feleljen! Az osztályozó vizsga többletmunkát kíván, és semmilyen körülmények között nem ad felmentést más tantárgyak óráira való készülés alól.

Osztályozó vizsgára kötelezhető az egyéni munkarend szerinti tanuló illetve tantestületi engedéllyel az a tanuló, akinek az éves hiányzása meghaladja a 250 órát, illetve egy tárgyból az órák több mint 30%-áról hiányzott. Osztályozó vizsgát ajánlhat fel a tantestület azon tanulók számára, akik a tanév hosszabb időszakát külföldi csereprogramban töltik.

1.9.3 Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

1.9.4 Különbözeti vizsga

Középiskolai tanulmányait folytató diák az igazgatóhoz írt kérelemmel jelentkezhet át iskolánkba, illetve egyik tagozatról a másikra, gimnáziumi osztályból technikumi osztályba és viszont. A különbözeti vizsgát a diák bizottság előtt teszi, melynek tagja az adott szaktanár, akinél a diák tanulmányait fogja folytatni.

1.9.5 Ágazati alapvizsga

A technikumi képzésben résztvevő tanulók ágazati alapvizsgát tesznek az ágazati alapoktatás lezárásaként a 10 évfolyam végén. A kizárólag szakmai vizsgára történő 2 éves felkészítés során, a szakmai oktatás első félévében kerül sor az ágazati alapvizsgára.

A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló ágazati alapvizsga vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét a szakképző intézmény feladatellátási helye szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja.

Az ágazati alapvizsga lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait (Lásd Szkr. 255. §) kell alkalmazni. (A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.) A szakképző intézményekben szervezett és tartott tanulmányok alatti vizsgák vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízta meg. A vizsga vizsgafeladatait és azok javítási-értékelési útmutatóját a képzési kimeneti követelményekhez igazítottan a szakképző intézmény szakmai programjában kell meghatározni.

A tanuló magasabb évfolyamra nem léphet, ha az ágazati alapvizsgát eredménye elégtelen. Az érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben, ha a képzésben részt vevő személy elégtelen ágazati alapvizsgát tett, a javító- és pótlóvizsgát az ágazati alapvizsgát követő hatvan napon belül teheti le. A javítóvizsgán is elégtelen ágazati alapvizsgát tett képzésben részt vevő személy a tanév végén nem minősíthető és a tanulmányait az ágazati alapoktatás megismétlésével folytatja.

A tanuló sikeres vizsga esetén jogosult a szakirányú oktatásba való belépésre. Az ágazati alapvizsga eredménye a szakmai vizsga eredményébe beszámít. Ez azt jelenti, hogy ha valaki egy szakma megszerzését követően az adott ágazathoz tartozó további szakmát kíván szerezni, az ágazati alapvizsgát nem kell megismételnie.

Az ágazati alapvizsga teljesítését az a tanévet lezáró bizonyítványba kell bejegyezni. Az ágazati alapvizsga bizonyítványba bejegyzett teljesítése a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasságot igazol. A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény. A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet.

1.9.6 Technikumi próbavizsga

A technikumi oktatásban résztvevő tanulók számára az ágazati alapvizsgát, illetve a szakmai vizsgát megelőzően próbavizsgát szervezünk az éles vizsgák sikerességének elősegítése érdekében.

1.9.7 Kisérettségi

	GIMNÁZIUM		TECHNIKUM	
	ŐSZ	TAVASZ	ŐSZ	TAVASZ
7-9. évfolyam	-	matematika	-	matematika
10. évfolyam	idegen nyelv A-H	magyar nyelv és irodalom matematika A-R	-	ágazati alapvizsga matematika
11. évfolyam	történelem A-R	idegen nyelv B-R matematika	történelem	magyar nyelv és irodalom matematika
12. évfolyam	-	-	idegen nyelv	-

1.9.8 Próbaérettségi

Iskolánk a végzős tanulók részére a kötelező érettségi vizsgatárgyakból az érettségi törvényi előírásainak megfelelően próbaérettségit szervez.

1.9.9 Kompetenciamérés

Az Oktatási Hivatal által kiadott központi előírásoknak megfelelően.

1.10 A tanulók továbbhaladása, magasabb évfolyamba lépésének feltételei

A tanuló legfeljebb 250 tanítási órát hiányozhat. Amennyiben a tanórai hiányzások összege meghaladja a 250 órát, illetve egy tantárgyból az órák 30%-át, akkor a tanév végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület lehetőséget ad arra, hogy minden tárgyból illetve a kérdéses tárgyból osztályozó vizsgán teljesítse az éves követelményeket és nincs igazolatlan hiányzása.

Ha a tanuló hiányzása már félévkor elérte a 250 órát, akkor már félévkor lehetővé kell tenni számára az osztályozó vizsgát.

A tanuló az adott évfolyamon valamennyi osztályozott tárgyból legalább elégséges osztályzatot kap, illetve nem osztályozott tárgyból megkapja a részt vett bejegyzést.

A tanév végén a legalább elégséges osztályzat elérésének szükséges feltételei bármelyik osztályozott tantárgy esetén.

- A tanév közben kapott érdemjegyek átlaga 1,75-nél több legyen.
- A tanuló a tantárgyi témazáró dolgozatainak legalább a felét megírja.

Az érdemjegy megállapítása a szaktanár kizárólagos joga.

Amennyiben a tanuló az utolsó tanítási nap előtt nem írta meg a témazáró dolgozatainak legalább a felét, vagy az adott szaktárgy óráinak több mint 30%-áról hiányzott, akkor az adott tantárgyból nem osztályozható. Augusztusban osztályozó vizsgát tehet. A szaktanár joga, de nem kötelessége a hiányzás miatt elmaradt témazáró dolgozatot bepótolni a tanulóval, illetőleg lehetőséget adni a tanulónak javításra.

A nem osztályozott tantárgyból a részt vett bejegyzés elérésének feltétele, hogy a tanuló a tantárgy óráinak legalább 70%-án részt vegyen a tanórai munkán. Ellenkező esetben osztályozó vizsgán kell teljesítenie a tantárgy éves követelményeit.

1.11 A felvételi eljárás és a tanuló átvételének szabályai

A gimnáziumban az általános műveltséget megalapozó valamint az érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés-oktatás folyik. A technikumban ezen túlmenően az adott szakképesítés megszerzése a cél.

A gimnáziumi és a technikumi képzésekre a központi felvételi eljárás keretében mért teljesítmény alapján, továbbá a felvételi elbeszélgetés teljesítésével lehet belépni. Ezeken túlmenően rendészeti tagozaton fizikai alkalmassági vizsgán is részt kell venniük a felvételizőknek. A felvételi kérelmeket a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott időszakban kell benyújtani és elbírálni.

1.11.1 Felvételi követelmények

A felvételi pontok számításának sajátos rendje:

A maximálisan megszerezhető felvételi pontszám, ami a rangsorolás elsődleges szempontja 200 pont. Ez a következő összetevőkből adódik össze:

Rendészeti tagozaton (gimnáziumi és technikumi képzés)

Központi felvételi 40%-ban, a 7. év végi és 8. félévi hozott eredmény 30%-ban, a fizikai alkalmassági 20%-ban, a szóbeli elbeszélgetés 10 %-ban határozza meg az összpontszámot.

Ennek a pontos kiszámítása az alábbiak szerint történik:

Központi felvételi eredménye:

maximum 80 pont /40 pont (matematika) + 40 pont (magyar) a táblázat szerint/

Központi felvételin elért pontszáma matematikából	Felvételi pont
40-50 pont	40 pont
0-39 pont	meg egyezik a központi felvételi pontszámával

Központi felvételin elért pontszáma magyarból	Felvételi pont
40-50 pont	40 pont
0-39 pont	meg egyezik a központi felvételi pontszámával

7. év végi és a 8. félévi hozott eredményének az átlaga (összes minősített tantárgy) összeadva, és hattal megszorozva. Maximum 60 pont $/(5+5) \cdot 6/$

Fizikai alkalmassági maximum 40 pont. A felvételi feladatai és pontozása az alábbiak szerint történik:

4x10m-es ingafutás: minél rövidebb idő alatt, egymástól 10 méterre lévő vonalak között.

helyből távolugrás: vállszéles terpeszből ugrás előre. A mérés az elugrási vonaltól a leérkezés helyéig(a cipő sarkáig) történik. 3 kísérlet.

hajlított karú függés időre: függeszkedő állványon alsó madárfogással függés, az áll a fogás fölött legyen.

kötélmászás: mászás 5 méteres kötélén minél rövidebb idő alatt. A lányok mászókulcsolással (lábhasználat), a fiúk lehetőleg függeszkedve (csak karra). Amennyiben a fiúk mászás közben mászókulcsolásra váltanak, úgy aszerint a táblázat alapján értékeljük a mászást.

mellső fekvőtámaszban karhajlítás nyújtás 30 másodpercig: tenyér a talajon vállszéles támaszban, ujjak előre néznek, a törzs egyenes, a bokák összezárva. A könyököt derékszögig kell hajlítani, majd teljesen kinyújtani. 30 másodperc alatt, minél több szabályos ismétlést kell végrehajtani.

felülés 1 percig: hanyattfekvésből felülés függőleges törzs helyzetéig, a vállak mögött tornabot, ujjak összefűzve a tarkó mögött, térdek derékszögben hajlítva, lábfej a bordásfal alsó foka alatt beakasztva. 1 perc alatt, minél több szabályos ismétlést kell végrehajtani.

FONTOS! A 6 eredmény közül, a legalacsonyabb pontszámútól eltekintünk! Így alakul ki az 5 legjobb eredmény, maximálisan 8 pontjából a 40 pont.

Értékelés táblázatai:

Lányok:

Pont	1 perces felülés	30 s fekvőtámasz	4x10m ingafutás	Hajlított karú függés	Helyből távolugrás	Kötélmászás mászókulcsolással állásból
8	31-től	22-től	10,9-10,61	30-tól	190 felett	10,0 alatt
7	28-30	20-21	11,2-10,91	28-29	180-189	10,0-10,99
6	25-27	18-19	11,5-11,21	26-27	170-179	11,0-11,99
5	22-24	16-17	11,8-11,51	24-25	160-169	12,0-12,99
4	19-21	14-15	12,1-11,81	22-23	150-159	13,0-13,99
3	16-18	12-13	12,4-12,11	20-21	140-149	14,0-14,99
2	13-15	10-11	12,7-12,41	18-19	130-139	15,0-15,99
1	10-12	8-9	13,0-12,71	16-17	120-129	teljesített
0	10 alatt	8 alatt	13,0 felett	16 alatt	120 alatt	nem teljesített

Fiúk:

Pont	1 perces felülés	30 s fekvőtámasz	4x10m ingafutás	Hajlított karú függés	Helyből távolugrás	Kötélmászás függeszkedve állásból	Kötélmászás mászókulcsolással állásból
8	45-től	25-től	9,7-től	60-tól	220-tól	8,0 alatt	8,0 alatt
7	42-44	23-24	10,0-9,71	56-59	210-219	8,5-8,0	8,0-8,99
6	39-41	21-22	10,3-10,01	51-54	200-209	9,0-8,51	9,0-9,99
5	36-38	19-20	10,6-10,31	47-50	190-199	9,5-9,01	10,0-10,99
4	33-35	17-18	10,9-10,61	43-46	180-189	10,0-9,51	11,0-11,99
3	30-32	15-16	11,2-10,91	39-42	170-179	10,5-10,01	12,0-12,99

Pont	1 perces felülés	30 s fekvőtámasz	4x10m ingafutás	Hajlított karú függés	Helyből távolugrás	Kötélmászás függeszkedve állásból	Kötélmászás mászókulcsolással állásból
2	27-29	13-14	11,5-11,21	35-38	160-169	11,0-10,51	13,0-13,99
1	24-26	11-12	11,8-11,51	31-34	150-159	teljesített	teljesített
0	24 alatt	11 alatt	11,8 felett	31 alatt	150 alatt	nem teljesített	nem teljesített

Szóbeli elbeszélgetés: maximum 20 pont. Ebben értékeljük a kommunikációt, általános tájékozottságot.

Összesen maximum $80+60+40+20=200$ pont érhető el.

Fitness, wellness instruktori tagozaton:

Központi felvételi 40%-ban, a 7. év végi és 8. félévi hozott eredmény 30%-ban, a fizikai alkalmassági 20%-ban, a szóbeli elbeszélgetés 10 %-ban határozza meg az összpontszámot.

Ennek a pontos kiszámítása az alábbiak szerint történik:

Központi felvételi eredménye:

maximum 80 pont /40 pont (matematika) + 40 pont (magyar) a táblázat szerint/

Központi felvételin elért pontszáma matematikából	Felvételi pont
40-50 pont	40 pont
0-39 pont	meg egyezik a központi felvételi pontszámával

Központi felvételin elért pontszáma magyarból	Felvételi pont
40-50 pont	40 pont
0-39 pont	meg egyezik a központi felvételi pontszámával

7. év végi és a 8. félévi hozott eredményének az átlaga (összes minősített tantárgy) összeadva, és hattal megszorozva. Maximum 60 pont $/(5+5) \cdot 6/$

Fizikai alkalmassági maximum 40 pont. A felvételi feladatai és pontozása az alábbiak szerint történik:

Választható motoros feladatok:

4x10m-es ingafutás: minél rövidebb idő alatt, egymástól 10 méterre lévő vonalak között.

helyből távolugrás: vállszéles terpeszből ugrás előre. A mérés az elugrási vonaltól a leérkezés helyéig (a cipő sarkáig) történik. 3 kísérlet.

hajlított karú függés időre: függeszkedő állványon alsó madárfogással függés, az áll a fogás fölött legyen.

kötélmászás: mászás 5 méteres kötélén minél rövidebb idő alatt. A lányok mászókulcsolással (lábhasználat), a fiúk lehetőleg függeszkedve (csak karral). Amennyiben a fiúk mászás közben mászókulcsolásra váltanak, úgy aszerint a táblázat alapján értékeljük a mászást.

mellső fekvőtámaszban karhajlítás nyújtás 30 másodpercig: tenyér a talajon vállszéles támaszban, ujjak előre néznek, a törzs egyenes, a bokák összezárva. A könyököt derékszögig kell hajlítani, majd teljesen kinyújtani. 30 másodperc alatt, minél több szabályos ismétlést kell végrehajtani.

1 perces felülés: hanyattfekvésből felülés függőleges törzs helyzetéig, a vállak mögött tornabot, ujjak összefűzve a tarkó mögött, térdek derékszögben hajlítva, lábfej a bordásfal alsó foka alatt beakasztva. 1 perc alatt, minél több szabályos ismétlést kell végrehajtani.

Kötelező feladat:

- **reflexet vizsgáló feladat:** egy tanulópadnál ülve a kezeket tenyérrel lefelé a padra kell helyezni. A két kéz között egy fekete csövön keresztül leeső teniszlabdát a padra érkezés előtt kell tenyérrel elütni. A csövön lévő vágaton keresztül látható a szabadon eső labda. Jobb és bal kézzel 5-5 kísérlete van a jelentkezőnek. A cél: minél több szabályos labdaelütést végrehajtani.

FONTOS! A 6 választható feladat közül, három, a jelentkező a számára legkedvezőbb feladatot választja ki, melyeknek eredményeinek a minimum szintet el kell, hogy érje! A kötelező reflexet vizsgáló feladatot mindenkinek teljesítenie kell!

A minimum szintek teljesítése esetén, a jelentkezők megfelelt minősítést kapnak.

A minimum teljesítendő szintek nemenként:

Választható feladatok:

Lányok:

1 perces felülés	Mellső fekvőtámaszban karhajlítás nyújtás 30 másodpercig	4x10m ingafutás	Hajlított karú függés	Helyből távolugrás	Kötélmászás mászókulcsolással állásból
26	8	12 s	15	140	feljutás a kötél tetejére

Fiúk:

1 perces felülés	Mellső fekvőtámaszban karhajlítás nyújtás 30 másodpercig	4x10m ingafutás	Hajlított karú függés	Helyből távolugrás	Kötélmászás mászókulcsolással állásból
35	15	11 s	20	170	feljutás a kötél tetejére

Kötelező feladat:

A **reflexet vizsgáló feladatnál** a lányoknak és a fiúknak egyaránt legalább 3 sikeres végrehajtást kell elérniük a 10 kísérletből (5+5).

Minden nem rendészeti tagozaton:

Központi felvételi 45%-ban, a 7. év végi és 8. félévi hozott eredmény 35%-ban, a szóbeli elbeszélgetés 20 %-ban határozza meg az összpontszámot. Ennek a pontos kiszámítása az alábbiak szerint történik:

- Központi felvételi eredménye:

maximum 90 pont /45 pont (matematika) + 45 pont (magyar) a táblázat szerint/

Központi felvételin elért pontszáma matematikából	Felvételi pont
45-50 pont	45 pont
0-44 pont	megegyezik a központi felvételi pontszámával

Központi felvételin elért pontszáma magyarból	Felvételi pont
45-50 pont	45 pont
0-44 pont	megegyezik a központi felvételi pontszámával

- 7. év végi és a 8. félévi hozott eredményének az átlaga (összes minősített tantárgyé) összeadva, és héttel megszorozva. Maximum $70 \text{ pont} / (5+5) \cdot 7 /$
- Szóbeli elbeszélgetés: maximum 40 pont. Ebben értékeljük a kommunikációt, általános tájékozottságot. Nyelvi tagozatokon pedig adott témakörökből húz a diák, és a teljesítménye alapján pontozunk. 20 pont (idegen nyelvi kommunikáció) +20 pont (kommunikáció, általános tájékozottság)

Összesen maximum $90+70+40=200$ pont érhető el.

A nyelvi-humán és nyelvi-reál tagozat szóbeli témakörei:

Angol nyelvből:

1. Relationships (family members, friends)
2. Shopping (kinds of shops, online shopping, shopping habits)
3. Education (types of schools, learning languages)
4. Around the world (holiday, travelling, public transport)
5. You are what you eat (eating habits, foods, healthy VS unhealthy lifestyle, illnesses)
6. Sports (indoor/outdoor sports, seasonal sports, team/individual sports)
7. Housing (your home, city VS countryside, types of houses)

Német nyelvből:

1. Familie
2. Tagesablauf
3. Verkehr
4. Schule
5. Haus, Wohnung
6. Essen, Mahlzeiten
7. Kleidung, Einkaufen
8. Hobby

1.11.2 Átjárhatóság

Az átvétel a gimnáziumba, illetve technikumba: Intézményünkbe tanév közben is át lehet jönni másik iskolából. Az egyes évfolyamokra való átvételről iskolánk igazgatója dönt, adott esetben különbözeti vizsgát írhat elő feltételként.

Belső átjárhatóság

A tanuló csoportba sorolása május végén megtörténik. A tanuló a változtatási szándékát (tagozatok, specializációk, idegen nyelv, közép- illetve emeltszintű érettségire való felkészítés) az igazgatóhoz beadott kérelemmel jelezheti, aki a csoportlétszámok figyelembe vételével dönt a kérelemről és adott esetben különbözeti vizsgát írhat elő a változtatás feltételeként.

2. Helyi tanterv

2.1 Az intézmény oktatási, képzési rendje

A Bocskai István Katolikus Gimnázium megalakulásától kezdve általános gimnáziumként működött. Reáltagozaton a természettudományos képzésre helyezték a hangsúlyt, az ilyen jellegű tantárgyakat a tanulók magasabb óraszámban tanulták (matematika, fizika, földrajz, kémia). A humán tagozat nyelvi, társadalomtudományi és művészet irányú műveltséget adott, így a magasabb óraszámban tanult tárgyak a magyar nyelv és irodalom, valamint az idegen nyelvek voltak.

A hat évfolyamos gimnáziumi képzést az 1991/1992-es tanévtől országosan is az elsők között vezette be iskolánk, mely nagy vonzerőt gyakorol a környező települések általános iskolás tanulóira. A gimnáziumi profil átalakítására, közgazdasági szakközépiskolával való bővítésére 1995-ben került sor. Az ORFK a rendészeti tagozat megszervezését és beindítását is engedélyezte az 1997/1998-as tanévtől. Nagy hagyományai vannak az emelt szintű nyelvi, matematikai és informatikai felkészítőknek is.

A diákok sokoldalú képzése, a felmerülő igények alapján iskolánk profilja folyamatosan változik.

Hat évfolyamos képzés: az ide jelentkezők kitűnő, jeles eredménnyel érkeznek iskolánkba. Az általános iskolákat is dicséri, hogy jó képességű, kreatív, szorgalmas tanulók kezdenek bele a gimnáziumi munkába. A képzés lényege abban áll, hogy a tanulmányi időt 6 évre nyújtva nagyobb lehetőség nyílik az ismeretek mélyítésére, a képességek, készségek fejlesztésére, hogy diákjaink jó eséllyel jelentkezheszenek felsőfokú intézményekbe, s ott megállják a helyüket. Ennek a képzésnek az utolsó két éve humán, illetve reálszakosodást biztosít. Idegen nyelveket oktatunk kezdő, haladó és emelt szinten.

Általános tantervű képzés: ajánljuk azon tanulóknak, akik az érettségi után valamely felsőoktatási intézmény alapszakán vagy felsőfokú szakképzésben szeretnének továbbtanulni. Ide azokat a tanulókat várjuk, akiknek általános iskolai eredményei nem érik el a kitűnő és jeles szintet, hanem annál alacsonyabb. Igény van Szerencs városában és környékén az általános tantervű képzésre is.

Technikumi képzés gazdálkodás és menedzsment ágazat

Az e képzésbe járó diákok a közismereti tárgyakon kívül elsajátítják az alapvető gazdasági fogalmakat, összefüggéseket, vállalkozási formákat, a beindításukhoz szükséges teendőket, pénzügyi, adózási, bizonylatozási ismereteket. Ezáltal jobban megértik a körülöttük zajló gazdasági eseményeket, és elsajátítják a piacgazdaság működéséhez nélkülözhetetlen marketingszemléletű gondolkodási módot.

Technikumi képzés rendészet és közszolgálat ágazat

Az e képzésbe járó diákok a közismereti tárgyakon kívül elsajátítják a rendészeti, a magánbiztonsági tevékenység, valamint a rendvédelmi hivatásrendek legalapvetőbb szakmai ismeretanyagát. Arra készülnek, hogy a közrend, közbiztonság megőrzésében kialakuló elhivatottság birtokában részt vesznek őrzési, megfigyelési, ellenőrzési és esetlegesen szükségessé váló intézkedési feladatok végrehajtásában, szükség esetén akár egy idegen nyelven kommunikálva is. A képzés során emelt szintű szakmai ismereteket sajátítanak el. Fejlesztik állóképességi szintjüket, önvédelmi és közelharc-technikákat sajátítanak el, valamint lövészeti jártasságot szereznek.

Rendvédelmi képzés: ez a 4 évfolyamos gimnáziumi alapokon nyugvó képzés, amely főleg a Nemzetvédelmi Egyetemre és az államigazgatási főiskolára készít fel. Ebben a képzésben hangsúlyosabb a fizikai felépítés, ezért a testnevelést emelt óraszámban és bontott csoportban oktatjuk. Ezen kívül csoportbontásban önvédelmet, valamint rendészeti tárgyakat oktatunk külső szakemberek bevonásával. Együttműködési megállapodás alapján a Szerencsi Rendőrkapitányság a feladat ellátására a legjobb szakembereit „vetette be”.

Nyelvi tagozat – angol/német (humán-reál orientációval): iskolánkban a nyelvtanítás nagyon fontos szerepet játszik, s az eredmények alapján oktatásunk sikeres részének tekinthető. A nyelvtanítás csoportbontásban folyik, emelt óraszámban, ezzel lehetőség nyílik arra, hogy kommunikációs feladatokkal a diákok szóbeli készségét is folyamatosan fejlesszük. Angol nyelvből minden évben amerikai illetve angol anyanyelvű tanár tart társalgási órákat. Ez a képzés felkészíti a középszinten tanuló diákokat arra, hogy sikeres közép- illetve emelt szintű érettségi vizsgát tudjanak tenni, és mellette az államilag elismert nyelvvizsgát is megszerezzék, amely fontos komponense a majdani egyetemi diplomának.

Informatika tagozat: Az informatika mindennapi életünkbe való megjelenésével iskolánk felismerte az ilyen irányú oktatás fontosságát. Ezért indította az informatika tagozatos osztályt. Jelenleg az iskolában 4 informatika terem működik, egyenként 16 munkaállomással és 1 tanári géppel. Ezek a termek, illetve felszereltségük, a jól felkészült pedagógusok biztosítják a magas szintű informatikaoktatást. Ez a technikai felszereltség a tanítási órákon kívüli időkben is kihasznált, hiszen Szerencs és környéke informatikai, idegen nyelvi és egyéb ilyen irányú képzésében gyakran veszik igénybe szolgáltatásainkat.

Biológiai tagozat: Erre a képzésünkre olyan továbbtanulni kívánó diákok jelentkeznek, akiknek a felvételi vizsgájukhoz a biológia szükséges, mert az egészségügy, mezőgazdaság, környezet- és természetvédelem stb. továbbtanulási irányt választják. Az emelt szintű óraszámok és a képzés szerkezete lehetővé teszik a tanulók számára, hogy 11. év végén középszintű, a 12. évfolyamon pedig emelt szintű érettségi vizsgát tegyenek, így nő az esélyük a felsőoktatás valamely nívós intézményébe való bekerülésére.

2.2 Az iskola által kiválasztott kerettanterv

Ez a helyi tanterv a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról című dokumentum alapján készült.

2.2.1 Az iskola helyi tanterve

HAT ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUM

A 7-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai - 2020												
Az évfolyamoknál a baloldali adat a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobboldali												
Heti óraszám/évfolyam	7.	8.	9.	10.	11.	12.						
Magyar nyelv és irodalom	3	3	3	4	5	5						
Matematika	3	3	3	3	4	5						
Történelem	2	2	2	2	3	4						
Állampolgári ismeretek		1				1						
Etika/ hit és erkölcstan	1	1										
Természettudomány					2							
Kémia	1	2	1	2								
Fizika	1	2	2	3								
Biológia	2	1	3	2								
Földrajz	2	1	2	1								
Első élő idegen nyelv	5	5	5	5	5	5						
Második idegen nyelv			3	3	4	4						
Művészetek					1							
Ének-zene	1	1	1	1								
Vizuális kultúra	1	1	1	1								
Dráma és színház	1											
Mozgókép- és médiaismeret						1						
Technika és tervezés	1											
Digitális kultúra	1	1	2	1	2							
Testnevelés	5	5	5	5	5	5						
Kötött célú órakeret												
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1						
Hittan egyházi intézményben												
Kötelező alapóraszám	29	28	32	32	30	29						
Szabadon tervezhető óra		1	2	2	4	5						
Összes tervezett óraszám	31	30	34	34	32	31						
Összesített óraszám	32	32	36	36	32	31						
Maximális órakeret	30	30	34	34	34	34						
Hittan egyházi intézményben	1	1	2	2	2	2						

 : csoportbontás

Tanterv
Ny.3 I.3
M.3
T.3
Áp.1
Tt.1
Ké.3
Fz.3
B.3
Fr.1
A.3 N.3
Am.2 Nm.2
Dsz.3
Éz.1
Vk.1
Dsz.3
Mkm.1
Tech.1
Dk.3
Tn.3
Of.1

Ht.1

Megjegyzés:

1. A **kötött célú** órakeretet az érettségire történő felkészítésre használjuk fel.
2. A **szabadon tervezhető** órakeretet a 9-10. évfolyamon a jobb oldali oszlopban jelöltük, a 11-12. évfolyamon pedig emelt szintű érettségire való felkészítésre kívánjuk fordítani.

NÉGY ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUM

Általános tantervű osztály

A 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai - 2020									
Az évfolyamoknál a baloldali adat a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobboldali rovatba a									
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.		
Magyar nyelv és irodalom	3	1	4		4		5		
Matematika	3		3	1	4		5		
Történelem	2		2		3		3		
Állampolgári ismeretek							1		
Természettudomány					2				
Kémia	1		2						
Fizika	2		3						
Biológia	3		2						
Földrajz	2		1						
Első élő idegen nyelv	3	1	3	1	5		5		
Második idegen nyelv	3		3		3		3		
Művészetek					1				
Ének-zene	1		1						
Vizuális kultúra	1		1						
Mozgókép-kultúra és médiaismeret							1		
Digitális kultúra	2		1		2				
Testnevelés	5		5		5		5		
Képességfejlesztés									
Kötött célú órakeret									
Osztályfőnöki	1		1		1		1		
Hittan egyházi intézményben									
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29		
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5	
Összes tervezett óraszám	32	2	32	2	30	0	29	0	
Összesített óraszám	34		34		30		29		
Maximális órakeret	34		34		34		34		
Hittan egyházi intézményben	2		2		2		2		

Tanterv
Ny.1 I.1
M.1
T.1
Áp.1
Tt.1
Ké.1
Fz.1
B.1
Fr.1
A.1 N.1
Am.1 Nm.1
Dsz.1
Éz.1
Vk.1
M km.1
Dk.1
Tn.1
Of.1

Ht.1

: csoportbontás

Megjegyzés:

1. A **kötött célú** órakeretet az érettségire történő felkészítésre használjuk fel.
2. A **szabadon tervezhető** órakeretet a 9-10. évfolyamon a jobb oldali oszlopban jelöltük, a 11-12. évfolyamon pedig emelt szintű érettségire való felkészítésre kívánjuk fordítani.

Informatika tagozatos osztály

A 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai - 2020									
Az évfolyamoknál a baloldali adat a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a									
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.		
Magyar nyelv és irodalom	3	1	4		4		5		
Matematika	3		3	1	4		5		
Történelem	2		2		3		3		
Állampolgári ismeretek							1		
Természettudomány					2				
Kémia	1		2						
Fizika	2		3						
Biológia	3		2						
Földrajz	2		1						
Első élő idegen nyelv	3	1	3	1	5		5		
Második idegen nyelv	3		3		3		3		
Művészetek					1				
Ének-zene	1		1						
Vizuális kultúra	1		1						
Mozgókép-kultúra és médiaismeret							1		
Digitális kultúra	4		3		4		2		
Testnevelés	5		5		5		5		
Képességfejlesztés									
Kötött célú órakeret									
Osztályfőnöki	1		1		1		1		
Hittan egyházi intézményben									
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29		
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5	
Összes tervezett óraszám	34	2	34	2	32	0	31	0	
Összesített óraszám	36		36		32		31		
Maximális órakeret	34		34		34		34		
Hittan egyházi intézményben	2		2		2		2		

Tanterv
Ny.1 I.1
M.1
T.1
Áp.1
Tt.1
Ké.1
Fz.1
B.1
Fr.1
A.1 N.1
Am.1 Nm.1
Dsz.1
Éz.1
Vk.1
Mkm.1
Dk.2
Tn.1
Of.1

Ht.1

: csoportbontás

Ha a tagozat egy osztály részeként létezik, az emelt óraszámú tantárgy oktatása külön csoportban történik.

Megjegyzés:

1. A **kötött célú** órakeretet az érettségire történő felkészítésre használjuk fel.
2. A **szabadon tervezhető** órakeretet a 9-10. évfolyamon a jobb oldali oszlopban jelöltük, a 11-12. évfolyamon pedig emelt szintű érettségire való felkészítésre kívánjuk fordítani.

Biológia tagozatos osztály

A 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai - 2020									
Az évfolyamoknál a baloldali adat a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a									
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.		
Magyar nyelv és irodalom	3	1	4		4		5		
Matematika	3		3	1	4		5		
Történelem	2		2		3		3		
Állampolgári ismeretek								1	
Természettudomány									
Kémia	1		2		2		1		
Fizika	2		3						
Biológia	5		4		2		2		
Földrajz	2		1						
Első élő idegen nyelv	3	1	3	1	5		5		
Második idegen nyelv	3		3		3		3		
Művészetek					1				
Ének-zene	1		1						
Vizuális kultúra	1		1						
Mozgókép-kultúra és médiaismeret								1	
Digitális kultúra	2		1		2				
Testnevelés	5		5		5		5		
Képességfejlesztés									
Kötött célú órakeret									
Osztályfőnöki	1		1		1		1		
Hittan egyházi intézményben									
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29		
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5	
Összes tervezett óraszám	34	2	34	2	32	0	31	1	
Összesített óraszám	36		36		32		32		
Maximális órakeret	34		34		34		34		
Hittan egyházi intézményben	2		2		2		2		

Tanterv
Ny.1 I.1
M.1
T.1
Áp.1
Ké.1
Fz.1
B.2
Fr.1
A.1 N.1
Am.1 Nm.1
Dsz.1
Éz.1
Vk.1
Mkm.1
Dk.1
1
Of.1

Ht.1

 : csoportbontás

Ha a tagozat egy osztály részeként létezik, az emelt óraszámú tantárgy oktatása külön csoportban történik.

Megjegyzés:

1. A **kötött célú** órakeretet az érettségire történő felkészítésre használjuk fel.
2. A **szabadon tervezhető** órakeretet a 9-10. évfolyamon a jobb oldali oszlopban jelöltük, a 11-12. évfolyamon pedig emelt szintű érettségire való felkészítésre kívánjuk fordítani.
3. A **Természettudomány tantárgy** helyett a tanulók kémiát tanulhatnak.

Rendvédelemi tagozatos osztály

A 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai - 2020								
Az évfolyamoknál a baloldali adat a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a								
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
Magyar nyelv és irodalom	3	1	4		4		5	
Matematika	3		3	1	4		5	
Történelem	2		2		3		3	
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány					2			
Kémia	1		2					
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					
Első élő idegen nyelv	3	1	3	1	5		5	
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgókép-kultúra és médiaismeret							1	
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés (Önvédelem)	5		5		5		5	
Képességfejlesztés (Honv. ism.)	2		2		2		2	
Kötött célú órakeret								
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Belügyi ismeretek					2		2	
Hittan egyházi intézményben								
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5
Összes tervezett óraszám	34	2	34	2	32	0	31	0
Összesített óraszám	36		36		32		31	
Maximális órakeret	34		34		34		34	
Hittan egyházi intézményben	2		2		2		2	

Tanterv
Ny.1 I.1
M.1
T.1
Áp.1
Tt.1
Ké.1
Fz.1
B.1
Fr.1
A.1 N.1
F.1
Dsz.1
Éz.1
Vk.1
Mkm.1
Dk.1
Tn.2
Hv.1
Of.1
Bel.1

Ht.1

 : csoportbontás

Ha a tagozat egy osztály részeként létezik, az emelt óraszámú tantárgy oktatása külön csoportban történik.

Megjegyzés:

1. **A kötött célú** órakeretet az érettségire történő felkészítésre használjuk fel.
2. **A szabadon tervezhető** órakeretet a 9-10. évfolyamon a jobb oldali oszlopban jelöltük, a 11-12. évfolyamon pedig emelt szintű érettségire való felkészítésre kívánjuk fordítani.
3. 9-12. évf.-on a tagozatnak megfelelő spec. tantárgy heti 2 órában: Honvédelmi ism.
4. 11-12. évf.-on a szabadon tervezhető órakeretek terhére köt. tantárgy a Belügyi ism.
5. A Testnevelés 5 óra tartalmazza az Önvédelem tantárgyat.

Nyelvi tagozatos osztály
Humán orientáció

A 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai - 2020									
Az évfolyamoknál a baloldali adat a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a									
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.		
Magyar nyelv és irodalom	3	2	4	1	5		6		
Matematika	3		3	1	4		5		
Történelem	2		2		3		3	1	
Állampolgári ismeretek							1		
Természettudomány					2				
Kémia	1		2						
Fizika	2		3						
Biológia	3		2						
Földrajz	2		1						
Első élő idegen nyelv	5		5		5		5		
Második idegen nyelv	3		3		4		4		
Művészetek					1				
Ének-zene	1		1						
Vizuális kultúra	1		1						
Mozgókép-kultúra és médiaismeret							1		
Digitális kultúra	2		1		2				
Testnevelés	5		5		5		5		
Képességfejlesztés									
Kötött célú órakeret									
Osztályfőnöki	1		1		1		1		
Hittan egyházi intézményben									
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29		
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5	
Összes tervezett óraszám	34	2	34	2	32	0	31	1	
Összesített óraszám	36		36		32		32		
Maximális órakeret	34		34		34		34		
Hittan egyházi intézményben	2		2		2		2		

Tanterv
Ny.1 I.2
M.1
T.1
Áp.1
Tt.1
Ké.1
Fz.1
B.1
Fr.1
A.2 N.2
Am.2 Nm.2
Dsz.1
Éz.1
Vk.1
Mkm.1
Dk.1
Tn.1
Of.1

 : csoportbontás

Ha a tagozat egy osztály részeként létezik, az emelt óraszámú tantárgy oktatása külön csoportban történik.

Megjegyzés:

1. **A kötött célú** órakeretet az érettségire történő felkészítésre használjuk fel.
2. **A szabadon tervezhető** órakeretet a 9-10. évfolyamon a jobb oldali oszlopban jelöltük, a 11-12. évfolyamon pedig emelt szintű érettségire való felkészítésre kívánjuk fordítani.

Nyelvi tagozatos osztály
Reál orientáció

A 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai - 2020									
Az évfolyamoknál a baloldali adat a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a									
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.		
Magyar nyelv és irodalom	3	1	4		4		5		
Matematika	3	1	3	2	5		6		
Történelem	2		2		3		3		
Állampolgári ismeretek							1		
Természettudomány									
Kémia	1		2						
Fizika	2		3						
Biológia	3		2						
Földrajz	2		1						
Első élő idegen nyelv	5		5		5		5		
Második idegen nyelv	3		3		4		4		
Művészetek					1				
Ének-zene	1		1						
Vizuális kultúra	1		1						
Mozgókép-kultúra és médiaismeret							1		
Digitális kultúra	2		1		2				
Testnevelés	5		5		5		5		
Képességfejlesztés									
Kötött célú órakeret					2				
Osztályfőnöki	1		1		1		1		
Hittan egyházi intézményben									
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29		
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5	
Összes tervezett óraszám	34	2	34	2	32	0	31	0	
Összesített óraszám	36		36		32		31		
Maximális órakeret	34		34		34		34		
Hittan egyházi intézményben		2		2		2		2	

Tanterv
Ny.1 I.1
M.2
T.1
Áp.1
Tt.1
Ké.1
Fz.1
B.1
Fr.1
A.2 N.2
Am.2 Nm.2
Dsz.1
Éz.1
Vk.1
Mkm.1
Dk.1
Tn.1
Of.1

Ht.1

 : csoportbontás

Ha a tagozat egy osztály részeként létezik, az emelt óraszámú tantárgy oktatása külön csoportban történik.

Megjegyzés:

1. A **kötött célú** órakeretet az érettségire történő felkészítésre használjuk fel.
2. A **szabadon tervezhető** órakeretet a 9-10. évfolyamon a jobb oldali oszlopban jelöltük, a 11-12. évfolyamon pedig emelt szintű érettségire való felkészítésre kívánjuk fordítani.
3. A **Természettudomány tantárgy** helyett a tanulónak a kémia, fizika, biológia, földrajz tantárgy egyikét kell választaniuk.

TECHNIKUM

A 9-13. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai - 2020										
Az évfolyamoknál a baloldali adat a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a										
Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.		13.	
Magyar nyelv és irodalom	4		5		3		4	1	0	
Matematika	4		4		3	1	4	1	0	
Történelem	3		3		2		2		0	
Állampolgári ismeretek							1		0	
Kötelező komplex term. tud. tantárgy	3								0	
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: földrajz			2		2				0	
Érettségire felkészítő tantárgy										
Idegen nyelv	4		4		5		3		3	2
Digitális kultúra	1	1	0		0		0		0	2
Testnevelés	4	1	4	1	3		3		0	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0		1		0		0		0	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		1	
Hittan egyházi intézményben										
Összes közismereti óraszám	24		24		19		18		4	
Ágazati alapoktatás	7		9		0		0		0	
Szakirányú oktatás	0		0		14		14		24	
Szabadon tervezhető óra		1								2
Összes tervezett óraszám	31	2	33	1	33	1	32	2	28	4
Összesített óraszám	33		34		34		34		32	
Maximális órakeret	34		34		34		34		34	
Hittan egyházi intézményben	2		2		2		2		2	

Tanterv
Ny.1 I.1
M.1
T.4
Áp.1
Tt.4
Fr.1
A.1 N.1
Dk.1
Tn.1
P.1
Of.1

Ht.1

 : csoportbontás

Megjegyzés:

1. **A kötött célú** órakeretet az érettségire történő felkészítésre használjuk fel.
2. **A szabadon tervezhető** órakeretet a 9-10. évfolyamon a jobb oldali oszlopban jelölt a 11-12. évfolyamon pedig emelt szintű érettségire való felkészítésre kívánjuk fordítani

A különböző óraszámokra elkészített tantervek jegyzéke

	Általános tagozat	Informatika tagozat	Biológia tagozat	Rendészeti tagozat	Nyelvi humán	Nyelvi reál	Hatosztályos gimnázium	Technikum
Magyar nyelv és irodalom	Ny.1 I.1	Ny.1 I.1	Ny.1 I.1	Ny.1 I.1	Ny.1 I.2	Ny.1 I.1	Ny.3 I.3	Ny.1 I.1
Matematika	M.1	M.1	M.1	M.1	M.1	M.2	M.3	M.1
Történelem	T.1	T.1	T.1	T.1	T.1	T.1	T.3	T.4
Állampolg.ismeretek	Áp.1	Áp.1	Áp.1	Áp.1	Áp.1	Áp.1	Áp.1	Áp.1
Természettudomány	Tt.1	Tt.1		Tt.1	Tt.1	Tt.1	Tt.1	Tt.4
Kémia	Ké.1	Ké.1	Ké.1	Ké.1	Ké.1	Ké.1	Ké.3	
Fizika	Fz.1	Fz.1	Fz.1	Fz.1	Fz.1	Fz.1	Fz.3	
Biológia	B.1	B.1	B.2	B.1	B.1	B.1	B.3	
Földrajz	Fr.1	Fr.1	Fr.1	Fr.1	Fr.1	Fr.1	Fr.1	Fr.1
Angol 1. id. ny.	A.1	A.1	A.1	A.1	A.2	A.2	A.3	A.1
Angol 2. id. ny.	Am. 1	Am.1	Am.1	Am.1	Am.2	Am.2	Am.2	
Német 1. id. ny.	N.1	N.1	N.1	N.1	N.2	N.2	N.3	N.1
Német 2. id. ny.	Nm. 1	Nm.1	Nm.1	Nm.1	Nm.2	Nm.2	Nm.2	
Francia 1.2. id. ny.	F.2	F.2	F.2	F.1	F.2	F.2	F.2	
Művészetek	Dsz. 1	Dsz.1	Dsz.1	Dsz.1	Dsz.1	Dsz.1	Dsz.3	
Ének-zene	Éz.1	Éz.1	Éz.1	Éz.1	Éz.1	Éz.1	Éz.1	
Vizuális kultúra	Vk.1	Vk.1	Vk.1	Vk.1	Vk.1	Vk.1	Vk.1	
Dráma és színház							Dsz.3	
Mozgókép kultúra és média ismeretek	Mk m.1	Mkm. 1	Mkm. 1	Mkm. 1	Mkm. 1	Mkm. 1	Mkm. 1	

Technika és tervezés							Tech.1	
Digitális kultúra	Dk.1	Dk.2	Dk.1	Dk.1	Dk.1	Dk.1	Dk.3	Dk.1
Testnevelés	Tn.1	Tn.1	Tn.1	Tn.2	Tn.1	Tn.1	Tn.3	Tn.1
Osztályfőnöki	Of.1	Of.1	Of.1	Of.1	Of.1	Of.1	Of.1	Of.1
Önvédelem				Öv.1				
Honvédelmi ism.				Hv.1				
Belügyi ismeretek				Bel.1				
Hittan	Ht.1	Ht.1	Ht.1	Ht.1	Ht.1	Ht.1	Ht.1	Ht.1

2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Kizárólag a jogszabályi feltételeknek megfelelő tankönyvek választhatók. A tanév folyamán alkalmazandó tankönyveket, tanulmányi segédleteket az egyes munkaközösségek pedagógusai együtt határozzák meg, figyelembe véve a tankönyvtámogatott tanulók ingyenes tankönyvbiztosításának feltételeit. A munkaközösségeknek, pedagógusoknak a megfelelő tankönyv kiválasztásánál az alábbi szempontokat kell figyelembe venniük:

A tankönyv:

- szerepeljen a hivatalos tankönyvlistán
- tartalmazza a helyi tantervben előírt ismeretanyagokat
- alkalmas legyen a követelményekben előírt tantárgyi készségek és képességek fejlesztésére
- feleljen meg a szaktudomány előírásainak és az érettségi vizsga követelményeinek
- szolgálja eredményesen az adott osztálytípus, tagozat sajátos céljait
- alkalmazkodjon a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez
- elégítse ki a didaktikai követelményeket
- a szaktárgy szaknyelvét a tanulók életkorának megfelelően, ugyanakkor szakmailag helyesen használja
- az ismereteket rendszerezetten tartalmazza

- adjon lehetőséget az önellenőrzésre.

A kiválasztott tankönyvek a munkaközösségek véleménye alapján feleljenek meg az alábbi kritériumoknak:

- A tankönyvek tudományosan megalapozottak, korszerűek, a tanulók teljesítő képességéhez, teherbírásához igazodó, világos, érthető ismereteket dolgoznak fel.
- A tananyag feldolgozása során fontos szerepet kapnak a változatos módszertani eszközök: feladat megoldások, ábraelemzések, önállóan elvégzett megfigyelések, kísérletek, majd azok elemzéséből és a tanult ismeretekből az összefüggések, ok – okozati kapcsolatok feltárása. A tanulhatóság messzemenő figyelembe vétele a tananyag részletes magyarázata, összefoglalása, több szintre besorolt különböző nehézségi fokú feladatok.
- A tankönyvek az ismeretszerzés mellett biztosítják mindazon forrásokat – írásos dokumentumok, képek, ábrák, térképek, táblázatok, diagramok – elemzését, amelyekből ismeretek nyerhetők. Továbbá lehetőséget nyújtanak arra, hogy a diákok az órán aktívan vegyenek részt a tananyag feldolgozásában.
- A tankönyvek és segédeszközök kiválasztásakor minden esetben figyelembe vesszük az ingyenes tankönyv ellátásra jogosult diákok tankönyvellátásáról szóló rendelet előírásait. A tankönyvrendelésnél fontos szempont a normatív tankönyvellátás költségeinek tervezhető nagysága. A normatív támogatásra jogosult diákok számára a könyveket kölcsönzéssel biztosítjuk. Lehetőség szerint állandóan ugyan azon szerző könyveit használjuk.

2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A Nemzeti alaptanterv az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve iskolánk pedagógiai szemléletében is hangsúlyos szerepet kapnak a tanulási területeken átívelő általános kompetenciák. Ennek középpontjában tanítványaink azon képességének és hajlandóságának fejlesztése áll, hogy a bennük lévő tudást (ismereteket, készségeket és attitűdbeli jellemzőket) sikeres

problémamegoldó cselekvéssé alakítsák át. Az alábbiakban olvasható kulcskompetenciák kialakítását, elmélyítését és egyénre szabott fejlesztését a tanítási-tanulási folyamat alapvető feladatának tartjuk.

A tanulás kompetenciái

Legtöbb esetben csak a különböző tanulási stratégiákra, stílusokra, eszközrendszerekre, ezekhez kapcsolódó attitűdökre gondolunk ennek a fogalomnak a kapcsán. A pedagógiai gyakorlat azonban azt mutatja, hogy mindezek ismerete szükséges, de nem elégséges ahhoz, hogy tágabb értelemben is használható fejlesztési feladatokat fogalmazzunk meg és ezeknek megfelelő helyzeteket alakítsunk ki a diákok számára. Az önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. További feltételek a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. Diákjainknak ismerniük és érteniük kell saját tanulási stratégiáikat, készségeinek és tudásának erős és gyenge pontjait, valamint legyenek képesek megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást/támogatást.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az kommunikáció természeténél fogva kapcsolódik a tanulók kognitív képességének fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különféle nyelvi stílusok fő sajátosságainak, valamint a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét különféle helyzetekben. A tanulóknak rendelkezni kell azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban kommunikálni tudjanak. Képesek legyenek megkülönböztetni és felhasználni különféle típusú szövegeket, megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni információkat, képes különböző segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni.

Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasott szöveg értése és íráskészség), az egyes nyelvek és az egyén

társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint. Az idegen nyelvi kommunikáció feltételezi a szókinsnek és a funkcionális nyelvtannak, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és a nyelvi stílusoknak az ismeretét. Fontos a társadalmi hagyományoknak, valamint a nyelvek kulturális vonatkozásainak és változatosságának az ismerete is.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. A digitális kompetencia magában foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás-kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információ megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás és a kutatás terén. A tanulónak értenie kell, miként segíti a digitális tudás a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat. A szükséges képességek felölelik az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Idetartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia nemcsak a matematika, hanem a gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának is a képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. Magában foglalja a számok, mértékek és struktúrák, az alpműveletek és alapvető matematikai reprezentációk fejlődő ismeretét, a matematikai fogalmak, összefüggések és koncepciók és azon kérdések megértését, amelyekre a matematika választ adhat. A kompetencia birtokában az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a problémák megoldásában otthon és a munkahelyen. Követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket, megérti a matematikai bizonyítást, a matematika nyelvén kommunikál, valamint alkalmazza a megfelelő segédeszközöket. Kiemelt

szerepet szánunk a kritikus gondolkodás és a problémamegoldás fejlesztésének, valamint a tanultak gyakorlati, mindennapi élet területén történő alkalmazásának.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség, az önismeret a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. Ezzel hozzájárulnak a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához. A sikeres kapcsolatok és társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető koncepciók ismerete.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikus, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával. Felismeri, hogy a művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Tudatosul benne a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség jelentősége. Nyitott műalkotások befogadására, képes a koncertélmények, színházi előadások, filmek és képzőművészeti események önálló feldolgozására, életkorának megfelelő szintű értelmezésére. Képes képi, plasztikai, zenei és dramatikus megjelenítésre. Képes makettek, modellek konstruálására, hajlandó kísérletezni új technikákkal, módszerekkel és anyagokkal. A befogadó tevékenység aktív alkotótevékenységgel támogatva a

kreativitásfejlesztés egyedülálló lehetőségeként működik. A kreatív gazdaság a világ leggyorsabban fejlődő ága, hisz a mindennapos kihívásokkal szemben mindig új megoldásokra van szükség.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az iskolának a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket. Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt. A kompetencia fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek (pl. vállalkozó-, gazdálkodó- és munkaképesség). A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. Ez tudást, kreativitást, újjátásra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van. A szükséges ismeretek egyrészt az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését, a pénz világában való tájékozódást foglalják magukban. Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és vállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés. Az innovációs és vállalkozói kompetencia a tudást, kreativitást, az újjátásra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti. Fontos része a tervek készítése és végrehajtása, de ehhez tisztában kell lenni mindezek gazdasági és jogi feltételeivel is. Az egyes tanórákon (történelem, matematika) a témák vagy a példák, illetve azon projektek, amelyekben a gyerekek részt vesznek (osztályprogram, tanulmányi kirándulás, iskolai rendezvény megszervezése) segítenek ennek kialakításában.

2.5 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása

Az iskolai testmozgás program célja, a gyermek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan kényelembe helyezi, amely mozgásszegény életmódhoz vezet.

E feladat megvalósításához iskolánk a következő feltételekkel rendelkezik: tornaterem, kondicionáló terem, rendészeti képzést szolgáló tatami terem. Szabadtéren műfüves labdarúgó pályával, műanyag borítású kézilabda-, bitumenes kosárlabda-, tollaslabda pályával rendelkezünk. Magasugró, távolugró, súlylökő pályával bővítettük az utóbbi években a sportolási lehetőségeket. Esős idő esetén az aula is sportpályává válik, mert az egyidejű 2-3 óra esetén már nehézségeink adódnak.

Iskolánkban nagy hagyománya van a kosárlabda sportnak. Működésük rendkívül eredményes, amit sok országos eredmény bizonyít. Tanulóinkat ösztönözzük az egyéb sportolási lehetőségek kihasználására is, amelyet a városi szakosztályok biztosítanak (úszás, kézilabda, labdarúgás, súlyemelés, birkózás, sportlövés).

2.6 Választható tantárgyak, foglalkozások, a pedagógusválasztás szabályai

Szakkörök, több évfolyam tanulóiból szervezve és heti óraszámuk

2.6.1 Fenntarthatóság tantárgy

A *Nemzeti alaptanterv* egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Az alaptanterv megfogalmazásában a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Ebben a tanulási folyamatban részt kell venniük az intézményeknek is, hiszen az iskolai keretek alkalmasak arra, hogy a tanulóknak lehetőséget biztosítsanak a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására, a változásokat, válságokat előidéző gazdasági és társadalmi folyamatok megismerésére, valamint a közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megismerésére, megőrzésére, gyarapítására.

A tananyag-feldolgozás alapja a tanulók előzetes tapasztalatai, mindennapi ismeretei, valamint a tanult kapcsolódó tantárgyi tartalmak. A kerettantervben foglalt keretet biztosítanak a mérlegelő és kutatói szemlélet kialakítására.

A tanulmányok befejezésével középszintű érettségi tehető a tárgyból, mely írásbeli részből és projektmunka készítéséből áll.

A 9. vagy 10. évfolyamon választott tantárgy alapóraszám: 34 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
A fenntartható fejlődés jelentése, céljai	2 óra
Önfenntartó természet	5 óra
Fogyasztás, divat, kikapcsolódás	6 óra
Egészségmegőrzés környezettudatosan	6 óra
Szoba, épület, település	6 óra
Szabadidő, közlekedés, szállítás	5 óra
Jövőkép-alakítás	4 óra
Összes óraszám:	34 óra

A 11. és/vagy 12. évfolyamon választott tantárgy alapóraszámja összesen: 68 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
A gazdasági fejlettség és a fenntarthatóság összefüggései	12
Világot átfogó és mindenre kiterjedő környezeti problémák és azok természeti és társadalmi következményei	16
Szegény gazdagok és gazdag szegények – a fogyasztói társadalom ellentmondásai	16
A települések fejlődésének fenntarthatósági vonatkozásai	14
Összefogás a fenntartható jövő érdekében	10
Összes óraszám:	68

2.6.2 Honvédelmi ismeretek (Honvéd Kadét Program) tantárgy

Iskolánkban a 2021/2022-es tanévben indult be a Honvéd Kadét I. Program. Ennek keretében minden 9. évfolyamos tanuló tagozattól függetlenül lehetőséget kap a Honvédelmi alapismeretek közismereti tantárgy tanulására heti 2 órában.

A Honvéd Kadét Program előnyei:

- A tanuló egy olyan tárgyat tanulhat, ami a hétköznapi életben is hasznosítható (pl: tájékozódás, túlélési technikák)
- Katonai pályaválasztás esetén többletpont a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen.
- Formaruha biztosítása, amelyet megadott alkalmakon viselniük kell a kadétoknak.
- Ösztöndíjlehetőség
- Gimnáziumi képzésben a Honvéd Kadét Program az egyetlen, amely ösztöndíjat biztosít.
- Részvételi lehetőséget ad a Honvédelmi Sportszövetség versenyein, pályázatain.

- Érettségi után 6 hónapos katonai szolgálatért 32, 1 éves szolgálatért 64 többletpont jár a felsőoktatásba való jelentkezés esetén.
- Rendre, figyelemre, fegyelemre szoktat.
- Bajtársiasságra, a társak iránti elkötelezettségre nevel.
- Növeli, terheli a fizikai és szellemi teljesítőképességet.

Művészeti 2 óra

Énekkar 2 óra

Bármely tantárgy 2 óra

Tanulásmódszertan 7-8. évfolyam csoportbontásban 1-1 óra

2.6.3 Differenciált foglalkozások, tantárgyi tehetséggondozás

A felsorolt szabadon választható foglalkozásokat a tanulói igények és a rendelkezésre álló időkeret figyelembe vételével szervezi meg az intézmény.

2.6.4 A pedagógusválasztás szabályai a választható foglalkozások esetében

A felsorolt szabadon választható foglalkozásokat az igazgató által kijelölt pedagógus tartja. Választásakor figyelembe veszi a diákönkormányzat, az érintett munkaközösség-vezető javaslatát, valamint a pedagógus diákjai által elért versenyeredményeket.

2.7 Választható érettségi vizsgatárgyak

A felsorolt tantárgyakból intézményünk vállalja a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést. A tanulók abból a választható tárgyból tehetnek érettségi vizsgát, amelyből sikeresen teljesítették a helyi tantervben a választott tárgyra vonatkozó követelményeket.

Katolikus hittan

Református hittan

Angol nyelv

Német nyelv

Francia nyelv

Biológia

Kémia

Fizika
 Földrajz
 Digitális kultúra
 Állampolgári ismeretek
 Vizuális kultúra
 Ének-zene
 Testnevelés
 Mozgóképkultúra és médiaismeret
 Belügyi rendészeti ismeretek
 Fenntarthatóság

Emelt szintű érettségire felkészítő tanórák és heti óraszámuk

	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	2 óra	2 óra
Történelem	2 óra	2 óra
Állampolgári ismeretek	2 óra	2 óra
Angol nyelv	2 óra	2 óra
Német nyelv	2 óra	2 óra
Francia nyelv	2 óra	2 óra
Matematika	2 óra	2 óra
Digitális kultúra	2 óra	2 óra
Fizika	2 óra	2 óra
Biológia	2 óra	2 óra
Kémia	2 óra	2 óra
Földrajz	2 óra	2 óra
Ének-zene	2 óra	2 óra
Vizuális kultúra	2 óra	2 óra
Testnevelés	2 óra	2 óra
Belügyi rendészeti ismeretek	2 óra	2 óra
Mozgóképkultúra és médiaismeret	2 óra	2 óra

Közép szintű érettségire felkészítő tanórák és heti óraszámuk

	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	2 óra	2 óra
Történelem	2 óra	2 óra
Állampolgári ismeretek	2 óra	2 óra
Angol nyelv	2 óra	2 óra
Német nyelv	2 óra	2 óra
Francia nyelv	2 óra	2 óra
Matematika	2 óra	2 óra
Digitális kultúra	2 óra	2 óra
Fizika	2 óra	2 óra
Biológia	2 óra	2 óra
Kémia	2 óra	2 óra
Földrajz	2 óra	2 óra
Ének-zene	2 óra	2 óra
Vizuális kultúra	2 óra	2 óra
Testnevelés	2 óra	2 óra
Belügyi rendészeti ismeretek	2 óra	2 óra
Mozgóképkultúra és médiaismeret	2 óra	2 óra
Honvédelmi ismeretek	2 óra	2 óra

2.8 A középszintű érettségi vizsga témakörei

A vizsgakövetelmények megállapítása, kihirdetése, az értékelési módszer meghatározása az állam feladata, a követelményrendszert a helyi tanterv alapján helyi vizsgakövetelményekkel nem bővítjük.

A középszintű érettségi vizsga vizsgatárgyainak követelményeit az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet tartalmazza.

2.9 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja

2.9.1 Értékelésünk általános szempontjai

A tanulók munkájának értékelése az oktató-nevelő munka fontos területe. A tanév során a tanuló előrehaladását az egyes tantárgyakból a tanár folyamatosan ellenőrzi. A szaktanár minden tanév első óráján ismerteti a tanulókkal a tantárgy követelményrendszerét, saját értékelési rendszerét, a hiányzások és mulasztások következményeit, a pótlási és a javítási lehetőségeket.

A diákok tanulmányi munkáját írásban, szóban vagy a gyakorlatban ellenőrizhetjük, értékelhetjük. Az adott osztályzatokat naprakészen bevezetjük a digitális naplóba, a tanuló pedig az ellenőrzőbe.

Ötfokozatú érdemjegyeket, osztályzatokat alkalmazunk. A témazáró dolgozatoknál százalékosan is megadjuk az értékelést, de ezt át kell váltani érdemjegyre. Az érdemjegyeket az e-naplóba rögzítjük, melyeket a tanulók kötelesek az ellenőrzőbe beírni.

A tanulóknak félévenként és tantárgyanként legalább a heti óraszámnak megfelelő számú osztályzattal kell rendelkezniük, a félévenkénti érdemjegyek száma a heti 1-2 órás tantárgyak esetében sem lehet kevesebb háromnál.

A 11. és 12. évfolyamon azoktól a tantárgyakból, amelyekből a tanuló emelt szintű képzést választ és órái elkülönülnek a középszintű óraktól, a félévi és év végi eredményébe az emelt szintű órákon kapott jegye ugyanolyan súllyal számít, mint a középszintű órán kapott érdemjegye.

Szorgalmi feladatok teljesítéséért, szaktárgyi versenyeken történő eredményes szereplésért, egyéni kutatómunkáért ötös érdemjegy adható.

A diákokat tájékoztatjuk tantárgyi fejlődéséről. A szülőknek fogadó órán ill. szülői értekezleten számolunk be gyermekük szaktárgyi előmeneteléről. Abban az esetben, ha a tanuló teljesítménye elégtelen, a félévi és az év végi osztályozó konferencia előtt 1 hónappal írásban értesítjük a szülőt.

2.9.2 A számonkérés formái

- Szóbeli felelet: Törekszünk minél nagyobb lehetőséget adni tanulóinknak a szóbeli felelésre. Érdemjegyét szöveges értékeléssel indokoljuk.
- Írásbeli számonkérés fajtái:
 - röpdolgozat
 - témazáró dolgozat
 - tanegységet lezáró dolgozat
 - házi dolgozat (projektmunka, olvasónapló)
 - évfolyamdolgozat.

Naponta maximum 2 olyan dolgozat íratható a tanulókkal, amelynek érdemjegye duplán számít a félévi és év végi osztályzat megállapításában.

2.9.3 Az értékelés szempontjai

- folyamatos, rendszeres, aktuális, tervszerű
- konkrét-tárgyszerű, tárja fel a hibákat, azok okait, támaszkodjon a pozitívumokra, legyen segítő szándékú
- objektív, igazságos, legyen ösztönző erejű
- a sikeres és sikertelen munkát egyaránt értékelje
- a szaktanár győződjön meg róla, hogy a szülő ismeri gyermeke teljesítményét, előrehaladását
- az osztályzatok megismerése segíti a tanulóról kialakított értékítéletet, az osztályzatokról folyamatosan meggyőződhet a szülő a digitális napló segítségével
- terjedjen ki az iskolai élet egészére (egyénekre is, közösségekre is)
- a követelményeket nyilvánosságra kell hozni
- kiszámítható legyen
- legyen tárgyyszerű (mit, hol, miben hibáztunk, hogyan lehetséges a javítás)
- megfelelő légkörben történjen (minimális stressz mellett)

Ahhoz, hogy ezek az alapelvek megvalósulhassanak, világosan megfogalmazzuk, és a tanévek elején a tanulók tudomására hozzuk az egyes tantárgyak követelményeit. Az egységes követelményrendszert minden tanár köteles betartani.

2.9.4 Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A diákok terhelési szintjének megállapításakor szem előtt kell tartani, hogy az alulterhelés vagy a felülterhelés hosszú távon ugyanazt az eredményt hozza: a diák messze elmarad a valós képességei szerinti eredménytől. A tantervben meg kell valósulnia a nagyobb hatékonyságot biztosító arányos tehereloszlásnak, ami figyelembe veszi a tanuló életkori sajátosságait. Szükségesnek tartjuk, hogy az egyes szaktárgyak olyan módon is egymásra épüljenek, hogy a tanuló energiájának java részét ne egy-két tantárgy kösse le egy adott tanévben, hanem arányos és harmonikus terhelés segítse elő a tanulók tanulmányi előmenetelét.

Az írásbeli és szóbeli házi feladatok elvei és korlátai

- Az otthoni felkészülés a tanulási folyamat elengedhetetlen eleme, amely legyen rendszeres, alapos és céltudatos.
- A tanár tanítsa meg a gyermeket arra, hogy tantárgyát hogyan kell tanulni. Legyen világosan megfogalmazott és következetesen képviselt elvárás ez minden tantárgy esetén.
- A szorgalmi időszakban a házi feladatok mennyisége az elmélyült tanulást szolgálja, egy átlagos képességű tanuló esetén – rendszeres tanulás mellett – teljesíthető legyen, ne rójon aránytalanul nagy terhet a tanulóra.
- A szorgalmi időben a diák lehetőleg minden órán kapjon világosan meghatározott - szóbeli vagy írásbeli – feladatot a felkészüléshez.
- Minden órán történjen meg a házi feladat vagy annak egy részének valamilyen formában történő feldolgozása.
- Az osztályfőnök kísérje figyelemmel diákjai egyenletes leterheltségét, és legyen kapcsolattartó az osztályában tanító szaktanárok között.
- Hétvégére – a tanuló pihenésének biztosítása érdekében – csak annyi feladatot adunk, amely mennyisége nem haladja meg egy átlagos hétköznapi terhelését.

A tanulónak nemcsak joga van az iskolai szünetekhez, hanem nélkülözhetetlenül szükséges az évközi terhelés mellett a kellő és alapos pihenés. Ezért a tanítási szünetekben nem megengedett új tananyagot feladni, tantervi elmaradásokat pótolni. Azokat a szinten tartó feladatokat szabad feladni, amelyekkel elérhető a megfelelő öntevékenység által, hogy a hosszabb tanításmentes

idő ne a szellemi-testi-lelki leépülés időszaka legyen, hanem éppen az ezekben való elmélyülésé.

2.9.5 Az írásbeli beszámoltatás formái

A digitális tananyagok elterjedésével bővül az igénybe vehető teszt sorok, feladatlapok, próbaérettségik hozzáférhetősége (sulinet.hu; ofi.hu stb.) Lehetőleg ilyen segédeszközöket használunk, mert ezek validálva vannak, biztonságosan, könnyen kezelhetők.

- röpdolgozat: 1-2 lecke anyagát kéri számon, gyakorisága tantárgyfüggő
- témazáró dolgozat: egy-egy témát lezáró írásbeli számonkérés, megírásának időpontját előre egyeztetjük. A tanár – lehetőség szerint – 2 héten belül kijavítja, megőrzi, a szülő kérésére bemutatja. Érdemjegye kétszeres súllyal számít a félévi és az év végi osztályzat megállapításakor.
- évfolyamdolgozat: iskolánkban matematika, magyar nyelv és irodalom, valamint idegen nyelv tantárgyakból évi 1 alkalommal íratunk évfolyamdolgozatot, melyet egységes értékelési elvek alapján javítunk. A dolgozat súlya a témazáró dolgozattal megegyezik.

2.9.6 A tanulók teljesítményének értékelése

Az értékelés formái:

- szóbeli értékelés:
- a szaktanár a tanítási órákon, amely folyamatosan megerősít, korrigál, segít, tanácsot és ötletet ad
- az osztályban tanító tanárok félévente értékelik a tanuló magatartását és szorgalmát
- a szaktanár a fogadóórákon személyre szabottan értékeli
- az osztályfőnök a szülői értekezleteken ad általános képet az osztály tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról
- az iskolagyűléseken az igazgató iskolaszintű értékelést ad a tanulmányi munkáról, az osztályok rangsoráról, versenyeredményeiről, nyelvvizsgákról
- tanórán kívüli értékelés (kiránduláson, színházlátogatáson, osztálykiránduláson a program és a nap értékelése
- Szöveges értékelés írásban:

- szükség esetén (a kiemelkedő teljesítményű, illetve a problémás tanulónál), melyet a szaktanár vagy az osztályfőnök készít
- dicséret, elmarasztalások beírása az ellenőrző könyvbe, digitális naplóba
- a dolgozatokhoz írt rövid instrukció, vélemény
- külső felkérésre készített vélemények, minősítés (rendőrség, bíróság, gyermekvédelem, pályázatok)
- Értékelés, minősítés:
- a szaktanár a tanuló teljesítményét év közben érdemjegyekkel (1-5) értékeli, félévkor és év végén osztályzattal (jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) minősíti
- a tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékeljük
- a tanórai aktivitást érdemjeggyel is értékelhetjük
- az érdemjegyhez és az osztályzathoz szóbeli értékelés is társul
- a szóbeli felelet értékelésénél a nyelvi kifejezőkészség is szempont
- a félévi osztályzat az ellenőrző könyvbe, az év végi a bizonyítványba kerül, mely a digitális naplóban is nyomon követhető

2.9.7 A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

- Jeles (5) érdemjegyet kap az a tanuló, aki a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek kifogástalanul tett eleget, önállóan képes a témakörhöz tartozó fogalmakat felismerni, és azokat precízen definiálni, felismeri és elemzi az ismeretanyag legfontosabb összefüggéseit, gyakorlati alkalmazását példákon keresztül sokszínűen mutatja be
- Jó (4) érdemjegyet kap az a tanuló, aki a kijelölt tananyagban megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget, önállóan képes az ismeretkörbe tartozó fogalmakat definiálni, bizonyos tanári segítséggel képes a témakörhöz tartozó ismeretanyag legfontosabb összefüggéseit felismerni, meghatározni és elemezni
- Közepes (3) érdemjegyet kap az a tanuló, aki a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget (szaktanári segítségre többször szorul) képes fogalmakat felismerni, de pontatlanul, hibásan definiálja, csak tanári segítséggel képes az összefüggéseket felismerni, az elméleti anyag gyakorlati vonatkozásaira csak komoly tanári segítséggel képes

- Elégséges (2) érdemjegyet kap az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz eleget, a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, készségekkel rendelkezik, kevés fogalmat tud definiálni, összefüggéseket tanári segítséggel sem képes felismerni
- Elégtelen (1) érdemjegyet kap az a tanuló, aki a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek szaktanári útbaigazítással sem tud eleget tenni, ismeretkörhöz tartozó fogalmakat pontatlanul sem képes meghatározni, összefüggéseket, elemzéseket tanári útmutatás alapján sem tud adni

A dolgozatok százalékos átváltása munkaközösségenként kicsit eltérő, leginkább az elégséges és a jeles határai mutatnak egységesebb képet.

Érdemjegy	Magyar nyelv és irodalom	Természettudományos tárgyak Hittan	Élő idegen nyelv	Történelem Digitális kultúra
elégtelen	0-29 %	0-29 %	0-39 %	0-24 %
elégséges	30-44 %	30-49 %	40-59 %	25-39 %
közepes	45-64 %	50-69 %	60-74 %	40-59 %
jó	65-84 %	70-84 %	75-89 %	60-79 %
jeles	85-100 %	85-100 %	90-100 %	80-100 %

2.9.8 Projektoktatás értékelési formái

A projektek átfogó nevelési, fejlesztési célokat szolgálnak. Az értékelésükkor alkalmazható módszerek is nagyon sokfélék. Általában törekedni kell rá, hogy szöveges, közösségi, komplex értékelések szülessenek. A projekt eredményének kvalitatív értékelése számtalan összetevőre irányulhat:

- Maga a produktum, annak színvonala az előre megadott követelményekhez képest.
- Azok a kompetenciák, amelyeknek fejlesztését a projekt tervezése során megfogalmaztuk.
- Értékelni kell a munkát a tanulás szempontjából is, számba kell venni, hogy milyen tanulási folyamatok zajlottak le a projekt megvalósítási folyamatában mind szaktárgyi szempontból, mind pedig a metakognitív tudásrendszer gyarapodása szempontjából.
- Az együttműködés színvonala, szervezettsége a csoportokban, az együttműködési képesség fejlődése. Értékelni kell tehát a munkát a társas kapcsolatok alakulása szempontjából is. Számba kell venni, hogy miként tudott együtt dolgozni az adott csoport, voltak-e konfliktusok, és képesek voltak-e azokat kezelni.
- Értékelni kell a munkát az egyén szempontjából is. Hogyan tudott együtt dolgozni a csoporttal, voltak-e konfliktusai, és azok miként oldódtak meg, mennyit és hogyan tanult a projektmunka során, mennyire érzi azt hasznosnak stb. A tanár nagyon fontos feladata a projektszerű oktatás során, hogy figyelje tanítványait, melyik gyerek hogyan fejlődik a munka során, hiszen annak alapján tervezhető a következő feladat.
- A projekt kivitelezése során tanúsított kreativitás (amennyiben ennek a projekt kivitelezésében volt jelentősége, de általában ez a helyzet).
- Az önálló munkavégzés fejlődése, mennyire voltak erre képesek a gyerekek, milyen problémák jelentkeztek.
- Az elkészült produktumok esztétikai színvonalának értékelése.
- Feltétlenül kerüljön szóba, hogy milyen érzelmeket keltett bennünk a tevékenység, hogyan éreztük magunkat a projekt ideje alatt.
- Feltétlenül értékelni kell a projekt megtervezését, a terv érvényesülését A tervezési folyamatról utólag, a végrehajtás ismeretében megfogalmazható ítéleteket is érdemes kimondani.

2.10 A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

- A kötelező tanórák közül az idegen nyelveket nyelvek szerinti, és aszerinti csoportokban oktatjuk, hogy az adott nyelv első, illetve második idegen nyelv. Ugyanazon nyelvet, ugyanolyan minőségben tanuló csoport több osztály tanulóiból is szervezhető, de a csoportlétszám nem haladhatja meg a 18 főt.

- Az angol, német, digitális kultúra, biológia tagozatos diákok a névadó tantárgyat, illetve a biológia tagozatos tanulók a kémiát is külön csoportban tanulják akkor is, ha a tagozat egy osztály részeként létezik. A humán és reál tagozatnál a matematika, magyar nyelv és irodalom, valamint a történelem óraszámok eltérőek.
- A matematikát a hat évfolyamos gimnázium 7-10., a négy évfolyamos gimnázium 9-10., a technikumi osztályok 9-10. évfolyamán képességek szerint differenciált csoportokban tanítjuk.
- A digitális kultúra oktatása legfeljebb 20 fős csoportokban történik, kivéve az informatika tagozatot, ahol nincs minimális létszám.
- Nincs alsó létszámhatára az érettségire felkészítő csoportoknak.
- A hatosztályos gimnázium és a nyelvi tagozat nyelvi óráinak oktatása 9. évfolyamtól szintfelmérést követően csoportbontásban történik.

2.11 Egészségnevelési program

20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 128.§ (5) A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.

Az egészség: „Az egészség az élő szervezetnek olyan harmonikus működési állapota, amely egyrészt biztosítja a szervek kiegyensúlyozott, zavartalan munkáját, másrészt lehetővé teszi az élőlény beilleszkedését a természetbe.”

Az egészségfejlesztés: Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely módot ad az embereknek, közösségeknek egészségük fokozottabb kézben tartására és tökéletesítésére. A teljes fizikai, szellemi és szociális jólét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy megfogalmazza és megvalósítsa vágyait, kielégítse szükségleteit, és környezetével együtt változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz.

Az egészségnevelés: Olyan változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. Az egészséges életmód, életszemlélet kialakítása a pedagógiai munka fontos

területe, egyik legfontosabb színtere az iskola. Ezért az összes iskolai tevékenységben, ahol arra lehetőség van, be kell épülnie.

2.11.1 Helyzetelemzés

Iskolánkban a tantermek jól felszereltek, tiszták, világosak. Fűtésük, világításuk kifogástalan. A padok, székek mérete az ott tanuló diákok korosztályához igazodik. Az aula, a folyosók kulturáltak, a kabátok, váltócipők elhelyezésére minden osztálynak külön szekrény vagy fogas áll a rendelkezésére. A mellékhelyiségek jól felszereltek, tiszták, a higiénias előírásoknak megfelelőek.

A mindennapos testnevelés, az edzések és a tömegsport foglalkozások színhelyei a tornaterem, a tatami terem, szükség szerint az aula és az iskola udvarán található sportpályák. A szabadban két tenispálya, műfüves focipálya, kosár- és kézilabdapálya biztosítja a tanulók sportolását. Iskolánkat egy folyosó köti össze a Városi Tanuszodával, amely lehetővé teszi, hogy biztosítsuk tanulóinknak az úszásoktatás lehetőségét, a kilencedik évfolyam minden osztálya heti két testnevelés órán úszásoktatáson vesz részt.

Iskolánkban a konyha és az étkező több évvel ezelőtt megszűnt, de fontosnak tartjuk, hogy azon tanulóknak, akik szeretnének délben meleg ételt enni, lehetőségük legyen rá, ezt a közelben található középiskolai kollégiumban oldjuk meg. Félórás ebédszünetet vezetünk be, ami a nyugodt étkezést biztosítja.

Az iskolavezetés az iskolai büfé kínálatát nyomon követi, és javaslatokat tesz az egészséges táplálkozást szolgáló termékbővítésre.

A tanulóinkat érintő egészséget befolyásoló tényezők:

- Tanulóink nemek közötti megoszlása közel 50-50%
- Többségében 14-18 évesek, hatosztályosok az első két évfolyamon 12-14 évesek.
- Diákjaink többsége a környező településekről naponta bejáró vagy kollégista.
- Évről évre nő a hátrányos és a halmozottan hátrányos tanulók aránya.
- Egyre több olyan diákunk van, akinek szülei elváltak, vagy az egyik, esetleg mindkét szülője külföldön dolgozik.
- Magas az alacsony jövedelmű családokból érkezők aránya.

2.11.2 Az iskola egészségnevelési céljai

- Annak tudatosítása, hogy mindenki egyénileg is felelős önmaga egészségéért.
- A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy kontrollálják saját egészségüket, törődjenek többet testi, lelki, szociális jól-lét állapotuk megtartásával, s mindehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal és lehetőségekkel.
- El kell fogadtatnunk, hogy a betegségek megelőzése az egyén és a társadalom egésze számára is rendkívül fontos feladat.
- A helyes életmód, életvezetés, az egyén felelősségének felvállalása segíthet a jól-lét állapotának hosszú ideig tartó megőrzésében.
- Meg kell értetnünk, hogy a testi és a lelki harmóniára törekvés teremtheti meg az egészség megőrzésének lehetőségét.

2.11.3 Az egészségnevelés területei

- az egészséges táplálkozás,
- az aktív szabadidő eltöltés,
- mindennapos testmozgás,
- a személyi higiéné,
- a lelki egyensúly megteremtése,
- a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása,
- az egészséges és biztonságos környezet kialakítása,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülése,
- a járványügyi és élelmiszer-biztonság megvalósítása.

2.11.4 Az egészségnevelés legfontosabb feladatai

- a felvilágosító munka
- a megelőzés
- egészségünk védelme
- az egészség megóvása

2.11.5 Az iskolai egészségnevelés szereplői és feladataik

Az iskola minden dolgozója és tanulója részt vesz az egészségfejlesztés folyamatában. Közvetlen vagy közvetett hatások révén alakul a tanulók életvitele, gondolkodása. A tanítás körülményei, a higiénés viszonyok, az iskola dolgozóinak munkavégzési morálja, a pedagógusok mentális állapota, az iskolai konfliktusok kezelése mind hatással vannak a tanulókra. Törekednünk kell minden lehetséges élethelyzetben, szakórákon, osztályfőnöki órákon, iskolán kívüli tevékenységek során a tanulók egészségtudatos gondolkodásának a fejlesztésére.

Az egészségnevelést segítő pedagógus feladata az iskolai egészségnevelés koordinálása, kapcsolattartás az iskolai védőnővel, a helyi Vöröskereszttel, amennyiben az éves munkatervben szerepel Egészségnap szervezése. Az iskola-egészségügyi feladatokat az iskola kijelölt orvosa és a védőnők látják el.

Az osztályfőnökök kiemelten figyelnek arra, hogy a tanmenetben meghatározott egészségneveléssel kapcsolatos témákat feldolgozzák az osztályfőnöki órákon. Felhívják a tanulók figyelmét a tanterem rendjének, tisztaságának megőrzésére, segítik a tanulókat a tanterem díszítésében. Az osztályfőnöki munkaközösség évfolyamonként egyeztet a feldolgozandó témákat. Az osztályfőnöki órák egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe minden évfolyamon beépítik a stressz- és konfliktuskezelés technikáinak tanítását. Az olyan káros szenvedélyek megelőzésére, mint a drog, alkohol és a dohányzás az osztályfőnöki órákat a védőnő bevonásával, esetleg mentálhigiénés szakember felkérésével tartjuk meg.

A 26/1997. (IX. 3.) EÜ rendelet alapján az iskola-egészségügyi feladatok koordinálásáért, a szakmai rendeletben meghatározott szűrővizsgálatok végzéséért, adminisztrációjáért felelős személy az iskola védőnője. Feladata a szűrővizsgálatok előkészítése, és az alábbi vizsgálatok önálló végzése:

- az érzékszervek (látásélesség, színlátás, hallás) vizsgálata,
- a szív, a keringési állapot megítélése a légzés, a pulzusszám és a vérnyomás mérése által,
- a mozgásszervek (statikai elváltozások, tartási rendellenességek) alapvizsgálata,
- a kültakaró (bőr, fejbőr) látható elváltozásainak vizsgálata,

- a súly, magasság és mellkőrfogat mérése,
- mentális zavarok felismerése, gondos anamnézis felvételével és a pedagógusokkal való kapcsolattartás segítségével,
- az oltások előkészítése és megszervezése,
- az iskola-egészségügyi dokumentáció és nyilvántartás vezetése,
- az elsősegélynyújtásra való felkészítés,
- tanácsadás (egyéni, csoportos),
- kapcsolattartás a pedagógusokkal, szülőkkel.

2.11.6 Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek

Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás

Célja: minél több ismeret átadása, hogy az egyén az információk birtokában racionálisan dönthessen. Alkalmi jelleggel megszervezett iskolai felvilágosító előadások, tanórák és osztályfőnöki órák a színterei.

Az érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást segítő tevékenységek

Célja: az egyén konfliktuskezelési eszköztárának erősítése, szocializációs lehetőség biztosítása a társas – kommunikációs képességeik fejlesztésére. Tanórai és tanórán kívüli tevékenység során is alkalmazzuk képességfejlesztő és önismereti csoportfoglalkozásokon. Az egészségnevelés szempontjából kiemelkedő jelentőségű élmény- és tevékenységalapú, interaktív módszerek:

- könyvtári óra, egyéni vagy csoportos kutatómunka,
- tanulói kiselőadások,
- csoportbeszélgetések,
- külső előadó meghívása (orvos, pszichológus, gyámügyi előadó, rendőr stb.),
- kérdőívek, felmérőlapok kitöltése,
- dramatikus játékok,
- személyiségfejlesztő tréning,
- transzparenszek, makettek használata,
- videofilmek, CD-k használata,

- önismeret fejlesztése,
- szituációs, memóriafejlesztő, érzékelést fejlesztő, ráhangolást segítő, bizalomerősítő, kapcsolatteremtést segítő játékok.

2.11.7 Az egészségnevelés szinterei

Az egészségnevelés az oktatási intézmény egész területén, az iskolában töltött idő alatt folyamatosan történik: tanítási órákon, egyéb iskolai programokon, testnevelés órákon és sportkörökön.

Egészségnevelés a testnevelési órákon

- Az életmód és a tartási rendellenességek gyakorisága miatt órák elején tartásjavító gerinctorna bevezetése.
- A tanulók általános fizikai teherbíró képességének mérése.
- A tanulók egységes mérése, értékelése és minősítése.
- Az iskolaorvos és védőnő vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy felvilágosítást kapjunk a tanulók funkcionális állapotáról.

Egészségnevelés más tanórákon

Az egészséges életmódra nevelés, az egészségfejlesztés nem lehet egyetlen tantárgy, egyetlen tantárgyi munkaközösség feladata. Az iskola oktató-nevelő munkájának egészét át kell hatnia. Minden tanár képes arra, hogy szaktárgyába megtalálja az egészség népszerűsítésének lehetőségeit és ezeket beépítse a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. Néhány tantárgy, mint a biológia, kémia, földrajz, idegen nyelv fokozott lehetőséget ad erre. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

Egészséges életmódra nevelés tanórán kívül

- túrák, természetjárás (Bocskais bakancsosok),
- edzések,
- az iskola által rendezett sportversenyek, sportnapok,
- egészségügyi vetélkedők,

- egészségnevelési témakörökben kiírt képzőművészeti pályázatok,
- drog-prevenációs foglalkozások (rendőrség),
- egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallásvizsgálat, stb.),
- egészségügyi felvilágosító előadások,
- iskolai rendezvények, előadások (Egészségnap),
- lelki nap

2.12 Környezeti nevelési program

2.12.1 A környezeti nevelés elvei

Hazai és nemzetközi dokumentumok szerint az oktatás – nevelés folyamatának fontos feladata, hogy a környezeti kérdésekben fejlessze a tudatosságot, alakítsa ki a személyes környezeti felelősségérzetet, és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos elkötelezettséget.

A környezeti nevelés fontos követelménye, hogy az egyes tanár alakítsa ki a saját nevelési filozófiáját, vegyen részt aktívan az iskola pedagógiai programjának elkészítésében saját tantárgya, műveltségi területe, tanórán kívüli tevékenysége helyi tantervének kidolgozásában. Továbbá formálja az ifjúság egészséges természetszemléletét, megalapozva a korszerű, környezetbarát szemlélet elsajátítását.

A nevelőtestület összehangolt munkája szükséges ahhoz, hogy a környezeti kérdések iránt felkeltsék a figyelmet, így a fenntartható fejlődéssel és a biológiai sokféleség védelmével összhangban álló magatartásformák, értékrendek és cselekedetek minél nagyobb ismertséget nyerjenek. Továbbá fontos, hogy a tanulók tudják azt, hogy az emberi tevékenység hat a környezetre, és a környezeti feltételektől függ az ember léte. Ezért fontos, hogy a tanulók megismerjék a lakóhelyük és környékének sokféleségét. Az ember és a természet kapcsolatát feldolgozó tananyag, illetve műveltségi terület keretében folyó oktatás-nevelés bevezeti a tanulókat az élőlények sajátosságainak, a természeti környezet sokféleségének, változásainak, kölcsönhatásainak, jelenséginek, törvényszerűségeinek a megismerésébe, megalapozva a korszerű természettudományi műveltséget. Sajátos nevelési, képzési feladatainak fejlesztése révén hozzájárul a természet megszerettetéséhez, a természet kincseinek megóvása iránti felelősség kialakításához. Mindezt természetesen tárgyi tények alapján, a lakóhely és iskola

közvetlen aktuális problémáján, sajátos természeti adottságainak megismerésén keresztül lehet megvalósítani.

A helyi értékek fontossága a környezeti és természeti nevelésben

A környezeti nevelés elválaszthatatlan része kell, hogy legyen a természet szeretetére és védelmére nevelés, ezért az iskolán kívül végzett szabad környezeti tevékenység elengedhetetlen. Ez csak akkor lehetséges, ha az ember képes az egyetemes és helyi értékek elfogadására és tiszteletére. A természeti nevelés elsősorban a természetben szerzett élményekre épít. A közvetlen tapasztalás, érzelmi kötődés, megismerés útját járja. E felfogás szerint képes lehet az ember megszeretni azt is, amit még nem ismer, mert egyszerűen csak szép, vagy valami miatt felkeltette az érdeklődését, esetleg csak úgy önmagáért. Mindezeket figyelembe véve, a környezeti nevelés fontos részeként át kell, hogy szője a tanítás – tanulás – nevelés teljes folyamatát a természeti nevelés, melynek fontos eszköze lehet a jövőben a helyi természeti értékek ismerete és hatékony védelme. Az értékek megőrzése mindig helyben történik, és azon múlik, hogy vannak-e cselekvő, fellépni tudó erők. Ebben az értékelismertető és közvetítő munkában van döntő szerepe az iskolának és a jó szellemű tanároknak. Az elméleti oktatás mellett ki kell használnunk a terepi munka előnyeit. Ezért kell terepen is oktatnunk. Célunk a fogalomalkotáson túl, hogy a tanulókat egy-egy gyalogtúra és séta során megtanítsuk látni is, és felismertetni az útjukba került növényeket, esetleg állatokat. A helyszínen ismerjék meg kapcsolataikat a velük együtt élő növényekkel és állatokkal és a tájjal.

Az iskola helye és épülete

Iskolánk hagyományai között szerepel a környezeti nevelés helyi és országos programjaiba való bekapcsolódás. Diákjaink kerékpár- és gyalogtúrákon, vízitúrákon ismerik meg a környék természeti nevezetességeit, rendszeresen részt vesznek a helyi és országos szervezésű vetélkedőn (OKTV, Kitaibel, Herman Ottó stb. verseny). A biológia tagozatos tanulók részére ősszel és tavasszal terepgyakorlatot szervezünk. Munkatervünkben szerepel a jeles napok (Víz Világnapja, Föld Napja, Madarak és fák napja) megünneplése iskolai szinten.

A bennünket körülvevő környezetben is törekszünk a környezettudatosságra. Az iskola épülete téglából épült, hőszigetelése jó, néhány éve a nyílászárók korszerű műanyagból készült jó hőszigetelésű ajtókra és ablakokra lettek kicserélve. Az iskola világítása, fűtése energiatakarékos, de további lépések megtétele szükséges ez irányba. Az épületet a tanulói

létszám miatt teljes mértékben kihasználjuk. A helyiségek hőmérséklete, fényviszonyai megfelelőek. Az elkövetkező időben nagyobb figyelmet kell szentelnünk a tisztaság megőrzésére. A mellékhelyiségeket folyamatosan felújítjuk, és nagyobb figyelmet fordítunk ezek tisztaságára. Az épület belső tere barátságos, dekorációk, tablók, faliújságok, növények díszítik a falakat. Az aulát körülvevő falrészleten lévő faliújságon a gyerekek munkái kerülnek kihelyezésre, illetve hirdetmények helyezhetők el.

A padok és egyéb iskolabútorok cseréje és felújítása folyamatos. Minden terem lábazatát lambériáztattuk, illetve a műanyag padlóburkolatot korszerű laminált burkolatra cseréltük, csökkentve a baleseti veszélyt. A búcsúzó negyedikesek termeit kifestetjük. A technikai eszközökkel való ellátottság jó, pótlása, fejlesztése folyamatos. A karbantartó műhely felszerelése folyamatosan bővül, a javítások nagy részét helyben végezzük.

Iskolánkban az étkezés lehetősége néhány éve megszűnt. Ezt gazdaságossági okok indokolták. Diákjaink a közeli általános iskola és a Középiskolai Kollégium menzáján étkeznek. Osztályfőnöki és a szaktárgyi órákon hangsúlyt fektetünk a helyes étkezési szokások kialakítására. Korszerű iskolai büfé áll a tanulók rendelkezésére.

Iskolaudvarunk zárt északi oldalát a tájba illő termésköböl készült kerítés határolja. A hátsó kapun át érhető el a hátsó bejárat, amelyet számozás beléptető rendszer véd. Belépni csak megfelelő kód segítségével lehet. Ezen az ajtón át történik az áruszállítás lebonyolítása. A keleti oldalon fekvő díszes kapun át közelíthető meg a főbejárat, amelyet a diákok és az iskolába érkező vendégek használhatnak.

A nyugati szárnyon kerékpártárolót alakítottunk ki, azzal a nem titkolt szándékkal, hogy diákjaink és tanáraink közül egyre többen válasszák az autót helyett ezt a járművet az iskolába járáshoz. A sportolási lehetőséget az iskola udvarán elhelyezkedő tenispályák, atlétikai és bitumenes pályák teszik lehetővé. A terület déli részén felépült a tanuszoda, amely tovább bővíti az egészséges testmozgás lehetőségeit. Az épületegyüttes képe ennek elkészülte után vált teljessé és került összhangba a környező utcák és épületek hangulatával. Az iskola takarítását végző alkalmazottak munkájukat közmegelegedésre végzik. Munkájuk során előtérbe kerül a környezetbarát tisztítószer alkalmazása. A jövőben nagyobb mértékben kell az együttműködést fokozni a diákok és a takarító személyzet között a tisztaság megőrzése érdekében.

2.12.2 Az intézmény működése a környezeti nevelés szempontjából

A környezeti nevelés iskolánk életének az a területe, ahol csak nagyon fokozatosan és lépésenként haladunk előre. A helyi természeti értékek tantervbe való beépítésekor feltétlenül szükség van a kollégák együttműködésére és példamutatására, a nevelőtestület által is elfogadott közös értékek, természetbarát életmód kialakítására. Az általános iskolai tananyaghoz képest a gimnáziumi tananyag jóval kevesebb lehetőséget biztosít ahhoz, hogy olyan ökológiai ismereteket közvetítsen az iskola a diák számára, amely elsősorban a helyi értékek megismertetésén keresztül teszi a mai 14-18 éves generációt a saját környezetét ismerő, és annak védelmében tenni akaró, cselekvő állampolgárra. A helyi természeti értékek megismertetése és a tananyagba való beépítés lehetséges formái: a tanórák, témahetek (Fenntarthatósági témahét), témanapok, nyári tábor, fakultatív tantárgyak szakkörök, projektek, szituációs, dramatikus játékok és terepgyakorlatok.

A helyi értékek megőrzése hozzájárul a bioszféra megőrzéséhez is, amelyet az ismert mondás így fogalmaz meg: „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!”. A bioszférát és az embert fenyegető veszélyek világméretűek. Ezért a katasztrófáktól csak világméretű összefogással menthetjük meg a Földet, stratégiaként használva a fenntartható fejlődést.

2.12.3 A környezeti nevelés színterei iskolánkban

Hagyományos tanórai foglalkozások, az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelési lehetőségei

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, harmonikus kapcsolatokat. Legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre a téma kapcsán. Tudjanak hivatalos iratokat (petíciókat, kérvényeket, javaslatokat) készíteni a környezetszennyezéssel kapcsolatosan és tudatosan készüljenek a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére.

Történelem

A tanulók értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet. Tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására, ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete. Értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Idegen nyelv

A tanulók váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével. Legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra, és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit, ismerjék meg más népek ilyen irányú tevékenységeit, valamint az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit. Legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni.

Matematika

A tanulók váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják. Legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával és tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni. Tudják megfigyelni az őket körülvevő

környezet mennyiségi és térbeli viszonyait, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére.

Fizika

A tanulók váljanak képessé környezeti változások magyarázatára, ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentésének lehetőségeit. Ismerjék fel a fizikai törvényszerűségeit és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat. Tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra, mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni. Ismereteik birtokában, tetteik következményeit látó, távlatokban gondolkodó állampolgárrá váljanak.

Földrajz

A tanulók szerezzenek tapasztalatokat, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről, érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit. Ismerjék meg a világ globális problémáit, ismerjék meg és őrizzék a természeti és az ember alkotta táj szépségeit.

Biológia

A tanulók ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit. Ismerjék és szeressék a természeti illetve az épített környezetet. Ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket. Ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat, legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére és sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.

Kémia

A tanulók rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel és törekedjenek a környezettudatos elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére. Értsék meg a

különböző technológiák hatását a természeti és építettkörnyezetre, valamint becsülik meg ezek gazdasági hatásait.

Testnevelés

A tanulók fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket. Értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes. Igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök és a tornaszerek.

Ének zene

A tanulók ismerjék fel a természeti illetve művészeti szépség rokonságát és azonosságát. Ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait, fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban. Vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét és fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

Hittan

A tanulók legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák. Tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni és mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk.

Vizuális kultúra

A tanulók ismerjék fel a természeti illetve művészeti szépség rokonságát és azonosságát és ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit. Ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére; tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira. Ismerjék a természetes alapanyagok használatát és legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni, alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően. Ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését, tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre és kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Művészetek

A tanulók tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel. Legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképpen és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtüz) és sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket

Szakképzés

A tanulók sajátítsák el a szakmaspecifikus munkát, és legyenek birtokában környezetvédelmi ismereteknek. Tudják kiemelni a szakma környezetterhelő hatásait, ismerjék a védekezés lehetőségeit (hulladékkezelés stb.), ismerjék a környezetbarát technológiákat, a környezetbarát anyagokat, a termékek használatát. Sajátítsák el az anyag- és energiatakarékos gazdálkodási módokat, látogassák meg a szakmához kapcsolódó (helyi) létesítményeket, figyeljék meg a helyes környezetvédelmi technológiákat a gyakorlatban. Tudják mérni a környezetet károsító elemek hatásait szakmaspecifikus eszközökkel.

További lehetőségek

- csatlakozunk az ökoiskolák hálózatához
- a gyerekek olyan versenyen indulnak, ahol a környezet- és természetvédelem fontos téma, így elmélyíthetik elméleti tudásukat (Kitaibel Pál, Herman Ottó verseny)
- környezetbarát szakkör beindítása és működtetése, melynek célja a helyi értékeken keresztül történő környezettudatos cselekvés kialakítása
- részt vállalunk különböző környezeti neveléssel foglalkozó kiadványok összeállításában, megírásában
- iskolánkban alkalomszerűen különböző gyűjtési akciókat (elem, alumínium, papír, stb.) szervezünk
- bekapcsolódunk a kistérség Föld napja programjába, törekszünk arra, hogy diákjaink megismerjék a közvetlen környezetünket, természeti és épített hagyományait, értékeit
- az iskolában rendezett tudományos konferencián lehetővé tesszük diákjaink részvételét
- fokozott figyelmet fordítunk a közlekedési biztonság nevelésére
- a kerékpárral közlekedők számára biciklitárolót építettünk. Célunk az, hogy minél többen közlekedjenek kerékpárral és gyalogosan, a közlekedés szabályainak megfelelően
- a zaj csökkentése érdekében fákat, cserjéket ültetünk

- a légszennyezés csökkentésére zöldesítés az iskola környékén, az iskolát körülvevő parkban
- a növények gondozása, ápolása
- a tiszta, egészséges környezet érdekében tisztasági versenyt indítunk be. Részt veszünk a civil szervezetek ilyen jellegű programjaiban (Te Szedd)
- az óráközi szünetekben rendszeresen szellőztetik diákjaink a tantermeket
- lábtörlőket alkalmazunk a porszennyeződés csökkentésére
- az energiafelhasználás csökkentésére keressük a lehetőségét a gázkazán szabályozására, a túlfűtés elkerülésére
- szabályozzuk a klímaberendezések használatát
- azokon a helyeken, ahol megoldható, lépcsőházi automatával látjuk el a világítást (egy bizonyos idő után automatikusan kiold)
- a hagyományos fénycsövek helyett energiatakarékos kontrasztizzókat használunk
- preferáljuk a természetes fényt
- takarításhoz környezetbarát szereket használunk
- madáretetőt, madárodút helyezünk ki az iskolakertbe
- intézkedünk, hogy az iskolabüfé választékában a választék bővüljön még több egészséges étellel, itallal pl.: gyümölcssteák, gyümölcslevek, friss és aszalt gyümölcsök, joghurtok, sajtok, gabonapelyhek, édességek.
- Bocskais bakancsosok
- PET kalózok: programunk célja: összefogás egy közös ügy – nevezetesen a Bodrog folyó árterének megtisztítása- érdekében, melybe bekapcsolódnak a tanárok, diákok, technikai dolgozók, szülők, civil szervezetek és cégek egyaránt. A többnapos, összehangolt munka során a programban részt vevők megszabadítják a Bodrog kijelölt partszakaszát a felhalmozódott szeméttől. Példamutató tettekre büszkék vagyunk.
- teremtvédelmi napok: iskolánkban igyekszünk egyre nagyobb hangsúlyt fektetni a diákok egészségmegőrzésére és a környezettudatos szemléletük kialakítására, fejlesztésére. Ennek érdekében teremtvédelmi napokat szervezünk, aktívan részt veszünk a fenntarthatósági témahetekben, túrákat és különböző gyűjtéseket szervezünk. Célunk, hogy diákjaink fontosnak tartsák környezetük, a teremtett világ értékeinek

megóvását. Teremtésvédelmi tevékenységünkkel 2021. szeptember 1-jétől elnyertük az Ökoiskola címet.

2.12.4 Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó

- fontos a jó kapcsolat és a jó együttműködés
- célunk az, hogy a kötelező támogatáson túl is finanszírozza a környezeti nevelés programját

Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények

- színesebbé teszi a nevelést (múzeumok, állatkertek és nemzeti parkok, gyárlátogatás)
- célunk, hogy diákjaink tanulmányaik alatt legalább egy alkalommal környezeti témájú intézménylátogatáson vegyenek részt

Civil szervezetek

- szakmai ismeretekkel és programjaival segítik környezeti nevelési munkánkat
- a tantestület több tagja rendszeresen részt vesz előadásaikon illetve mi is tartunk előadásokat a civil szervezetek rendezvényein (Tudománybarátok Köre)
- az igazgatóhelyettesek és a szaktanárok egyénileg alakítanak ki kapcsolatot az egyes civil szervezetekkel

Hivatalos szervek

- a szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi, egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola
- javaslataikat, véleményüket beépítjük az egészséges iskola környezeti kialakításában

Iskolai büfé

- igyekszünk odahatni a büfé környezettudatos áruválasztékára

- javasoljuk az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen tejtermékek és gyümölcsök kínálatát
- a kínálat felmérését a diákönkormányzat és szülői munkaközösség végzi el

2.12.5 Anyagi erőforrások

- Saját erőforrások
- Alapítvány: anyagiilag támogatja a táborokban, versenyeken vetélkedőkön való részvételt, a munkához szükséges eszközök és anyagok vásárlását.
- Fenntartó
- Pályázat

2.12.6 Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan biztosítani kell a biológiai és kémiai vizsgálathoz, illetve a levegő-és talajvizsgálatokhoz szükséges eszközöket, vegyszereket, frissíteni kell a környezeti nevelési szak CD-könyvtárát. Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális illetve multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

2.13 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód elveinek betartása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása. Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, valamint kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat.

A közoktatás egyik kiemelt alapelve az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosítása, az esélyteremtést támogató lépések megvalósítása, a kiemelt figyelmet igénylő, sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre, tanulókra koncentráltabban összpontosító pedagógiai tevékenységek alkalmazása. E célkitűzések jegyében megvalósítjuk a halmozottan hátrányos helyzetű és a hátrányos helyzetű, valamint a kiemelt figyelmet igénylő, sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését.

Az intézményben az esélyegyenlőség, valamint az egyenlő bánásmód követelménye biztosítása érdekében feladataink:

- a családi, iskolai háttérből adódó, esélyegyenlőséget, valamint az egyenlő bánásmód követelményét sértő körülmények feltárása, valamint azok kezelési módjának meghatározása,
- az iskola azon együttműködési kapcsolatainak meghatározása, illetve a kapcsolattartásban ellátandó feladatok leírása, melyek segítik az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményének megtartását,
- a szülők, tanulók, pedagógusok jogainak és kötelezettségeinek meghatározása, az ezzel kapcsolatos intézményi feladatok rögzítése,
- a tanulók tanulmányainak folytatásával, teljesítményük értékelésével kapcsolatos feladatok meghatározása.

2.13.1 Az egyenlő bánásmód követelményének módszerei

- az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása esetén
- az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás kapcsán
- a teljesítmények értékelésében
- az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosításakor és igénybevételekor
- az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés lehetőségeként
- az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadásakor
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés esetén

Kapcsolat a szülőkkel

Törekszünk rá, hogy erősödjön a kapcsolat az iskola és az otthon között, több természetű támogatást kapjanak a hátrányos helyzetű szülők gyermekeik tanulásának segítésében.

A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók feltérképezése

Minden tanév elején elvégezzük az iskola tanulóinak szociális-egészségügyi feltérképezését. Hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek tekintjük azokat a gyermekeinket, akiket iskolai előmenetelük szempontjából különböző tényezők gátolnak az elvárható, normál ütemű fejlődésben. A veszélyeztető tényezők rendszerint halmozottan hatnak és érvényesülnek. A

helyzetfelmérésekben az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi felelősenek irányításával az osztályfőnökök vesznek részt.

Hátrányos helyzet:

Hátrányos helyzetű tanuló az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve, akinek rendszeres gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságát megállapította

Halmazottan hátrányos helyzetű tanuló az, aki hátrányos helyzetű, és akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, illetve szülei legfeljebb az iskola 8. évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte befejezték be sikeresen. Továbbá az a tanuló, akit tartós nevelésbe vettek A gyámhivatal tartós nevelésbe veszi, ha – a szülő/k felügyeleti jogát a bíróság megszüntette, ha a szülő/mindkét szülő elhalálozott, ha a gyermek ismeretlen szülőktől származik és nincs kirendelt gyámja, ha a szülő a gyermekek örökbefogadásához hozzájárult feltéve, hogy a gyermek ideiglenes hatállyal nem helyezhető el a leendő örökbefogadó szülőknél.

Veszélyeztetettség:

Veszélyeztetett környezeti okból: ez alatt a gyermeket gondozó szülők vagy más személyek életvitelében, nevelési tevékenységében felmerülő negatívumokat - pl.: bűnözés, alkoholizmus, drogfogyasztás, elhanyagolás és bántalmazás- valamint a gyermeket körülvevő kedvezőtlen tárgyi követelményeket-rossz lakásviszonyok, hajléktalanság-értjük.

Veszélyeztetett magatartási okból: a gyermeknél rendszerint a korábbi veszélyeztetettsége miatt kialakult gátlásosság, szorongás vagy agresszivitás, a csavargás és bűnözés.

Veszélyeztetett anyagi okból: a leggyakrabban előforduló tényező, amely fokozottan sújtja a több gyermeket vagy fogyatékos gyermeket nevelő családokat, illetve az egyedül nevelő szülőket.

Veszélyeztetett egészségügyi ok miatt: beteg személy a családban, amely egyrészt a gyermek megfelelő ellátását akadályozza, másrészt fertőző megbetegedés esetén konkrét veszélyt jelent számár, továbbá a gyermek súlyos vagy tartós betegsége, melyet családja külső segítség nélkül nem tud megfelelően kezelni.

A problémák kezelésében, a tanulók helyzetében bekövetkező változások észrevételezésében igénybe vesszük a Gondozási és Szociális Szolgáltató Központ szakmai segítségét. A tanuló

iskolai munkájában bekövetkező szembetűnő visszaesés, súlyos magatartási problémák, igazolatlan hiányzások esetén jelzéssel élünk a nevezett intézmény felé, és az ott foglalkoztatott családgondozó besegít az okok feltárásába, a problémás helyzet kezelésébe.

2.13.2 Az iskola tevékenységrendszere

Hátrányos helyzetű tanulóink iskolai kudarcainak sokféle kiváltó oka van, és ha ismerjük ezeket, akkor a megelőző munka terén eredményesek tudunk lenni. A jelzőrendszer pontos, folyamatos és hatékony működtetése lehetőség a problémák felismerésében és kezelésében. Tanulóink jelentős része szociális, műveltségi hátrányokkal érkezik az iskolába. Biztosítani kell az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. A szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréseken túl alapvető cél az esélyteremtés, a hátrányos helyzetű gyerekek esélyeinek kompenzálása az intézmény minden tevékenysége során:

- beiratkozásnál, felvételnél
- a tanításban
- az értékelés, a fegyelmezés gyakorlatában
- a tananyag kiválasztásában
- a továbbtanulásban
- a pedagógusok szakmai továbbképzésében
- a partnerség-építésben

Helyzet-elemzés megállapítására	Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor
Tanulói összetétel	Fokozottan ügyelni a szegregációmentessé g fenntartására, a tanulócsoporthok homogén összetételére	A HHH tanulók felmérése, a szabad iskolaválasztás biztosítása, nincs felvételiztetés	Gyermek –és ifjúságvédelmi felelős és a vezetők	A felmérések elvégzése iskolakezdésre, az eltérések arányának további csökkentése
Tanórán kívüli programok	Továbbra is fenntartani a térítésmentességet. Szükség van a programok népszerűsítésére mind az érintett diákok, mind pedagógusok és a szülők körében	Fórumokon, szülő-iskola találkozásokon, médiumokban, honlapon történő megjelenés	Gyermek –és ifjúságvédelmi felelős és az intézményvezetők	Részvételi arány HHH növelése
Iskolán kívüli segítő programok	Továbbra is fenntartani az érdeklődést az Útravaló programok iránt, illetve a Katapult felsőoktatási mentorprogram ismertetése, és további lehetőségek, szociális támogatások keresése	Fórumokon, szülő-iskola találkozásokon, médiumokban, honlapon, fényújságon történő megjelenés	Gyermek –és ifjúságvédelmi felelős	Részvételi arány megtartása. növelése Pályázók számának növelése
Sajátos nevelési igényű tanulók	Az intézmény sajátos nevelési igényű tanulók oktatását	A jogszabályi és szakmai előírásoknak	Gyermek –és ifjúságvédelmi felelős, az igazgató,	Lemorzsolódás csökkentése,

Helyzet-elemzés megállapítására	Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor
	továbbra is ellátja integrált keretek között, a többi tanulóval együtt.	megfelelő feltételek nyomonkövetése teljeskörű biztosítása	és igazgatóhelyettes, a pedagógiai szakszolgálat munkatársai	továbbtanulási arány megtartása, növelése
Eredményes oktatás	A továbbtanulási mutatók javítása, a lemorzsolódási arány csökkentése	Felzárkóztató foglalkozások, szakköröklehetőség szerinti indítása, differenciált oktatás	Az intézmény vezetője/helyettese, a nevelőtestület minden tagja	Az évismétli tanulók arányának csökkentése, a továbbtanulási arány megtartása, növelése
A nevelés feltételei	Az infrastrukturális feltételek fejlesztése és az egyenlő hozzáférés biztosítása. Inkluzív pedagógia	Pedagógustovábbképzések, önértékelés, pedagógiai fejlesztés	Az intézmény vezetője/helyettese, a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős, a nevelőtestület minden tagja	Oktatási eredményesség mutatói, új pedagógiai módszertani ismeretek beépülése
Együttműködés	A partnerkapcsolat erősítése, a találkozások számának növeléseátfogó célokat megjelölő, egyedi eseteket megbeszélő fórumok	Az alkalomszerű kapcsolatok rendszeressé tétele, a preventív munka hangsúlyosabbá tétele Bűnmegelőzés, egészségvédelem.	Az intézmény vezetője/helyettese, a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős, a nevelőtestület minden tagja	Találkozások számának növelése, partnerség építés Rendszeres találkozások, fórumok, kapcsolatok
Monitoring	Az esélyegyenlőségi kockázatok, problémák figyelése, a szülők, fenntartók, partnerek észrevételeinek a feldolgozása, éves felülvizsgálat, hiányosságok	az intézkedések eredményességének követése, ellenőrzése esélyegyenlőségi kockázatok, problémák felkutatása	Az intézmény vezetője/helyettese, a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős	A fenti indikátorok alakulása

Helyzet-elemzés megállapítására	Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor
	korrekciója és esetleges kiegészítés			
Nyilvánosság	Az esélyegyenlőségi terv és eredményeinek nyilvánossá tétele. A fenntartó, a szülők és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek tájékoztatása.	Honlapon, intézményi rendezvényeken, nevelőtestületi értekezleten a nyilvánosság biztosítása	Az intézmény vezetője/helyettese, a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős	Észrevételek

Integráció

A hátrányos helyzetű és az etnikai kisebbséghez tartozó tanulók oktatása integráltan történik, nincs jelen tanulók külön tanulócsoportba történő besorolása, összevonása.

Az iskolában évfolyamonként több osztály működik, és évfolyamonként az egyes osztályokban a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók létszámának az osztályba járó összes tanuló létszámához viszonyított aránya kevesebb, mint 25%-ban tér el az osztályok között. Továbbá intézményünknek nincs olyan osztálya, ahol a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók csoporton belüli aránya meghaladná az ötven százalékot. A hátrányos helyzetű tanulókkal való törődés az egyes pedagógus kötelezettségeként is megjelenik a köznevelésről szóló törvényben. A pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy munkája során figyelembe vegye a tanuló:

- egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét,
- szociokulturális helyzetét és fejlettségét,
- sajátos nevelési igényét
- segítse a tanuló képességének, tehetségének kibontakozását, illetve
- a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkózását tanuló társaihoz.

Tehetséggondozás

Fakultációk indításával az átlagosnál jobb képességű tanulók esélyegyenlőségét szeretnénk biztosítani iskolai előmenetelükben, hiszen ezek a tehetséggondozó foglalkozások térítésmentesek, így elérhetővé válik a szegény sorsú diákok számára is. Minden érettségi tárgyból és néhány választott tárgy esetén (minimális létszám: 10 fő) nyílik lehetőség a foglalkozások indítására.

Az informatikai képzés keretében is működik a tehetségek felkarolása. A foglalkozások alkalmával betekintést nyerhetnek programozási nyelvekbe

A részvétel biztosítja számukra, hogy ugyanolyan eséllyel pályázzanak valamely felsőoktatási intézménybe. Kiemelt iskolavezetési feladat e tevékenységi körökhöz biztosítani a megfelelő személyi és tárgyi feltételeket.

Felzárkóztatás

A hátrányos helyzetű térségekből érkezett és nehéz sorsú gyerekek lemaradása az informatika órákon kifejezetten tetten érhető. Sokuk nem rendelkezik a számítógép kezeléséhez szükséges alapvető ismeretekkel, nincsenek tisztában a számítógép nyújtotta lehetőségekkel. Ezen tanulók körében ritka a gyakorlott felhasználó, ebből adódóan a készségeik nem olyan fejlettek, mint azonos korú társaiké, ebből adódóan a tanulási idő megnövekszik, az osztállyal történő szinkron haladás nehezen megvalósítható.

Több lehetőség is kínálkozik a probléma enyhítésére

- jelenleg is működik a csoportbontás, tehát az osztály nem feltétlenül azonos tudású tanulói, két külön órán, nekik megfelelő ütemben haladnak a tananyaggal.
- a tanórán a diákokkal történő foglalkozás a szaktanár belátása szerint differenciáltan történik.
- a tanórákon kívüli, tanrendbe nem épülő délutáni „szabad” foglalkozásokra is nyílik lehetőség szaktanár felügyelete mellett. A továbbiakban ezen alkalmak száma újabb oktató bevonásával gyarapítható (az igény valamint a lehetőségek figyelembe vételével).
- a tanárok megosztott figyelmével is növelhető az informatikaoktatás eredményessége, aminek haszonélvezői között első helyen szerepelnek a hátrányos helyzetű diákok.

Sport

Célunk minél több hátrányos helyzetű tanulót bevonni a sportolásba, mert ez biztosítja a legösszetettebb nevelési lehetőséget, az általános jellemformálástól az akaratérőn át a szabadidő hasznos eltöltéséig. Ennek értelmében próbálunk szabadidős- és rendszeres sportolási lehetőséget biztosítani minden tanulóink számára: házi focibajnokság, kerékpártúra, gyalogtúra a Bükkben és településünk környékén (Bocskais bakancsosok), Taktaközi tekergő, Mikulástúra, túra a Zemplénben, szánkóverseny, futóverseny a Bükkben, gyógytestnevelés, úszás, kosárlabdaedzés, kondicionálás.

Művészetek

Tanulóink szociokulturális helyzetre való tekintet nélkül nagy kedvvel vesznek részt a képzőművészet, az énekkar, a néptánc délutáni foglalkozásain, csökkenhetnek a családi-társadalmi háttérből fakadó lemaradások, javulhatnak az iskolához fűződő attitűdök. A PREMIER Művészeti Alapfokú Iskolával kötött együttműködésünk is az egyéb művészeti ágak felé történő nyitást célozzák meg.

Bocskai István Gimnázium Alapítvány

Az alapítvány 1994-ben kezdte meg működését és azóta az iskolai oktató-nevelő munka, valamint a tehetséggondozás terén tett nagy erőfeszítéseket. Tevékenységéhez szervesen hozzá tartozik, hogy elősegítse a hátrányos helyzetű gyerekek oktatását, az esélyegyenlőség biztosítását. Ennek szellemében rászorultsági alapon történik a nyelvvizsga-díj hozzájárulás, és a tanórán kívüli foglalkozások működését is támogatja.

Pályázatok

A pályázati rendszer adta lehetőségeket is maximálisan igyekszünk kihasználni. A kiírások folyamatos figyelemmel kísérésére pályázati felelős területe, aki koordinál, segíti az anyagi és a pénzügyi beszámoló elkészítését. Kifejezetten a hátrányos helyzetű tanulóink támogatására célzottan irányuló Útravaló Ösztöndíjprogramban az iskolából közel 30 pedagógus és közel 50 diák vesz részt. Szakképzésben tanuló diákjaink az Apáczai Ösztöndíjprogram keretében pályázhatnak támogatásra.

2.14 A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek, a magatartás és szorgalom értékelésének, minősítésének elvei

2.14.1 A tanulók jutalmazása tanév közben

Osztályfőnöki dicséret (kiadásáról az osztályfőnök saját hatáskörében dönt)

Szaktanári dicséret (odaítéléséről a szaktanár saját hatáskörében dönt)

Igazgatói dicséret (kiadásáról a tantestület bármelyik tagjának javaslata alapján az igazgató saját hatáskörében dönt)

Tanulmányi és sportversenyeken nyújtott kiemelkedő tevékenységért pénzjutalom (igazgató, nevelőtestület dönt)

2.14.2 A tanulók jutalmazása tanév végén

Tantestületi dicséret (kiadásáról a tantestület dönt a tanuló egész éves kitűnő tanulmányi munkája alapján)

Kiváló tanulmányi eredményért és közösségi munkáért az arra érdemes tanulók könyvjutalomban részesülnek.

Osztályszinten jutalomtáborozáson vesz részt augusztus végén a legjobb közösségi munkát végző osztály.

2.14.3 A tanulók jutalmazása a tanulmányok lezárásakor

Jó tanuló, jó sportoló (adományozza a Bocskai Alapítvány)

Kiemelkedő közösségi munkáért (stúdió, énekkar, zenekar, műsorok) járó dicséret (adományozza a Bocskai Alapítvány)

Kiss Attila-díj (négy éves kiemelkedő munkáért adományozza a Kiss Attila Alapítvány)

Braun Istvánné-díj (német nyelv tanulása során nyújtott kiemelkedő teljesítményért adományozza Szerencs Város Német Nemzetiségi Önkormányzata)

2.14.4 A magatartás és szorgalom értékelésének elvei

Az osztályfőnök az általa összegyűjtött információk alapján a félévi, illetve az év végi osztályozó értekezleten javaslatot tesz az egyes tanulók magatartás és szorgalom jegyének

minősítési fokozatára. (A minősítések között csak kivételes esetben lehet 2 fokozat különbség.) A minősítések kialakításában az osztályfőnök támaszkodik az osztályban tanító tanárok, az osztály-diákbizottság véleményére és a minősítéseket megvitatja az osztályközösséggel. A végleges minősítés a nevelőtestület döntése alapján alakul ki.

Magatartás

A magatartás értékelésébe beszámít a tanuló hatása az osztályra, az iskolai közösségre, tanórán tanúsított magatartása, tanórán kívüli – diákköri tevékenysége, iskolai diákközösségben végzett munkája, iskolában illetve az intézmény képviselőjében tanúsított viselkedése, hangneme, embersége, toleranciája.

- Példás a magatartása a tanulónak, ha:

Jó magaviselet mellett tevékenyen részt vállal a közösségi feladatok végrehajtásában vagy számottevő tanulmányi, kulturális, illetve sporteredménnyel gazdagította az iskola hírnevét. Nincs írásbeli figyelmeztetése, igazolatlan órája, intője a tanév során, betartja a házirendet, mások viselkedésére pozitívan hat, segítőkész, jóindulatú, élen jár, kezdeményező, korosztályának megfelelő a felelősségtudata. Az iskolában, illetve az intézmény képviselőjében megjelenése, hangneme, modora, fegyelme, udvariassága kifogástalan.

- Jó magatartási fokozat illeti meg a tanulót, ha:

A tanulmányi kötelezettségének rendszeres munkával eleget tesz, az iskola házirendjének és egyéb szabályzatainak rendelkezéseit, előírásait következetesen megtartja. Viselkedése fegyelmezett, kulturált, emellett segítőkész. Diáktársai, szülei, tanárai, az iskola felnőtt dolgozói iránt tiszteletet tanúsít, magatartása erkölcsös, és nincs igazgatói intője.

Tolerancia készsége jó, viselkedése nem bántó szándékú. A közösség munkájában részt vesz, de befolyást nem gyakorol. Felelősségérzetére jellemző lehet, hogy feledékeny. Osztályfőnöki ill. szaktanári figyelmeztetés esetén a tanuló magatartása legfeljebb jó lehet.

- Változó magatartású a tanuló, ha:

Viselkedése ellen több panasz merül fel, tanulmányi kötelezettségét többször elmulasztja, vagy több figyelmeztetése – osztályfőnöki, szaktanári – illetve igazgatói intője van.

Viselkedése másokat zavar, kifogásolható, ingadozó, de igyekszik változni.

Viselkedéskultúrájában nyegle, a közösségre nincs ártó hatással, de ingadozik.

Gyakran közömbös, vonakodó. A házirendet részben tartja be, felelősségérzete ingadozó.

- Rossz magatartási fokozatot kell adni annak a tanulónak, akinek viselkedése miatt gyakori vagy súlyos kifogás merült fel, aki fegyelmi eljárás után büntetésben részesült.

Szorgalom

Szorgalom értékelésekor figyelembe veendő a tanuló tanulmányi munkához (kötelességtudat, rendszeresség, pontosság, aktivitás), fizikai munkához való viszonya. A szorgalom minősítésének megállapításánál a képességekhez és a körülményekhez való viszonyítás döntő jelentőséggel bír.

- Példás a minősítése annak a tanulónak, aki erejéhez, képességeihez mértén pontosan, alaposan, törekvően, kötelességtudattal és egyenletes színvonalon végzi a munkáját.

Odaadó, igényes a tudás megszerzésében, kötelességtudata kifogástalan, tanórán kívül is végez többletmunkát.

- Jó szorgalmi fokozatot kap az a tanuló, akinek munkáját kisebb lazaságok, egyenetlenségek ellenére általában a kötelességtudat, rendszeresség jellemzi. Előfordul, hogy ösztönözni kell.
- Változó szorgalmi fokozatot kell adni annak a tanulónak, akinek a tanórákra való felkészülése rendszertelen, tanulmányi munkája hullámzó, aki képességei alatt teljesít, vagy aki valamelyik tantárgyból elégtelen minősítést kap. Felszerelése gyakran hiányos.
- Hanyag minősítést kell kapnia annak a tanulónak, aki tanulmányi kötelezettségeinek következetesen nem tesz eleget, érdektelenség, közöny jellemzi, vagy egynél több tantárgyból elégtelen minősítést kap. Felszerelése nincs vagy többnyire hiányos.

A tanulóink dicséretének, jutalmazásának, kitüntetésének elveit, formáit, illetve tanáraink értékelésének, dicséretének, jutalmazásának, kitüntetésének elveit, formáit továbbá az igazgató tantestület által történő értékelésének szempontjait az iskolai SZMSZ tartalmazza.

2.15 Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok

Iskolánkban először a 10. évfolyamon van lehetőség a fakultáció választására. Diákjainkat tudatosan készítjük fel az osztályfőnöki órákon végzett pályaorientációs tevékenységgel erre a választásra, hogy a legoptimálisabb fakultáció vagy fakultációk választására kerülhessen sor a sikeres emelt szintű érettségi letétele és a sikeres továbbtanulás érdekében. A tagozatos oktatás figyelembe vételével egy vagy két fakultációt ajánlunk a diákoknak, hiszen a felsőoktatásba való bejutáshoz szükséges az emelt szintű érettségi, s nem csak egy tárgyból. Legalább egy fakultáció választása kötelező azoknak a diákoknak is, akik még nem tudják a továbbtanulásuk irányát, de egy-egy tárgyból jól teljesítenek, iránta érdeklődést mutatnak, a későbbiekben ez segíthet a továbbtanulás irányának meghatározásában. Az emelt szintű többletórák tananyagának meghatározásakor a Nemzeti alaptanterv és a 40/2002. (V.24.) OM rendeletben meghatározott követelményeket vettük figyelembe.

Célul tűzzük ki, hogy az emelt szintű érettségire történő jelentkezés esetében a jelentkező tanuló az emelt szintű eredményével meg tudja szerezni az emelt szintű érettségiért járó többletpontokat. Nem csak szaktárgyi ismereteket, de minden olyan tanulói kompetenciát fejlesztünk, melyek a sikeres emelt szintű érettségi vizsga letételéhez és a felsőfokú tanulmányok sikeres folytatásához szükségesek. Mivel a kívánt továbbtanulási cél elérése érdekében diákjaink több tárgyból is jelentkezhetnek emelt szintű oktatásra, minden esetben különös figyelmet fordítunk arra, hogy minden tantárgyból fejlődjenek a tanulók feladatmegértési szintje, szintetizáló és problémamegoldó képessége.

3.Az óvoda nevelési programja

3.1 Bevezetés

3.1.1 Az óvoda megszületésének története

Az óvoda születése egy izgalmas és jövőbe mutató folyamat tükré, amely 2018-ban kezdődött, amikor az Országos Óvodafejlesztési Program elindult. Ennek keretében az Egri Főegyházmegye 26 új óvoda építésére vállalkozott, hogy támogassa a fiatal családokat és biztosítsa a gyermekek számára a megfelelő nevelést és gondozást. Ennek a kezdeményezésnek köszönhetően Szerencs városában is elindult a katolikus óvoda építése, amely a helyi közösség fontos részévé kíván válni. Az óvoda alapkövetelményére 2021. október 11-én került sor, ünnepélyes keretek között, ahol a helyi lakosok, valamint az egyházmegye képviselői közösen ünnepelték az új intézmény építésének kezdetét.

A tervezett nyitás időpontja 2024 szeptember, amikor a gyerekek birtokba vehetik az új óvodát. Az épület modern környezetet biztosít majd a kicsik számára, és célja, hogy sokszínű, élménydús programokkal gazdagítsa a tanulás és a közösségi élet élményét. A Szerencsi katolikus óvoda várja azokat a gyermekeket, akik boldog és tartalmas éveket szeretnének eltölteni az óvodai közösségben.

3.1.2 Óvodánk pedagógiai hitvallása

Óvodánk pedagógiai hitvallása a keresztény értékekre és a katolikus tanításokra épül.

- **Hit és vallásosság:** Az óvoda célja, hogy a gyermekek megismerkedjenek a keresztény hit alapjaival, valamint a katolikus szertartásokkal és szokásokkal. A napi program része a közös imádság és bibliai történetek megismerése.
- **Emberi értékek:** Az óvoda pedagógiája a keresztény értékek, mint a szeretet, a jóság, a megbocsátás és az empátia fejlesztésére összpontosít. A gyermekek tanulják meg az egymás iránti tiszteletet és a közösséghez való tartozás érzését.
- **Személyiségfejlesztés:** A pedagógiai hitvallás szerint a gyermekek egyéni adottságainak felismerése és fejlesztése kiemelten fontos. Az óvoda célja a teljes személyiségfejlődés támogatása, amely magában foglalja a szociális, érzelmi, kognitív és fizikai aspektusokat is.
- **Közösségi szellem:** A gyermekek tanulják meg, hogy a közösséghez való tartozás milyen fontos. Az óvodai közösségben testesítik meg a segítségnyújtást és az együttműködést.

- **Család és óvoda együttműködése:** Az óvoda elkötelezett a családokkal való szoros együttműködés iránt, hiszen a szülők a legfontosabb szereplői a gyermekek fejlődésének. Rendszeres szülői programok és találkozók révén erősítjük meg a család és óvoda kapcsolatát.
- **Játék és tanulás:** Óvodánk pedagógiai értékrendje hangsúlyozza a játékos tanulás fontosságát. A gyermekek kreatív tevékenységek, játékok és projektek révén tapasztalják meg a tanulás örömet.

3.1.3 Óvodai nevelésünk célja

A program célja, hogy a gyermekek szellemi, érzelmi, szociális, és fizikai fejlődését támogassa, katolikus értékek mentén. Óvodánk nevelési céljai közül a következőket szeretnénk kiemelni:

- **Felebaráti szeretet:** A gyerekekben a felebaráti szeretet, empátia és segítőkészség kialakítása, mások iránti tisztelet és elfogadás hangsúlyozása.
- **Hit és vallásosság:** A katolikus tanítások, értékek és hagyományok megismertetése, a vallásos élet, imádság és szertartások fontosságának tudatosítása.
- **Keresztény értékek:** A keresztény erények, mint a türelem, megbocsátás, alázat és igazságosság fejlesztése.
- **Önismeret és identitás:** A gyermekek személyiségének és identitásának erősítése, önértékelésük fejlesztése, hogy tudatosan vállalják fel hitüket és értékeiket.
- **Közösségi élet:** Közösségi szellem, együttműködés és szolidaritás erősítése, a közös élmények és célok megvalósítása érdekében.
- **Becsület és tisztelet:** Az emberi élet tisztelete, az emberi jogok és méltóság védelme, valamint a környezet iránti felelősség kialakítása.
- **Tanulás és tudás:** A kíváncsiság és a tanulás iránti szeretet ösztönzése, a gyerekek kritikai gondolkodásának fejlesztése.
- **Családi értékek:** A családi kötelek megerősítése, a családi élet fontosságának hangsúlyozása, támogatva a szülőkkel való együttműködést.

Ezek a célok segítik a gyermekek fejlődését, figyelembe véve testi, lelki és szellemi szükségleteiket.

3.2 A katolikus óvoda küldetése

Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét.

A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus közoktatási intézmények legsajátosabb katolikus jellegét. Ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.

Legfőbb küldetésünk az evangelizálás az óvoda sajátos és sokrétű eszközeivel, melyben nevelés dominál. Korunk sajnos nélkülözi a stabil értékrendet. A családokkal való kapcsolattartás folyamán óvodánk remélhetőleg egyre több embert segíthet az igazi értékek megtalálására.

Éppen ezért intézményünk nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét.

Pedagógiai tevékenységünkben a keresztény értékrendre építünk, fontos szerepet szánunk az egyházi és nemzeti hagyományoknak, a közösségi nevelésnek és a környezettudatos magatartás megalapozásának.

Szeretnénk elérni, hogy gyermekeink a teremtet világot Isten ajándékának tekintsék, s azt az ajándékot megillető megbecsüléssel védjék és használják.

3.3 Óvodánk helyi nevelési alapelvei, értékei

3.3.1 Nevelési alapelveink

Minden katolikus intézményben a nevelés és az oktatás szoros egységben van. "Az intézmény azért tanít, hogy neveljen, vagyis belülről alakítsa az embert." (Kat.Isk.29.) Minden tudás, amely mögött nem áll biztos erkölcsi háttér, holt tudássá lesz.

Mint tudjuk, a hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább az életünkkel, ahogyan a hétköznapiakon viselkedünk és gondolkodunk. A gyermek azt az életstílust sajátítja el, amit a közvetlen környezetében lát (otthon a szülőktől, az óvodában, dolgozóktól).

A hitéletre nevelés megalapozásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, befogadó képességüket. Elsősorban a személyes példamutatásra törekszünk, hiszen az óvodás gyermek életkori sajátossága, hogy utánozva sajátítja el az ismereteit.

Értékeink a következők:

- a keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése,
- valamint közvetítése a gyermek által a családba;
- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat,
- önzetlenség, figyelmesség fejlesztése;
- a katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete;
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála,
- megbecsülés)
- Az élet védelme. A természet és a közvetlen környezet óvó- gondoskodó szeretete.
- A szeretet és az összetartozás értéke (Önzetlenség, áldozatkészség, segítőkészség).
- A közösségi életet szabályozó erkölcsi értékek. (Egyéni és közösségi érdek összhangja,
- harmónia, biztonságérzet, becsületesség, őszinteség, igazság és igazságosság).
- Az egyéni értékek, a belső törvényszerűségek érvényesítése (Az önismeret, az önfegyelem
- az önértékelés összhangja az önnevelés képességének kialakítása érdekében, a helyes
- ítélőképesség és dönteni tudás, kitartás- állhatatosság, a kötelesség - és felelősségtudat).
- A tolerancia erénye (Türelem, megértés, az emberi méltóság tisztelete).
- A helyes magyarságtudat etikai értékének elfogadtatása.

A nevelésünk célja, hogy a gyermekek személyisége helyes irányban fejlődjön, alakuljon. Minden gyermekben más értéket lehet felfedezni, mást kell kibontani. Így az általános emberi értékeken túl mindig szem előtt tartjuk a csak arra a gyermekekre jellemző értékeket is:

- a hitre, reményre, szeretetre nevelés.
- a mások felé való nyitottság, befogadóképesség,

- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében,
- a szelídség, az alázat, a türelem, az alaposság, mértékletesség,
- a bűnbánat, a megbocsátás,
- a belső csendre, elmélyülésre való igény,
- hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.
- A gyermek megismerése és fejlesztése a szabad játék által
- A szülőföldhöz való ragaszkodás
- A spontán tanulás biztosítása a játék által, mely tapasztalatszerzésre épít
- A családdal való szoros együttműködés, együttnevelés

A katolikus óvoda része az Egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén. Az Egyház a katolikus óvoda által, mely föl kínálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolását, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

Amikor a katolikus nevelésről szólunk – Jézus által adott küldetésről van szó –, szükséges megfontolni:

- a Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetést;
- az Egyházi Törvénykönyv rendelkezéseit;
- a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

3.3.2 A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

Az óvodai környezetben számos tevékenység segíthet a szociális hátrányok enyhítésében, amelyek célja a gyermekek fejlesztése, a társadalmi integráció elősegítése és a családok támogatása. Mi az alábbi tevékenységekkel kívánjuk ezt a feladatot teljesíteni:

- **Játékos interakciók:** Különböző csoportos játékok és tevékenységek segítik a gyermekek társas készségeinek fejlődését, például a megosztást, a kommunikációt és az együttműködést.
- **Csoportos projektek:** Közös kreatív feladatok, mint például rajzolás, kézműveskedés vagy építés, amelyek során a gyermekek együtt dolgoznak, erősítik a közösségi érzést.

- Szocio-dráma: Szerepjátékok, amelyekkel a gyerekek különböző helyzeteket és érzelmeket élhetnek át, segítve ezzel az empátia és az érzelmi intelligencia fejlődését.
- Családi programok: Olyan rendezvények, amelyekbe a családokat is bevonjuk, erősítve ezzel a közösségi kapcsolatokat és a szülők segítségét.
- Hozzáférés különböző forrásokhoz: Információs délutánok, ahol a szülők tanácsokat kaphatnak a gyermekeik fejlesztéséhez, támogatásokhoz.
- Különböző kultúrák bemutatása: A multikulturális programok segíthetnek a kulturális különbségek megértésében, és elősegíthetik a sokszínűség elfogadását.
- Rendszeres szülői értekezletek: A szülők bevonása a döntéshozatalba és a gyermekek fejlődésének nyomon követésébe erősítheti a családok elkötelezettségét és támogatását.
- Mentori rendszerek: Képzett pedagógusok vagy segítők által nyújtott egyéni figyelem, akik segítik a gyermekeket a szociális készségek fejlesztésében.
- Különböző tanulási igényű gyermekek integrálása: A befogadó nevelés biztosítása, ahol a különböző képességű gyermekek együtt tanulhatnak és fejlődhetnek.

Ezek a tevékenységek hozzájárulhatnak a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez, a gyermekek önbizalmának erősítéséhez és a közösségi érzés kialakításához.

3.3.3 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A gyermekek esélyegyenlőségét már az óvodában igyekszünk szemelőt tartani és segíteni. Óvodánkban törekszünk arra, hogy ezen tevékenységek által eredményes legyen nevelő munkánk:

- Differenciált tanulás: Az óvodai programoknak személyre szabottan tervezzük, figyelembe vesszük a gyermekek különböző képességeit, érdeklődési körét és tanulási stílusait.
- Támogató környezet: Az óvodánkban olyan inkluzív és támogató környezetet alakítunk ki, ahol minden gyermek, függetlenül háttérétől, jól érezheti magát.
- Játék alapú tanulás: A játék fontos eszköz a tanulásban, és lehetőséget ad a gyermekek számára, hogy egyenlő feltételekkel fejlesszék képességeiket.
- Szociális készségek fejlesztése: A közös játékok, csoportos tevékenységek segítik a gyerekeket a szociális készségek fejlesztésében, ami hozzájárul az egyenlő bánásmód és a tisztelet kialakulásához.

- **Családi együttműködés:** Az óvodákban fontos a szülőkkel való aktív együttműködés, amely segíti a gyermekek fejlődését és a különböző családi háttérből érkező gyermekek közötti eltérések csökkentését.
- **Kulturális sokszínűség elfogadása:** Az óvodai programokban fontos a különböző kultúrák, szokások és hagyományok bemutatása, hogy minden gyermek és család érezhesse, hogy a közösség része.
- **Tudatosság a diszkriminációról:** Az óvodások korai tanítása a diszkriminációról és az esélyegyenlőségről segíthet a következő generációk érzékenyítésében és a negatív előítéletek csökkentésében.
- **Személyes figyelem:** Az óvodapedagógusoknak figyelniük kell a gyermekek egyéni szükségleteire, és támogatást kell nyújtaniuk azoknak, akik hátrányos helyzetben vannak.

Ezek a tevékenységek hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a gyermekek egyenlő esélyekkel induljanak a tanulásban, és hogy fejlődjön a társadalmi érzékenységük.

3.3.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése

Tehetséges gyermekek

A tehetséges gyermekek támogatása és fejlesztése az óvodában fontos feladat, amely segíti őket abban, hogy képességeiket a legjobban kihasználhassák. Ennek érdekében nevelő-oktató munkánkat is úgy tervezzük meg, hogy ezt a célkitűzést el tudjuk érni.

- **Egyéni figyelem:** Odafigyelünk a tehetséges gyermekek igényeire és érdeklődésére, hogy az oktatási folyamat során a lehető legnagyobb mértékben támogathassuk őket.
- **Sokféle tevékenység biztosítása:** Kínálunk különböző művészeti, zenei, tudományos és sportos tevékenységeket, hogy a gyermekek különböző képességeiket felfedezhessék és fejleszthessék.
- **Kihívások elé állítás:** Olyan feladatokat adunk nekik, amelyek kihívást jelentenek számukra, de nem túl nehezek. Így megőrizhetjük az érdeklődésüket és motivációjukat.

- Csoportos munka: Ösztönözzük a gyermekeket, hogy együtt dolgozzanak, ami segíti a szociális készségeik fejlődését. A tehetséges gyermekek taníthatnak és inspirálhatnak másokat is.
- Önállóságra nevelés: Bátorítjuk a gyermekeket, hogy próbáljanak meg saját megoldásokat találni a problémákra, és támogatjuk az önálló gondolkodásra való törekvésüket.
- Szülői együttműködés: Kommunikálunk a szülőkkel, hogy ők is támogathassák gyermekük tehetségét otthon. A közös programok és aktivitások segítenek a család és az óvoda közötti kapcsolat erősítésében.
- Speciális programok: Ha lehetséges, szervezünk olyan programokat, workshopokat, ahol a tehetséges gyermekek különleges tudásukat vagy képességeiket fejleszthetik.
- Támogató környezet: Olyan környezetet teremtünk, ahol a gyermekek kifejezhetik magukat, felfedezhetik a világot, és bátran kipróbálhatják az új dolgokat.

A tehetséges gyermekek megfelelő támogatása hozzájárulhat fejlődésükhöz és nyitottságukhoz a tanulásra, így fontos, hogy az óvodai nevelés során figyelmet fordítsunk rájuk.

Személyre szabott segítség/ Támogató fejlesztés/Felzárkóztatás

Az óvodás gyermekek felzárkóztatása és hátránykompenzációja fontos feladat, amely számos különböző stratégiát és megközelítést igényel. Íme a terveink, amely segíthetnek a folyamat megvalósításában:

- Egyéni fejlesztési tervek: Egyéni fejlesztési terveket készítünk a hátrányos helyzetű gyermekek számára, figyelembe véve az egyéni képességeiket, érdeklődési körüket és szükségleteiket.
- Családok bevonása: A szülők és családtagok bevonása kulcsfontosságú. Informáljuk őket a gyermekeik fejlődéséről, és támogatjuk őket a gyermekek otthoni fejlesztésében. Családi workshopok és programok szervezése hasznos lehet.

- Különböző tanulási stílusok figyelembevétele: A gyermekek különböző tanulási stílusokkal rendelkeznek. Különböző tevékenységeket kínálunk (játékos tanulás, művészeti tevékenységek, zene, mozgás) a sokféleség támogatása érdekében.
- Csoportos foglalkozások: Olyan csoportokat alakítunk ki, ahol a gyermekek együtt dolgozhatnak, tanulhatnak és játszhatnak egymással. Ez segíti a szociális készségek fejlődését és a baráti kapcsolatok kialakulását.
- Klasszikus és modern módszerek kombinálása: Használjuk a hagyományos oktatási módszereket, de figyelünk a modern technológiákra is. Digitális eszközök és alkalmazások segíthetnek a gyermekek motivációjának növelésében.
- Szakemberek bevonása: Szükség esetén bevonunk pszichológusokat, fejlesztőpedagógusokat vagy más szakembereket, akik segíthetnek a gyermekek speciális igényeinek kezelésében.
- Környezet fejlesztése: Támogató és inspiráló környezetet alakítunk ki az óvodában, amely lehetővé teszi a gyermekek számára, hogy szabadon felfedezzenek, tanuljanak és fejlődjenek.
- Értékelés és nyomon követés: Rendszeresen értékeljük a gyermekek fejlődését és szükségleteit, hogy időben tudjunk reagálni és módosítani a fejlesztési tervet.
- Szociális és emocionális készségek fejlesztése: Figyelünk a gyermekek szociális és emocionális fejlődésére is. A stresszkezelés, az empátia és a konfliktuskezelés tanítása elengedhetetlen része a felzárkóztatásnak.
- Különböző kultúrák és háttér figyelembevétele: Az óvodás gyermekek különböző családi háttérből érkehetnek, ezért fontos, hogy érzékenyen közelítsünk a kulturális különbségekhez és támogassuk a sokszínűséget.

A felzárkóztatás folyamata komplex és időigényes, de megfelelő megközelítéssel és elkötelezettséggel jelentős előrelépéseket érhetünk el a hátrányos helyzetű óvodás gyermekek fejlődésében.

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált fejlesztése az óvodában számos elven alapul, amelyek célja a gyermekek fejlődésének támogatása, a társadalmi beilleszkedés elősegítése és a sajátos igényeik figyelembevételével történő pedagógiai munka. Az alábbiakban bemutatunk

néhány fontos elvet mely alapján megszervezzük a sajátos nevelési igényű gyermekek integrációját:

- **Individualizáció:** Minden gyermek egyedi, így a fejlesztési tervet az ő sajátos igényeihez és képességeihez kell igazítani. Az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével személyre szabott programokat alakítunk ki.
- **Holisztikus megközelítés:** A fejlesztés során figyelembe kell venni a gyermek szociális, emocionális, kognitív és fizikai fejlődését egyaránt. Az integrált fejlesztés célja, hogy a gyermek minden területen fejlődjön.
- **Támogató környezet:** Az óvodának olyan befogadó és támogató légkört kell teremtenie, ahol a sajátos nevelési igényű gyermekek szabadon kifejezhetik magukat és részt vehetnek a közös tevékenységekben.
- **Társadalmi integráció:** A gyermekek integrált fejlesztése során fontos, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek együtt játszanak, tanuljanak és dolgozzanak a nem sajátos igényű társaikkal. Ez segíti a társadalmi beilleszkedést és a közösségi érzés kialakulását.
- **Családi együttműködés:** A szülők aktív bevonása a fejlesztési folyamatba alapvetően fontos. A szülőknek tájékoztatást kell kapniuk a gyermek előrehaladásáról és a fejlesztési lehetőségekről, és együtt kell működniük a pedagógusokkal.
- **Szakmai együttműködés:** A fejlesztési folyamatban részt vevő pedagógusoknak, logopédusoknak, pszichológusoknak és egyéb szakembereknek együtt kell működniük, hogy a gyermek komplex fejlesztését biztosítani tudják.
- **Játékos tanulás:** A gyermekek tanulását játékos formában kell megvalósítani, mivel a játék természetes módja a tanulásnak, és segíti a szociális készségek fejlődését is.
- **Rugalmasság:** A pedagógiai módszereknek rugalmasnak kell lenniük, alkalmazkodva a gyermekek változó igényeihez és fejlődési szakaszaikhoz.

Ezek az elvek segítenek abban, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek integráltan fejlődhessenek, és maximálisan kihasználhassák a lehetőségeiket az óvodai környezetben.

Óvodánkban fogadjuk az Alapító Okiratban szereplő sajátos nevelési igényű gyermekeket.

3.4 Gyermekkép, óvodakép

3.4.1 Gyermekkép

Katolikus gyermekkép

A gyermekek nevelése során kiemelt hangsúlyt kapnak a vallási értékek és tanítások. Az óvodások tanulhatnak a szeretet, a jóság, a megbocsátás, a közösség fontosságáról.

Gyermekképünk megalkotásakor abból indultunk ki, hogy a gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

A kisgyermek tevékenységében a játék, a munka és a tanulás – a három alapvető tevékenységforma – nem különül el egymástól. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik.

Ez a gyermekkép hozzájárul ahhoz, hogy a kicsik egészségesen fejlődjenek, és elmélyítsék hitüket, valamint pozitív értékeket sajátítsanak el, amelyek segítik őket a jövőben.

Nevelésünk eredményeként gyermekképünket a következőkben összegezzük:

- Az egész személyisége fejlődjön a vallási neveléssel, keresztény értékek hordozásával.
- Legyenek nyitottak és fogékonyak a természeti és társadalmi környezet hatásaira.
- Tudják megfogalmazni és kifejezésre juttatni érzéseiket, gondolataikat.
- Pozitív tapasztalatok, valós helyzetek megélésével tanulják és tapasztalják meg az együttműködésben az alkalmazkodás és önérvényesítés lehetőségeit, a kompromisszumok és konszenzusok kialakítását. A katolikus óvodákban a közösség szerepe fontos. A gyermekek megtanulják a másokkal való együttélést, a szolidaritást és a barátság értékét.
- Legyenek toleránsak, fogadják el egymást, váljanak szociálisan érzékennyé, együttműködővé.
- Önállóságukat és „én” érvényesítő törekvéseiket megtartva tanuljanak meg ésszerű korlátokhoz, szabályokhoz alkalmazkodni. Az óvoda célja, hogy a gyerekek megtanuljanak különbséget tenni jó és rossz között, és kialakítsák saját értékrendjüket, amely összhangban van a katolikus tanításokkal.
- Egyéniségükhöz mértén bontakozzon ki alkotó tevékenységük, kreativitásuk. A katolikus óvoda a gyermekek személyes fejlődésére is figyelmet fordít, támogatva őket abban, hogy felfedezzék saját tehetségeiket, érdeklődési köreiket, és önállóan is gondolkodjanak.
- Váljék igényükké és természetes szokásukká az egészséges életmód szokásainak és szabályainak megtartása.

- Szeressék a természetet, védjék a környezetet, az élőlényeket.
- Egyéni fejlettségükhöz mértén ismerjék meg népünk hagyományait, kultúráját, elődeink szokásait.
- Életkori sajátosságaik figyelembe vételével elősegítjük a nemek társadalmi egyenlőségének megismerését.

Mi, felnőttek arra törekszünk, hogy óvodai nevelésünk folyamatának eredményeképpen a ránk bízott gyermekekből testileg lelkileg egészséges, kiegyensúlyozott, nyitott és befogadó, a külvilág iránt fogékony, találékony, együttműködő, értelmes, önálló gyermek váljék. Fontosnak tarjuk a keresztény erkölcs normáihoz igazodó magatartás, az emberi kapcsolatokban a szeretet, bizalom, türelem, jóság, szelídség megbocsátás megismertetését, gyakoroltatását, befogadását.

3.4.2 Óvodakép

Katolikus óvodakép

A katolikus óvoda a katolikus közoktatási rendszer legalsó láncszeme. A családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő – személyiségfejlesztő funkció.

Gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről.

Óvodánk nyitott óvoda, mely a közvetlen és közvetett partnerek igényeihez igazodva, a nevelőtestület felkészültségét figyelembe véve működik. Nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó, illetve migráns gyermekek esetében is törekszünk arra, hogy biztosítsuk az önazonosság, a kulturális értékek, hagyományok megőrzését.

A gyermekek személyiségének fejlesztését, képességeik kibontakoztatását együttműködve a szülőkkel, a családban folyó nevelést kiegészítve valósítja meg.

Arra törekszünk, hogy gyermekeinkben a tervszerű pedagógiai munka és a tárgyi feltételek megteremtésének hatására kialakuljon a környezettudatos magatartás.

Vállaljuk a részképesség zavarral, magatartászavarral, beilleszkedési nehézséggel küzdő gyermekek felzárkóztató fejlesztését.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése a többi gyermekkel együtt integráltan történik, speciális végzettségű pedagógusok irányításával, gyógypedagógus segítségével, figyelembe véve a Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelveit.

A gyermekek belső érésük, a családi nevelés és az óvodai nevelés eredményeként érik el az

iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

A felmerülő szülői igényeket figyelembe véve, az intézmény funkciójának megfelelően, lehetőséget biztosítunk délutáni foglalkozások keretében különböző képességfejlesztő programok szervezésére, működésére (pl: tánc, kézműves tevékenységek, sport).

A vízhez szoktatást minden nagycsoportos korú gyermek számára biztosítjuk.

A katolikus óvoda egész napja a játék, a munka, a tanulás, valamint a közösségformálás sajátos világszemlélettel történik. A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizáló munkája során ez a kincs a szülő és a pedagógus számára is fokozatosan föltárul.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és dajkák) élete példájából tapasztalja meg Isten szeretetét. Az óvodai közösség minden tagja - bár más-más fokon - osztozik a keresztény világszemléletben, ezért az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.

3.5 A katolikus óvoda nevelési feladatai

3.5.1 Hitre nevelés erősítése

A hívő nevelési szemlélet középpontjában a szeretet áll. A hit Isten ajándéka. Nem tudást jelent, a hitet nem lehet megtanulni. Ha azonban a hitet csak kaphatja az ember, de adni nem tudja, miért beszélünk mégis hitre nevelésről? Jézus Krisztus megadta erre a kérdésre a választ, amikor elküldte tanítványait szerte a világba, hogy hirdessék az evangéliumot. A katolikus nevelés az Egyház evangelizációs küldetésének része. Nevelésünk célja a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során.

Feladataink:

- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben;
- a keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba;
- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése;

- krisztusi közösség élményének megéreztetése óvodai és csoport szinten;
- a katolikus vallási élet eszközeinek megismertetése: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete;
- erkölcsi tulajdonságok megalapozása;
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség);
- érzékeltetjük a liturgikus év eseményeinek fontosságát;
- megismertetjük városunkban élő keresztény gyülekezetek templomát, lelkészét, tagjait;
- az óvodában dolgozó felnőttek modell értékű magatartása.

Sikerkritériumok:

- A gyermekek viselkedésében egyéni sajátosságaik szerint megjelennek a krisztusi erények: segítőkészség, figyelmesség, felebaráti szeretet, megbocsátás, önzetlenség, bűnbánat, együttérzés, tisztelet.
- Ismerik a hitünk alapjait képező Szentírás (óvodás korosztály számára közvetíthető) történeteit.
- Ismerik és tudatosan alkalmazzák a templomi viselkedés szabályait.
- Felismerik városunk templomait.
- A szeretet dobókocka erényeinek megvalósítására tudatosan tudnak figyelni.
- Nyitottak a teremtett világ szépségeire, érdekességeire.
- Vigyáznak a természeti és társadalmi értékekre.
- Megbecsülik és tiszteletben tartják mások munkáját.
- Elfogadják, az emberek sokféleségét és értik, hogy mindenkinek megvan a sajátos helye a közösségben.
- Saját szavaikkal is tudnak rövid imát megfogalmazni.

3.5.2 Az egészséges életmód alakítása

Az óvodában az egészséges életmód alakítása kulcsfontosságú, hiszen a kisgyermekek számára ez a korai életszakasz meghatározó lehet a későbbi szokásai kialakulásában. Az

alábbiakban néhány fontos lépést és tevékenységet sorolok fel az óvodai életünkből, amelyek segíthetnek az egészséges életmód népszerűsítésében az óvodai környezetben:

- **Egészséges táplálkozás:** Az óvodai étkezések tervezésekor figyeljünk arra, hogy változatos, tápanyagokban gazdag ételek szerepeljenek, mint például zöldségek, gyümölcsök, teljes kiőrlésű gabonák és fehérjék. Az étkezések körüli beszélgetések során megismertetjük a különböző ételek egészségügyi előnyeit, és megtanítjuk a gyerekeknek, hogyan válasszanak egészséges ételeket.
- **Fizikai aktivitás:** Rendszeresen szervezünk mozgásos játékokat és sporttevékenységeket, mint például futás, ugrás, labdajátékok vagy tánc. A napi rutinba beépítjük mozgásos időszakokat, ahol szabadon játszhatnak a gyerekek.
- **Higiéniai szokások:** Megtanítjuk a gyerekeknek a kézmosás fontosságát, különösen étkezések előtt és után. Beszélünk a fogápolásról is, és fogápolási programokat tartunk, ahol megtanulhatják a helyes technikát.
- **Pihenés és alvás:** az egyéni alvási igényt figyelembe véve biztosítjuk, relaxációs zenével teremtjük meg az ellazulást, mesével, altató dalokkal, simogatással egyéni törődéssel segítjük a nyugodt pihenést. A pihenő idő alatt mindvégig biztosítjuk a csendet és nyugalmat. A kiscsoportos gyermekek megnyugtató hatására lehetőséget biztosítunk kedvenc otthoni párnájuk, takarójuk, plüss figurájuk behozatalára.
- **Mentális egészség:** Megteremtjük a támogató, pozitív légkört, ahol a gyerekek biztonságban érzik magukat, és bátran kifejezhetik érzéseiket.
- **Környezettudatosság:** - Beszélünk, mesélünk a gyerekeknek a fenntarthatóság és a környezetvédelem fontosságát, például a hulladékcsökkentés és a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségeiről, módjáról. Szervezünk közös kertrendezést, ahol a gyerekek saját zöldségeket és virágokat ültethetnek.
- **Szülői bevonás:** Érdemes bevonni a szülőket is, például közös programok, előadások vagy workshopok szervezésével az egészséges életmódról. Készítünk tájékoztató anyagokat, amelyek segítik a szülőket az otthoni egészséges szokások kialakításában.

Az egészséges életmód népszerűsítése az óvodában hosszú távú hatással lehet a gyerekek életére, ezért fontos, hogy a programokat szórakoztató és interaktív módon valósítsuk meg.

3.5.3 Érzelmi nevelés, szocializáció, közösségi nevelés

Az érzelmi nevelés, szocializáció és közösségi nevelés mind alapvető fontosságú aspektusai az óvodai nevelésnek. Ezeket a következő módon kívánjuk megvalósítani:

Érzelmi nevelés

- Empátia fejlesztése: Beszélgetünk a gyerekekkel az érzéseikről és a mások érzéseiről. Használunk meséket, amik érzelmi helyzeteket mutatnak be, és megkérjük a gyerekeket, hogy mondják el, mit éreznek a szereplők.
- Érzelmek kifejezése: Gyarapítjuk a gyerekek érzelemkifejező szókincsét. Játszunk különböző érzelmeket ábrázoló társasjátékokat vagy kártyajátékokat.
- Szabályok és határok: Rendszeres megbeszéléseket tartunk a viselkedési szabályokról, hogy a gyerekek megtanulják a megfelelő reakciókat különböző helyzetekben.

Szocializáció

- Csoportos tevékenységek: Rendszeresen szervezünk csapatjátékokat és csoportos projekteket, amelyek során a gyerekek együtt dolgoznak, kommunikálnak és megosztják a feladatokat.
- Kapcsolatok alakítása: Segítjük a gyerekeket abban, hogy megismerjék egymást, és barátságokat kössenek. Lehetőség szerint szervezünk közös programokat más csoportokkal is.
- Széleskörű interakciók: Mindennap adunk lehetőséget különböző társas interakciókra, amelyeken keresztül a gyerekek megtanulnak együttműködni, konfliktusokat kezelni.

Közösségi nevelés

Közösségi nevelésünk célja érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a gyermekek befogadásától az óvodáskor végéig, ahol a gyermekek társas aktivitásában a keresztény kulturális értékek, a katolikus szellemiség, a lojalitás és az empátia megerősítése folyik.

A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő, kapcsolatteremtő és –megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében

- **Közösségi projektek:** Bevonjuk a gyerekeket közösségi programokba, például helyi eseményekbe, ökológiai projektekbe. Ezáltal fejlődik a felelősségérzetük és a közösségi identitásuk.
- **Kultúrák megismerése:** Megismerkedünk különböző kultúrákkal a mesék, zenék vagy hagyományok segítségével, hogy a gyerekek szélesebb perspektívát kapjanak a világ sokszínűségéről.
- **Támogató szülői közösséget** igyekszünk kialakítani: Tartunk szülői délutánokat, esteket, ahol a családokat is bevonjuk a közösségi nevelés folyamatába, és együtt dolgozunk a gyerekek érdekében.

Óvodai környezet

- **Játékos tanulás:** A játék a legfontosabb nevelési forma az óvodás korosztály számára. Játékon keresztül tanulják meg a gyerekek az érzelmek, valamint a szociális interakciók kezelését.
- **Bátorító légkör:** Olyan támogató környezet teremtünk, ahol a gyerekek biztonságban érzik magukat, és bátran kifejezhetik érzéseiket, véleményüket.

Ezek az elemek együtt segítik a gyerekek érzelmi fejlődését, szociális készségeik és közösségi tudatosságuk fejlesztését az óvodában.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

A gyermek ismeri:

- az óvodát, társait és a körülötte lévő felnőtteket;
- a közösségi élet szokásszabályait (köszönés, udvarias megszólítás, megköszönés, tudakozódás, a csoport jelképrendszerét, szimbólumait, hagyományait stb.);
- az egyházi és világi ünnepeket;
- a csoportban kialakított konfliktuskezelés szokásait;
- saját képességét, és azt természetesen elfogadja.

A gyermek képes:

- a lelki percek során kifejezni érzéseit;
- megfogalmazni háláját, fohászait;

- a viselkedés helyes szokásszabályainak betartására;
- felismerni, ha társainak segítségére van szüksége;
- együtt érezni a közösség tagjaival;
- konfliktusos helyzetben társával egyezkedni;
- leküzdeni a felmerülő akadályokat, megvigasztalni társát;
- a közösségért dolgozni;
- a sikertelenséget elviselni, a sikernek örülni;
- önállóan, szabadon tevékenykedni;
- önállóan dönteni választási lehetőség esetén;
- a rábízott egyéni feladatokat önállóan, a szabályok betartásával megoldani.

3.5.4 Az anyanyelvi nevelés és értelmi képességek fejlesztésének megvalósítása.

Az anyanyelvi nevelés és az értelmi képességek fejlesztése az óvodában rendkívül fontos folyamat, amelynek célja a gyermekek nyelvi készségeinek, kommunikációs képességeiknek és gondolkodásmódjuk fejlesztése. Az alábbiakban bemutatott módszerekkel és tevékenységekkel szeretnénk elérni ezeknek a céloknak a megvalósítását:

- **Mesélés és meseterápia:** A mesék nagy szerepet játszanak az anyanyelvi nevelésben. A mesélés során a gyerekek szókincse bővül, valamint fejlődik a hallás utáni értésük. A mesék feldolgozása, a kérdésekre adott válaszok és a történetek újraalkotása szintén serkenti a kreatív gondolkodást.
- **Dramatikus játékok:** A szerepjátékok és drámajátékok segítik a gyerekek kifejezőképességét, valamint a szociális készségek fejlesztését. A beszéd és a nonverbális kommunikáció összekapcsolása hozzájárul a gazdagabb nyelvi kifejezőmód kialakításához.
- **Mondókák és versikék tanulása:** A rímek, mondókák, versikék segítenek a zeneiség, ritmusérzék és a nyelvi minták elsajátításában. Ezek a tevékenységek emellett a memória fejlesztésére is kedvező hatással vannak.
- **Olvasás és írás előkészítése:** Az óvodai nevelés során fontos, hogy a gyerekek megismerkedjenek a könyvekkel, történetekkel és a nyomtatott szövegekkel. Az olvasás iránti pozitív attitűd kialakítása segít a későbbi írás- és olvasáskompetenciák fejlesztésében. A tervezett rendszeres könyvtár látogatás célja az **olvasóvá nevelés**.

- Beszélgetések: A gyerekek közötti beszélgetések, a kérdések feltevése és megválaszolása, valamint a vélemények kimondása erősíti a nyelvi készségeket. Az óvodapedagógusok folyamatosan ösztönözhetik a gyerekeket a véleménynyilvánításra és a párbeszédre.
- Játékos nyelvfejlesztő tevékenységek: Különböző játékos feladatok, mint például szókincsbővítő játékok, nyelvi rejtvények, memóriajátékok, segítik a gyerekek anyanyelvi készségeinek a fejlesztését.
- Kreatív tevékenységek: Kézműves foglalkozások, zene és mozgás integrálása a nyelvi tevékenységekbe, amelyek során a gyerekek kifejezhetik magukat, szókincsüket bővíthetik, és fejleszthetik kreatív gondolkodásukat.

Ezek a tevékenységek lehetővé teszik, hogy a gyermekek anyanyelvi fejlődése mellett fejlődjön intelligenciájuk, problémamegoldó képességük és szociális készségeik is, elősegítve ezzel a teljeskörű fejlődést az óvodás korban.

3.6 Az óvodai élet megszervezésének elvei

3.6.1 Személyi feltételek

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, a pedagógiai munka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodában dolgozó felnőtt minden pillanatban értéket közvetít. Példaként kell állnia a gyermek, a szülő előtt. Meghatározó az óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya: nemzethez, hazához, egyházhoz, neveléshez, óvodához, munkatársakhoz, a gyermekek szüleikhez, családokhoz, a gyermekekhez.

Az óvodapedagógusi párok összehangolják munkájukat, a nevelési-fejlesztési tervet közösen készítik el. A dajkák tevékeny segítői a nevelőmunkának. A gyermekek, a szülők is ismerik egymást, az óvodapedagógusok és a dajkák is ismernek minden gyermeket. Sok közös élménnyel, játékkal, énekléssel, ünnepléssel erősítjük ezeket a kapcsolatokat.

Az intézmény dolgozói munkatársi és keresztény közösséget alkotnak. A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Óvodánkban dolgozó alkalmazottak létszáma és végzettsége megfelel a törvényben meghatározott kritériumoknak.

A gyermekcsoportokban két-két óvodapedagógus és egy nevelőmunkát segítő dajka foglalkozik a gyermekekkel. A nevelőmunkát pedagógiai asszisztens is segíti. A karbantartási

feladatok ellátására karbantartó - udvarost foglalkoztatunk. Az óvoda tisztaságáért és az ételek higiénikus tálalásáért 2 fő takarító, konyhai kisegítő felel.

A gyermekek óvodai életében minden tevékenységet minden helyzetben az óvodapedagógus irányít.

A munkatársak kölcsönösen kiegészítik egymás tevékenységét, szerepeik összekapcsolódnak. Szakmai és hitbéli fejlődésünkre egyénileg és az alkalmazotti közösségben is gondot fordítunk. A nevelőmunka felelős etikai cselekvés. Ezért óvodánk nevelési gyakorlatában keresztény erkölcsi alapelvek érvényesülnek.

A hit főként személyes kapcsolatok által gyökerezik meg az emberben. A keresztény hit is egy közösség ölen születik és növekszik. Intézményünk közösségi kapcsolatait, mélységét nemcsak az ember és a nevelési folyamat természete, hanem maga a hit természete irányítja. "A katolikus közoktatási intézmény magát kevésnek ismeri saját nevelői feladatának megvalósítására, ezért tudatában van annak, hogy az őt alkotó közösségnek folytonosan táplálkoznia kell azokból a forrásokból, amelyekből létezésének jogcíme ered." (Kat. Isk. 54.)

A nevelői hivatásunk gyakorlásában és a magánéletünkben is érvényre kell jutnia az Evangélium tanításainak. Mindez elkötelezettséget, felelős hivatástudatot kíván.

Nemcsak az óvoda és az egyház hagyományaival azonosulunk, hanem magyarságtudatunkat, nemzeti identitásunkat is igyekszünk környezetünk számára kifejezni. Különösen törekszünk arra, hogy személyes istenkapcsolatunkból fakadóan a kötelességteljesítésben és a munkavégzésben is hiteles, színvonalas példát adjunk a gyermekeknek, szülőknek és kollegáinknak egyaránt. Intézményünk jó légkörét elsősorban a nevelők egymás iránti nyílt és őszinte viszonya és az állandó értékrend biztosítja. Ez megmutatkozik a nevelők kölcsönös bizalmában és megbecsülésében, a szakmai tapasztalatok megosztásában, az egymástól való tanulás örömeiben, a jó tanácsok elfogadásában, a baráti kapcsolatokban, egymás tudásának elismerésében, a problémák megoldásának közös keresésében. Olyan munkatársaknak tekintjük egymást, akikkel közös ügyünk az evangéliumi nevelés. Ezért kapcsolatainkat mindig a kölcsönös segítségnyújtás és szeretet határozza meg.

3.6.2 Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda újonnan épült, minden elvárásnak megfelelő, korszerű épület. Az udvaron a szabványnak megfelelő játszó-terek vannak kialakítva. Az óvoda a csoportszobákon kívül tornateremmel, só-szobával, egyéni foglalkoztatóval, szülői fogadó szobával is rendelkezik. Felszereltségét tekintve igen jól ellátott.

Óvodánkban mértéktartóan és igényesen tükröződik a vallásos jelleg.

Az intézménynek nincs saját konyhája, ezért a Bolyai János Katolikus Általános Iskola főzőkonyhájáról kapjuk az élelmet, melyet a tálaló-melegítő konyhában van módunk az étkezéshez előkészíteni. Lehetőségünk van figyelembe venni az egyéni szükségletű gyermekek igényeit (liszt érzékeny, diabetes).

A tárgyi feltételek biztosításának szempontjai:

- Pedagógiai programunk hagyományos óvodai berendezések, eszközök meglétét feltételezi.
- Az óvodaépület berendezésének, udvarának kialakítása oly módon történt, hogy biztonságos, esztétikus, kényelmes legyen az óvodáskorú gyermek számára.
- Az óvoda tükrözze külsőségeiben is a keresztény szellemiséget.
- Legyen a gyermekek számára elég hely, megfelelő eszköz az egészséges mozgásra, játékra, **fejlesztő játékokra, mozgásfejlesztő tornaszerek** biztosításával.
- Színekben, formákban legyen vidám, harmonikus hangulatot árasztó a környezet berendezése.
- A keresztény ember számára fontos az ünneplés. Legyen olyan hely kialakítva, ahol tudunk ünnepelni, díszíteni.
- Óvodánk megfelelő munkakörnyezetet biztosít munkatársaink számára.
- Az óvodánkba járó gyermekeket és szüleiket igyekszünk esztétikus környezetben fogadni, megéreztetve velük ily módon is intézményünk szellemiségét.

3.6.3 Az óvodai élet megszervezése

Programunk az óvodai nevelés alapprogramjából indul ki, és a gyermeki játék központba helyezésével készült. Nagy hangsúlyt kap az anyanyelvi nevelés, amely az alapját képezi az összes többi nevelőtevékenységnek. Kiemelten megfogalmazódik, hogy **óvodánk sajátos jellege vallás-erkölcsi nevelésen alapszik**, a tevékenységeken keresztül a keresztény értékek eljutnak a gyermekekhez.

Óvodánkban sajátos pedagógiai arculat kialakítására törekszünk, melyet befolyásolnak az alábbi tényezők:

- az óvodát fenntartó egyházmegye elvárásai,
- az óvodát választó szülők elvárásai,
- a gyermekek adottságai, tehetsége, szociális körülmények miatt kialakult hátránya,
- a gyermekeket fogadó iskola nevelési programja, helyi tanterve
- a pedagógusok szakmai felkészültsége, továbbképzési elkötelezettsége.

Az Alapprogram szellemiségének megfelelően a köznevelési szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség deklaráljuk. Ezzel koherensen kiegészül az óvoda befogadó nevelési, és a pedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdjével, továbbá a nemzetiségi, etnikai kisebbségi, illetve migráns gyermekek nevelésével, valamint a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésével összefüggő inkluzív pedagógiát támogató célokkal és feladatokkal.

Nagy hangsúlyt fordítunk az óvodás korosztály életkori sajátosságait figyelembe vevő pedagógiai szemlélet folyamatos fejlesztésére. Nagyobb prioritással szerepel a szabad játék és annak súlya, a környezettudatos magatartás, az egyházi, népi és családi kultúra értékei, a hagyományok, a norma és szokásrendszer megalapozása. Korszerűbb pedagógiai értelmezést kapott a feladatokon belül az anyanyelvi nevelés, valamint a tevékenységek közül a tanulás, mely lehetővé teszi, hogy a gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenteknek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá érik. Programunkban ezzel összhangban felerősödött a differenciált fejlesztés, az egyéni fejlődési ütemhez igazított pedagógiai gyakorlat. Nagyobb figyelmet kap a családdal történő együttműködéssel kapcsolatos, pedagógussal szembeni elvárás.

Inklúzió: befogadó pedagógia, mely az esélyteremtés alapja, és feltétele az egyéni differenciálás.

- **Mozgásfejlesztés:** a gyermekek mozgásfejlettségét óvodába lépéstől figyelemmel kísérjük, gyógypedagógus segítségével felmérjük, hogy életkoruknak megfelelő szinten állnak-e. A felmerülő lemaradásokat a napirendbe beépített "Okosító tornával" illetve egyéni vagy kiscsoportos foglalkozásokkal igyekszünk kiküszöbölni.
- Anyanyelvi nevelés: az óvodai élet minden tevékenysége során feladatot jelent a pedagógus és gyermeket körülvevő felnőttekkel szemben.
- A környezettudatos magatartás megalapozása: nem csak a külső világ tevékeny

megismerése céljából szervezett tevékenységek alkalmazásával megvalósítandó feladat.

- Kompetenciafejlesztés: ismeret- képesség- attitűd viszonylatában a gyermekek egyéni fejlettségéhez igazított pedagógiai tevékenység.
- A későbbiek során célunk a Kett- pedagógia alapelveinek fokozatos bevezetése, mely a vallás-erkölcsi nevelést hivatott szolgálni
- Nagycsoportos gyermekeinknek heti egy alkalommal biztosítjuk az angol nyelvvel történő játékos ismerkedést.

Csoportszervezés

Az óvoda újonnan induló, és a beiratkozó gyerekek életkorát és létszámát figyelembe véve, szervezhető heterogén és homogén életkorú csoport is. Fontosnak tartjuk azt, hogy a testvér gyermekek egy csoportba jár hassanak, illetve a már korábbi baráti kapcsolatokat is erősítjük azzal, hogy ők is egy csoportba kerülhetnek. Terveink szerint 3 homogén és 1 heterogén csoport lesz az óvodánkban. A program hatékonyságát nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz egész egyénisége. Elsősorban az óvoda személyi lehetőségei, valamint a gyermekek korösszetétele határozza meg a csoportok kialakításának kritériumait.

A csoportok napirendje, heti rendje

Az óvodai élet megszervezésekor fontos a szokás, az értelmes fegyelem, amely alkalmazkodik a közösségi élet szabályaihoz.

A napi élet szervezésénél figyelembe vesszük a gyermekek aktuális állapotát, szükségleteit, Érdeklődését, terhelhetőségét, fejlődési ütemét, illetve a keresztény szokásokat (pl.: étkezés előtt, után ima, ünnepek).

A napirend és a hetirend alakításakor figyelembe vesszük a különböző tevékenységek idő igényét, a helyi szokásokat, intézményünk feltételrendszerét, a környezeti adottságokat, a szervezési lehetőségeket, a különböző tevékenységek megfelelő arányát.

Az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a szükséges differenciált tevékenység feltételrendszerét.

A jól kidolgozott napirend a maga rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében elmélyült tevékenykedésre, megfelelő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezzék, pontosan elvégezzék. Mivel a szabadjátékot tekintjük a gyermek fő tevékenységének, ezt vesszük kiindulópontnak, ebből következik, hogy a legtöbb időt a napirendben erre a tevékenységre fordítunk. Az óvoda nevelő funkciójának kiteljesedése megköveteli a rendelkezésre álló időkeret minél jobb kihasználását. A napirend keretei között, a gyermeki szükségletek kielégítése, differenciált fejlesztése történik. A napirend segíti a gyermekek életritmusának, közösségi keretek között történő kialakítását. A pihenőidőt, az étkezésre, tisztálkodásra, öltözködésre szánt időt igényeik szerint alakítjuk ki. A gondozásnak kiemelt szerepe van a gyermekek önállóságának fejlődésében. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyerekekkel, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. Naponta legalább 40 percet biztosítunk a szabad levegőn a közös mozgásra, mozgásos játékokra. Az óvoda udvarának és környékének minden lehetőségét felhasználjuk ahhoz, hogy a gyerekek minél többet tartózkodhassanak a csoportszobán kívül. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára biztosítjuk a megfelelő fejlesztő szakemberrel való tevékenykedéshez a nyugodt feltételeket és a feladatok elvégzéséhez többlet időt.

Napirend

Időtartam	Tevékenység
6:00 – 7:00	Gyülekezés, játék az ügyeletes csoportban
7:00 – 8:00	Szabad játék
8:00 – 8:05	Reggeli ima
8:05 – 8:30	Okosító torna
8:30 – 10:30	Lelki percek Mindennapi mozgás Gondozási feladatok Tízórai Hetirend szerinti tevékenységek: • ének-zene, énekes játék, gyermektánc • rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • mozgás

Időtartam	Tevékenység
	• a külső világ tevékeny megismerése • játékos angol • verselés, mesélés
10:30 – 11:30	Udvari tevékenység, játék, séta
11:30 – 15:00	• Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés), ebéd előtti előkészületek • Étkezési ima, ebéd • Testápolás, terem előkészítése a pihenéshez • Pihenés előtti ima, mese, ének • Pihenés egyéni szükségletnek megfelelően
15:00 – 16:30	• Folyamatos ébredés • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a teremben vagy a szabadban, az évszaktól függően, a szülők érkezéséig • Délutáni tevékenységek: tehetségműhelyek foglalkozásai, sportprogramok
16:30 – 17:00	• Szabad játék, párhuzamos is végezhető tevékenység az ügyeletes csoportban vagy a szabadban, az évszaktól függően, a szülők érkezéséig.

Hetirend

A hetirend hagyományos értelmében az egyes tanulási tevékenységek naponkénti váltakozását foglalja magába. A hetirend összeállítását úgy alakítottuk ki, hogy egy nap egy terület fejlesztését célozza meg, vagy esetleg egy katolikus ünnep adja meg az adott nap programját, egy tevékenység (például a Házszenelés napja, kirándulás napja, sütés főzés, nagytakarítás napja).

Egy-egy témát több napon át is feldolgozunk másféle megközelítésből, változatos formában, módszerekkel, eszközökkel. Kivétel a mozgás, ami helyhez és időhöz kötött. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekekben. Törekedni kell a tevékenységek közötti belső arányok kialakítására. Az óvodapedagógusok feladata a feltételek megteremtésével a szabad választási lehetőségek motiválása.

Balesetmegelőzés, balesetvédelem

A gyermek testi épségének megóvása az óvodába történő belépéstől annak jogszerű elhagyásáig, valamint az óvodán kívül szervezett programok idejére terjed. /Házirend/ Fontos hangsúlyt fektetünk a baleset - megelőzés érdekében kialakított szabályok megismertetésére a balesetvédelemre a játékok rendeltetésszerű használatára, veszélyhelyzetek kiküszöbölésére, az óvó-védő előírások betartására.

A kisgyermekeknek életkori sajátosságukból eredendően sok esetben nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire. Éppen ezért minden lehetőséget igyekszünk megtalálni, arra, hogy a gyermekek nyelvén, életkori sajátosságaiknak megfelelően hívjuk fel figyelmüket a baleseti veszélyforrásokra az óvodában, az udvari játszótéren, séták és kirándulások szervezésekor. Így a gyermekek érthető formában, játékosan, rendszeresen gyakorolhatják a veszélyhelyzetek elkerülését, és az egészségmegőrző tevékenységeket. Ezáltal ráébrednek, hogy egy kis odafigyeléssel és óvatossággal ők maguk tehetnek a balesetek megelőzéséért, így sok fájdalmat elkerülhetnek. Mindezt beszélgetéssel, szituációs játékokkal, diafilmvetítéssel, bábozással, könyv és képolvasással tesszük még nyomatékosabbá számukra. A gyermekek testi épségének, egészségének megőrzése valamennyi óvodai dolgozó feladata. Óvodánkban folyamatosan odafigyelünk a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtésére, hogy az általuk használt helyiségek kialakítása, berendezése, tárgyi eszközei a lehető legkevesebb veszélyforrást rejtse. Házirendünk részletesen tartalmazza a baleset-megelőzés érdekében kialakított védő-óvó szabályokat.

Óvodánk kapcsolatrendszere, partnerek tájékoztatása az eredményekről

Szülők

A gyermekek fejlődéséhez elengedhetetlennek tartjuk az érzelmi biztonság megteremtését, amelyet elsősorban a családnak kell megadnia, de nyilván az óvodának kötelessége azt folytatnia, kiegészítenie.

A szülők és az óvoda pedagógusai kölcsönös partneri kapcsolat kiépítésére kell, hogy törekedjenek.

Ez az együttműködés mindig és mindenkor a nevelési feladat a gyermek és a nevelőközösség érdekeit szolgálja.

A családi és az óvodai nevelés összehangolása a továbbiakban is kiemelt feladat a nevelőmunkánkban. Alapvető célunk a családdal való jó kapcsolat megőrzése.

Az együttműködés alapfeltétele a jó információcsere, hogy a szülők mindenkor tisztába legyenek az óvoda célkitűzéseivel, ugyanakkor az óvodapedagógus is ismerje a családok helyzetét, problémáit.

Eredményeink érdekében törekedni kell a természetes, korrekt, egyenrangú partneri viszonyon alapuló együttműködésre, a harmonikus nevelést elősegítő kapcsolattartásra.

Intézményi szinten mindent megteszünk, hogy erősítsük, mélyítsük a szülőkkel a kapcsolatot. Nyitottak vagyunk a családok problémái iránt. Lehetőségünkhöz mérten mindenben partnerként segítünk, a jó kapcsolat kialakításában kezdeményezők vagyunk, de mi is elvárjuk az őszinte, egymást tiszteletben tartó, segítőkész együttműködést.

A szülők a törvényben meghatározottak és az SZMSZ-ben foglaltak szerint képviselőik útján közvetetten is kérhetnek és kaphatnak információt.

A gyermekek fejlődését segítő pedagógiai kezdeményezéseket az érintett szülőkkel egyeztetni kell.

A szülőket, a gyerekeket és a pedagógusok együttműködésének, az intézményt és annak szűkebb közösségeit érintő ügyekben véleményalkotás, javaslattevés, érdekképviselés illeti meg.

Kapcsolattartásunk formái:

A szülők képviseletét az intézményben a Szülői Szervezet látja el, amelynek tagjait a csoportok szülői közösségei választják, delegálják.

A Szülői Szervezet működési feltételeit, feladatait – az érvényes jogszabályok alapján – maga alakítja ki.

A Szülői Szervezet figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését az óvodában, a pedagógiai munka eredményességét.

A gyermekek nagyobb csoportját érintő kérdésekben tájékoztatást kérhetnek a vezetőtől és az e körbe tartozó ügyekben képviselőjük tanácskozási joggal rendelkezik.

Előadások, rendezvények:

- A szülők nevelőmunkájának segítése érdekében lehetőséget biztosítunk a helyi pedagógiai program illetve egyes nevelési feladatok gyakorlatainak mélyebb, tudatosabb megismerésére. Ezen túl olyan előadásokat szervezünk, ahol szakemberek segítségével nyújtunk egészségügyi, pedagógiai, pszichológiai ismereteket.

- Közös rendezvényeket szervezünk, amelyek a szórakozáson túl az intézmény anyagi bevételeit is növelik, segítik.

Sportrendezvények:

Közös vetélkedők, sportrendezvények szervezésével próbáljuk erősíteni a családok közötti kapcsolatot. (Családi sportnap)

Fogadóóra

Havonta egyszer fogadóórán biztosítjuk az esetleges problémák egyéni megbeszélését.

Egyéb kapcsolattartási formák:

- családlátogatások,
- szülői értekezletek,
- előre egyeztetett fogadóórák,
- alkalomszerű beszélgetések,
- faliújságon aktuális információk közlése,
- nyílt napok szervezése, vagy videó felvételek készítése,
- nyitott óvoda (szülők részvétele az óvodai életben)
- közös játék, munkadélutánok, ünnepek, kirándulások, túrák.

Iskolák

Az óvoda és az iskola közötti együttműködés rendkívül fontos a gyermekek zökkenőmentes átmenete szempontjából. Az alábbiakban néhány általunk preferált együttműködési forma és tevékenység található:

- Információmegosztás: Az óvoda és iskolák közötti rendszeres információcsere segíthet abban, hogy mindkét fél megismerje a gyermekek fejlettségét, szükségleteit és szokásait.
- Közös programok: Az óvoda és iskola közötti közös programok, mint például foglalkozások, műhelyek vagy játszónapok, lehetőséget biztosítanak a gyermekek számára, hogy már korán megismerkedjenek az iskolai környezettel, ami csökkentheti a későbbi iskolakezdéssel kapcsolatos szorongást.
- Tanulmányi látogatások: Az óvodások látogatást tehetnek az iskolában, ahol betekintést nyerhetnek az iskolai életbe, találkozhatnak a tanítókkal, és megismerkedhetnek az iskolai környezettel.

- Továbbképzések és workshopok: Az óvodai és iskolai pedagógusok közötti közös továbbképzések, workshopok segíthetnek abban, hogy mindkét fél megismerje egymás pedagógiai módszereit, valamint a gyermekek fejlesztése szempontjából fontos elveket.
- Szülők bevonása: A szülők tájékoztatása és bevonása a folyamatba szintén lényeges, hiszen ők fontos szereplői a gyermekek fejlődésének. Közös szülői értekezletek vagy programok szervezése segíthet a szülők tájékoztatásában és a kapcsolatépítésben.
- Differenciált támogatás: Az óvodai és iskolai pedagógusok közösen dolgozhatnak ki olyan programokat, amelyek a különböző fejlesztési igényű gyermekek számára nyújtanak speciális támogatást, például tehetséggondozó, vagy integráló programok formájában.
- Kísérőprogramok: Az iskolai bevezető programok keretében az óvodások mentorálásában is részt vehetnek az iskolás gyermekek, ezzel erősítve a közösségi érzést és a példamutatást.

Az óvoda és iskola közötti szoros együttműködés nemcsak a gyermekek zökkenőmentes átmenetét segíti elő, hanem erősíti a nevelési intézmények közötti kapcsolatokat is, és hozzájárul a pedagógiai gyakorlat fejlesztéséhez.

Művelődési intézmények

A Városi Művelődési Központ és Könyvtár és óvodánk közötti együttműködés elengedhetetlen a gyerekek fejlesztése és a közösségi kulturális élet szempontjából. Az intézmény földrajzi közelsége sok lehetőséget kínál fel nekünk, amelyekkel élni is szeretnénk.

- Közös programok szervezése: Művelődési Központ által szervezett programokat, amelyek célcsoportja az óvodás korú gyermekek, például meseelőadások, zenés-táncos programok, művészeti workshopok.
- A szakemberek cseréje: Az óvodapedagógusok és a művelődési intézmények szakemberei szakmai tapasztalatcserét végezhetnek, közös képzéseken vehetnek részt, amely segíti a pedagógiai módszerek bővítését.
- Kulturális projektek: Közös projektek létrehozása, mint például kiállítások, kreatív versenyek, ahol az óvodás gyermekek munkái is bemutatásra kerülnek, így bővítve a gyerekek látókörét és tapasztalataikat.
- Szülői programok: Olyan szülőknek szóló programok, amelyek segítik a gyermekek művészeti és kulturális fejlődését, például szülői workshopok, közös kézműveskedés.

- Tapasztalati tanulás: Látogatást szervezünk a művelődési intézménybe (pl. könyvtár, múzeum), ahol a gyerekek közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek.
- Tematikus hónapok rendezése: Különféle tematikus hónapok vagy napok rendezése, ahol a művelődési intézmény által kínált programok fókuszálnak az óvodások által tanult témákra (pl. mesehónap, népművészeti hónap).
- Közösségi események: Közös rendezvények szervezése, mint például bábszínház, gyereknap vagy kulturális fesztiválok, ahol az óvodás gyermekek is részt vehetnek, ezzel erősítve a közösségi érzést.

Ezek az együttműködési formák nemcsak a gyermekek fejlődését segítik, hanem hozzájárulnak a közösség kulturális életének gazdagításához is.

Fenntartó

A plébános intézményünk és az alkalmazotti közösség lelki vezetője. Rendszeresen látogatja óvodánkat, részt vesz az óvodai életben, a rendezvényeken és különböző programokban.

Kapcsolattartásunkat kiterjesztjük azoknak a településeknek a plébániáira is, ahonnan jelentkeznek hozzánk gyermekek. A plébánosokkal és a hitoktatókkal együttműködésünk kiterjed az alkalmazottak hitéleti megerősítésére, a gyermekek keresztény értékrendjének kialakítására, a keresztény gondolkodásmód szülők felé történő közvetítésére. A lelki napokat és lelkigyakorlatokat a plébános közreműködésével, irányításával tervezzük.

Civil szervezetek

Az óvodánk számára a civil szervezetekkel való kapcsolatfelvétele előnyös lehet, hiszen ezek a szervezetek kínálhatnak támogatást, szakmai fejlődést, és közösségi programokat. Az alábbi civil szervezetekkel létesítünk kapcsolatot és tartjuk azt fenn folyamatosan:

- Gyermekjóléti Szolgálatok: Ez a szervezet segít az óvodába járó gyermekek jólétének biztosításában, tanácsadással és támogató programokkal.
- Családsegítő Szolgálatok: A családok támogatására irányuló programokba bekapcsolódva együttműködve tudunk segíteni a szülőknek a nevelésben és a gyermekek fejlesztésében.
- Környezetvédelmi Civil Szervezetek (Szerencsi Kóborkák Állatvédő Alapítvány, B-A-Z Vármegyei Környezeti Nevelők Egyesülete, Magyar Madártani és Természetvédelmi

Egyesület) ezek a szervezetek segíthetnek környezeti nevelési programok kidolgozásában, amilyeneken a gyerekek megtanulhatják a fenntarthatóság fontosságát.

- Sportegyesületek (Szerencs Város Sportegyesülete): A sportágakra fókuszáló civil szervezet szervezhet mozgásos programokat, amelyek elősegítik a gyerekek testi fejlődését és egészséges életmódra nevelését melyekbe mi szívesen bekapcsolódunk.
- Nevelési Szakmai Egyesületek (KAPTÁR, Óvodapedagógusok Országos Szakmai Egyesülete, KAPI): Ezek a szervezetek szakmai fejlődési lehetőségeket kínálnak az óvodapedagógusok számára, tréningek, workshopok és konferenciák formájában.
- Jótékonyági Szervezetek (Magyar MÁLTAI): Olyan civil kezdeményezések, amelyek játékokat, ruhákat vagy egyéb eszközöket adományozhatnak az óvodának, így támogathatják a hátrányos helyzetű gyermekeket.
- Egészségügyi Szervezetek (Vöröskereszt, Dél-Zempléni Mentőkért Egyesület): Az egészséges életmódra nevelés érdekében hasznos kapcsolatot teremteni olyan szervezetekkel, amelyek egészségnevelési programokat kínálnak.

A civil szervezetekkel való együttműködés számos előnyt hordoz: gazdagítja a gyermekek élményeit, segíti a pedagógusok szakmai fejlődését, valamint erősíti a közösségi kapcsolatokat is, amelyek alapvető fontosságúak egy óvoda életében.

3.7 A nevelés tevékenységformái

3.7.1 Hitre nevelés

A hit Isten ajándéka, melynek csíráit már kisgyermekkorban elültethetünk gyermekeinkben. Már óvodás korban alakíthatjuk katolikus értékrendjüket, hiszen már képesek megcsodálni a dolgokat, érdeklődésük nagy a világ iránt.

Így elkezdhető a vallásos nevelés, amely lehet alkalmi, spontán adódó, vagy tudatosan előidézett helyzet.

Az óvónő feladatai

- Teremtsen meg a hitre neveléshez a megfelelő légkört, az elcsendesedéshez biztosítsa a helyet és időt.
- Személyes példájával, magatartásával, kommunikációjával, viselkedésével mutasson példát a gyermekek számára.
- Ismertesse meg a gyerekekkel a köszönési módot (Dicsértessék a Jézus Krisztus!)

- Teremtsen szeretetteljes, imádságos légkört, melyben megéreztetni Isten szeretetét.
- Vallásos élményekkel segítse, hogy vallási érzelmeik erősödjenek.
- Ösztönözze, hogy bátran szólítsák meg a Mennyei Atyát, örömmel imádkozzanak minden nap.
- Alapozza meg az erkölcsi tulajdonságok kialakulását (együttérzés, figyelmesség, segítőkészség).
- Erősítse biztonságérzetüket (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság). Templomlátogatás alkalmával ismertesse meg a liturgia eszközeivel, a helyes viselkedési szabályokkal.
- Ismertesse meg a gyermekeket óvodánk védőszentjének életével, példaként állítsa eléjük.
- Ismertesse meg a gyermekeket Jézus életének főbb eseményeivel.
- Ismertesse meg őket Szűz Máriával, és néhány szent életével.
- □ özős elcsendesedések, imádságok, élmények biztosításával segítse, hogy képessé váljanak közösségben imádkozni.
- Ösztönözze az egyéni imákat, melyekben kívánságaikat, köszönetüket fogalmazhatják meg saját szavaikkal.
- □ közös élmények, cselekvések által segítse, hogy kialakuljon a csoport összetartozás élménye.
- Adventi és nagybőjti időszakban elkészíti a gyermekek számára a jócselekedet táblákat, melyek ösztönzik a gyermekeket.
- A lelki percek alkalmával használatos eszközöket megismerteti a gyerekekkel (kereszt, gyertya, jócselekedet kocka).
- A megismert történetek dramatizálását segítse elő.

A hitre nevelés átszövi az óvodai élet egészét, tevékenység formáit, de a legjobban a naponta megjelenő lelki percek és a heti hittanórákon teljesedik ki.

A csoportokban éves tervben határozzuk meg a lelki percek témáit, tartalmát, anyagát. A szemléltető képek segítségével tudjuk az egyes történeteket vizuálisan is bemutatni.

A mindennapok során megjelenő hitre nevelési lehetőségek:

- Lelki percek (naponta)
- Játékos hittan (heti 1x)
- Imádságok, vallási tartalmú gyermekdalok megismerése

- Vallási tartalmú könyvek nézegetése, beszélgetés
- Vallási tartalmú játékok (kirakó, társasjátékok)
- Étkezések és alvás előtti imádságok
- Köszönési mód elsajátítása
- Templomlátogatás
- Családi szentmise
- Egyházi ünnepek

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Váljanak képessé az erkölcsi normákat megismerni, elfogadni, gyakorolni.
- Tudjanak együttműködni a társaikkal, felnőttekkel.
- Tudják, hogy a legfőbb tanítónk Jézus.
- Legyenek képesek megfogalmazni gondolataikat.
- Tisztelettudóan viselkedjenek társaikkal és a felnőttekkel.
- Alakuljon szokássá számukra a köszönési forma, az étkezések előtti és utáni imák.
- Ismerjék Jézus életének egy-egy eseményét.
- Ismerjenek vallási tartalmú gyermekdalokat.
- Ismerjék óvodánk védőszentjének életét.

A „Lelki percek” óvodai életünkben minden nap jelen van. Irányításához felhasználjuk a KAPI segédanyagait és magunk is dolgoztunk ki evangéliumi történetekhez tevékenységi lehetőségeket. Az imák és a bibliai történetek kiválasztásánál, a módszerek alkalmazásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait és a családok keresztény életvitelét. A lelki perceket általában az óvodában szervezzük, de nagyobb ünnepek előtt a templomban tartjuk.

Feladataink:

- a lelki percek hangulati feltételeinek megteremtése;
- a bibliai történeteket elkülönítjük a mesétől;
- az imák és a gyermekek számára közvetíthető bibliai történetek összhangban vannak a liturgikus év eseményeivel;

- bibliai kifejezések használata;
- a bibliai történeteket többnyire kívülről mondjuk. Ekkor tudunk figyelni a metakommunikációra, a kapcsolatteremtő beszédre, cselekvésre, az egyes gyermeknél megjelenő igényre;
- egy bibliai történetet hosszabb időn keresztül mondunk, hogy a gyermek elmélyülhessen annak világában;
- közösségi élmény erősítése;
- ösztönözzük, hogy a gyermekek önállóan is mondjanak el egyszerűbb bibliai történetet;
- nemzeti, keresztényi tudat erősítése;
- ünnepek értéknövelése;
- az érzelmi biztonság megadása;
- a Biblia használatára, szeretetére nevelés.

Milyen erkölcsi tulajdonságokat alakítunk a gyermekekben?

Szeretet, összetartozás, öröm, hála, megbecsülés.

Felelősségvállalás, egymásra való odafigyelés.

Bizalom – érzelmi szükséglet kielégítése.

Képzelet – átélni Isten szeretetének valóságát.

Ritualizáció – lelki felfogóképesség fejlődése.

Internalizáció – belső élménnyé tenni az Istennel való kapcsolatot.

Sikerkritériumok:

- A gyermekek szeretik és igénylik a lelki percekét.
- Szívesen mondanak bibliai történetet, bibliai tartalmú énekeket.
- Bibliai történeteket, bibliai tartalmú énekeket önállóan felidéznek, eljátszanak.
- Szeretik a Bibliát, vigyáznak rá.
- Az imákat önállóan is képesek elmondani.
- Meg tudják különböztetni a bibliai történetet a mesétől.
- Értik a bibliai történetekben előforduló vagy a köznapi életben ritkábban használt szavakat.
- Hálaadásukat, kéréseiket, néhány mondatban szabadon is képesek megfogalmazni.
- Meg tudnak fogalmazni erkölcsi értékítéleteket.

3.7.2 Játék

A játék az óvodás korú gyermekek alapvető tevékenysége, elemi pszichikus szükséglete. Ebben jelennek meg és fejlődnek azok a sajátosságok, amelyek később a gyermekek magatartására a játékon kívül is jellemzőek lesznek. A játék közben a gyermekek derűsek, felszabadultak, a játék örömforrás számukra: maga a cselekvés, a manipuláció, az elképzelés szerez örömet. Motivációja nem a célban, hanem a tevékenységben van, tehát önmagáért való. Az óvodáskor végéig a játék marad a gyermekek legfőbb tevékenysége és a munka, a tanulás is megőrzi játékos jellegét. A játék formáinak és tartalmának gazdagítása a gyermekek képességeinek fejlődését segíti elő. Így a játék a személyiségfejlesztés alapvető eszköze.

Cél: Komplex személyiségfejlesztés, pozitív énkép kialakítása.

Feladatok:

- Olyan feltételrendszer (légtér, hely, idő, eszköz, élmény) megteremtése, ahol a gyermekek testi, érzelmi, értelmi képességei fejlődhetnek.
- A hely és a környezet adta lehetőségekkel annak biztosítása, hogy a játék a gyermekek fő tevékenysége legyen.
- A személyiség fejlesztése, alakítása oly módon, hogy az igazodjék a gyermekek egyéni érési üteméhez, egészséges testi- lelki fejlődésének egységéhez. E cél érdekében annak biztosítása, hogy legyen jelen a játék folyamatában a játék összes lehetséges fajtája (ezen belül tevékenységek, játékos cselekvések, egyéni és mikro-csoportos kezdeményezések), ezek járuljanak hozzá az életkori sajátosságaiknak megfelelő képességfejlesztéshez.
- Olyan játékformák biztosítása, melyek kreativitásra, tevékenységre ösztönzők, fejlesztik gondolkodásukat, gazdagítják, színesítik nyelvi kifejezőkészségüket, kibontakoztatják adottságaikat, formálják magatartásukat, viselkedésüket, társas kapcsolataikat, maradandó értékeket alakítanak ki bennük.
- A játékban olyan gyermek-felnőtt viszony kialakítása, melyben a felnőtt utánozható mintát nyújt, bevonható társ marad, ha a játékfolyamat elakad segítővé, kezdeményezővé válik.

Alapelvek:

- A körülmények figyelembevételével olyan optimális feltételrendszert teremtünk, ahol a légtér a bizalomra épül. Van idő élmények, tapasztalatok gyűjtésére, átélésére, együttes tevékenységre, a gyermekek saját örömeikre játszhatnak.

- A csoportba csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a nyugalmas, oldott játék fenntartását, a szabad játékot, az elképzelések valóra váltását.
- Az egyéni élményeken túl lehetővé tesszük, hogy a gyermekek a tágabb, természeti és társadalmi környezetről tapasztalatokat szerezzenek, átélhessék, megjelenítsék azokat játékidőben. Ebben kiemelt szerepet tulajdonítunk a tervszerűen, tudatosan kialakított sétáknak, a kirándulásoknak, a látogatásoknak.
- Lehetőséget adunk a játékban a szociális kapcsolatok fejlődésére (magatartásmódok alakulása, szerepek felcserélése, viselkedési minták, szabályok, kreatív együttműködések, együttjátás).
- A gyermekek konfliktusaiba csak szükség szerint avatkozunk be, ezzel ösztönözzük őket arra, hogy problémáikat tanulják meg egymás között elrendezni.
- Biztosítjuk, hogy a gyermekek szabadon választhassanak játszótársat.
- Legyen joguk ahhoz, hogy a játékeszközt csak a játék befejezésével adják át, sajátítsák el a kulturált visszautasítás módját.
- Lehetőséget adunk a feszültségoldó, elhárító mechanizmusok alkalmazására a játékban (nem szólunk rá azonnal, ha sír, engedjük negatív élményeit is kifejezni).
- A peremhelyzetű gyermekeket pozitív tulajdonságaik kiemelésével segítjük a társakhoz való visszatalálásban. Ebben kiemelt szerepet tulajdonítunk a felnőttek példaértékű odafordulásának.
- Megteremtjük a feltételeit annak, hogy a csoportszobában megkezdett tevékenységeket az udvaron tovább folytathassák, lehetőséget adunk a nagymozgások gyakorlására, a spontán és szervezett játékokra egyaránt.

A nevelési folyamat tartalma:

A gyermeki személyiség fejlesztését legjobban akkor segítjük, ha a gyermekek egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodva biztosítjuk a különböző játékfajták megjelenését.

Gyakorlójáték során a gyermekek újszerű cselekvéseket ismételgetnek, amelyek számukra örömet okoznak. Ismerkednek a felhasznált anyagok, eszközök tulajdonságaival, tárgyak egymáshoz való viszonyával, működésével. A gyakorlójáték lehet mozgásos, manipulációs és verbális.

3-4 éves korban a gyermekek a játéka szempontjából nem a szöveg, hanem annak ritmusa és a hozzá kapcsolódó mozgás a lényeges. A mozgások az által válnak játékká, hogy önként felállított és vállalt szabályokat tartalmaznak. Játékszereket és eszközöket rakosgatnak valamilyen maguk alkotta játékszabály szerint.

5 éves kortól az iskolába lépésig a gyakorlójáték a többi játékfajta kiegészítő elemeként jelenik meg.

Szerepjáték: a gyermekek élményeik megjelenítése során a vállalt szerepeken keresztül megjelenítik a valóság számukra lényeges mozzanatait, miközben sokoldalúan megnyilvánulnak és alakulnak társas kapcsolataik. A játékban megtanulják az erkölcsi értékeket, a társadalmi együttélés szabályait.

3-4 éves korban a gyermekek olyan játékokat kezdeményeznek, és játszanak, amelyek egyszerű cselekvéseket és kapcsolatokat tartalmaznak, különböző szerepeket töltenek be.

Jól érzik magukat a társak között, szívesen játszanak egymás mellett vagy kisebb csoportokban az önállóan kiválasztott játékeszközökkel.

4-5 éves korban a gyermekek a játék témájának megfelelően egyszerűbb közös játékokat szerveznek. Kötődnek a szerepeikhez. Értelmi és érzelmi fejlődésük alapján egyszerűbb környezeti élményeiket újra alkotják. Megjelenik a kisebb-nagyobb csoportokban való együttjátás igénye.

5 éves kortól az iskolába lépésig a gyermekek olyan játékhelyzeteket hoznak létre, amelyekben tapasztalataik, érdeklődésük alapján ábrázolják a felnőttek tevékenységeit és kapcsolatait. Élményeik birtokában önállóak a játék előzetes közös tervezésében, szerepek kiválasztásában, az eszközök megválasztásában, a szabályok betartásában. A játszó csoportok tagjai között szoros kapcsolat alakul ki.

Építő-konstruáló játék során a gyermekek átélik az alkotás örömét, alakul kreativitásuk, fantáziájuk, játékuikra jellemző a formagazdagság. A konstruálás során fejlődik megfigyelőkéességük, gondolkodásuk. Az összerakás és szétszedés során megtapasztalják a rész és egész viszonyát. A gyermekek a játékban átélik az „én készítettem, ezt már én is tudom” örömét.

3-4 éves korban a gyermekek élvezik az összerakás, és szerkesztés örömét, melynek során különböző építményeket hoznak létre.

4 éves kortól az iskolába lépésig a gyermekek a konstruálás fejlettebb fokán igényesebbekké válnak alkotásaikkal szemben. Jellemzőjük, hogy bonyolultabb, összetettebb alkotásokat

hoznak létre, a választott, elképzelt modellt egyre pontosabban megalkotják és szerepjátékukhoz kapcsolják. Építményeiket már önállóan, egyéni ötleteik alapján készítik. Különböző anyagokat, eszközöket kombináltan alkalmaznak.

Barkácsolás szervesen kapcsolódik a konstrukciós – és szerepjátékokhoz, melyet az óvónő a gyermekek bevonásával végez különböző anyagok és anyagi minőségek felhasználásával. A barkácsolást folyamatos gyűjtőmunka előzi meg. A tevékenység során sokféle technikát, munkaformát ismernek meg és gyakorolják az eszközök biztonságos használatát.

3-4 éves korban a gyermekek figyelemmel kísérik az óvónő játékkészítését, barkácsolási tevékenységét.

4-5 éves korban a gyermekek megbeszélnek az óvónővel, hogy játékukhoz, milyen eszközre lenne szükségük, segítenek ennek elkészítésében.

5 éves kortól az iskolába lépésig a gyermekek maguk kezdeményezik egy-egy eszköz elkészítését, melyet a játék kiegészítőjeként használnak. Javaslatot tesznek a szükséges eszközökre és anyagokra.

Bábozás-dramatizálás: a rendszeres, többször ismétlődő meseélmény a játékot gazdagítja, valamint forrása a bábozásnak, dramatizálásnak. A dramatizálás komolyabb együttműködést kíván a gyerekektől. Az óvónő a bábozáshoz, dramatizáláshoz szükséges eszközöket lehetőleg a gyermekek előtt, illetve a gyermekekkel együtt készíttse el.

3-4 éves korban a gyermekek a bábozáshoz, dramatizáláshoz használt egyszerű eszközök megnyilvánulásra serkentik a gyermekeket.

4 éves kortól az iskolába lépésig gyermekek a rendelkezésre álló bábok mellett, az óvónővel közösen különböző anyagokból, termékekből eszközöket készítenek a dramatizáláshoz, bábozáshoz. Bábozást segítséggel megjelenítik kedvelt meséiket, élményeiket.

Szabályjáték során a gyermekek, játékukban pontos meghatározott szabályokat követnek, a szabályoknak megfelelő módon viselkednek. A mozgásos és értelemfejlesztő szabályjátékok során megadjuk annak a lehetőségét, hogy maguk is alkossanak szabályokat, vezessenek játékokat. A szabályjáték során érzelmeket tanulnak (indulatok fékezése, egymás segítése, siker és kudarc-tűrés, felelősségtudat, felelősség vállalás).

3-4 éves korban a gyermekek megismerkednek egyszerűbb szabályjátékokkal, melyek mozgásigényüket kielégítik.

4-5 éves korban a gyermekek olyan szabályjátékokat játszanak, melyek a társakkal való együttműködést is megkívánják. Törekednek a szabályok betartására.

5 éves kortól az iskolába lépésig a gyermekek nagyobb ügyességet, szellemi erőfeszítést igénylő szabályjátékokat is játszanak. Betartják a szabályokat és erre figyelmeztetik társaikat.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek kitartóan huzamosabb ideig egy játéktémában együtt játszani.
- A játékban örömeiket lelik, kialakul bennük az együttjátszás igénye.
- Szerepjáték során a szerepeket kiválasztják, elosztják, elvállalják, illetve képesek arról le is mondani.
- Képesé válnak arra, hogy bonyolultabb eszközöket, építményeket létrehozzanak.
- Konstruálás során alkotásaikat önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre.
- Képesek a különböző eszközök kombinált alkalmazására.
- Barkácsolás során önállóan, biztonsággal használnak eszközöket, képesek egyszerű játék kiegészítőket készíteni, melyekkel a játékukat gazdagítják.
- A jól ismert meséket, szituációkat képesek bábozással, dramatizálással megjeleníteni.
- A szabályokhoz tudnak alkalmazkodni, késleltetni tudják szükségleteiket, vágyaikat.
- Fejlődik kommunikációs, kapcsolatteremtő képességük, meg tudják fogalmazni elképzeléseiket, gondolataikat.
- Társaik megnyilatkozására odafigyelnek, egymást meghallgatják.

3.7.3 Munka jellegű tevékenységek

Cél: Olyan ösztönző légkör megteremtése, melyben a gyermekek képesé válnak arra, hogy egyéni sajátosságaikhoz és természetes tempójukhoz igazodva végezzék az önmagukkal és a közösséggel kapcsolatos munka jellegű tevékenységeket.

Feladatok:

- A munka jellegű tevékenységek feltételeinek biztosítása, fokozott figyelem fordítása a balesetek megelőzésére.
- Sokoldalú személyiségfejlesztés, társas kapcsolatok alakítása a munka jellegű tevékenységeken keresztül.

Alapelvek:

- Mindenkor biztosítjuk, hogy a munkához szükséges eszközökhöz a gyermekek bármikor hozzáférhessenek, ezek megfelelő méretűek legyenek (ásó, gereblye, kis söprű).
- Engedjük, hogy egyéni képességeiknek, növekvő önállóságuknak megfelelő szinten végezzék a különböző munkatevékenységeket, és erre elegendő időt biztosítunk.
- Építünk a gyermekek családból hozott ismereteire, tapasztalataira.
- Arra neveljük őket, hogy felismerjék és megbecsüljék a munka értékét.

A nevelési folyamat tartalma:

3-4 éves korban a gyermekek erejükhez, ügyességükhöz képest részt vesznek a rend fenntartásában a csoportszoba átrendezésében, játékok elrakásában. Szívesen vállalnak apróbb feladatokat, figyelik a csoportszoba növényeinek fejlődését. Segítenek a rügyezettetés, csíráztatás előkészítésében. Bekapcsolódnak a különböző kerti munkák végzésébe. (gereblyezés, locsolás)

4-5 éves korban a gyermekek folyamatosan részt vesznek a csoportszoba rendjének kialakításában, vigyáznak a tisztaságra.

Segítenek a különböző tevékenységekhez szükséges eszközök kiosztásában, összeszedésében. Közreműködnek a növények és az állatok gondozásában. Segítségünkkel folyamatosan bővítik az élősarkot, „kincseket” gyűjtenek, rendezgetnek. A naposi munkát kezdetben önkéntesség alapján, irányítással, később egyre önállóbban végzik: megterítnek, segítenek a darabos étel kiosztásában. Étkezés után leszedik az asztalt, közreműködnek a takarításban. Segítenek a csoportszoba átrendezésében. Teljesítik az óvónő egyéb megbízatásait.

5 éves kortól az iskolába lépésig a gyermekek önállóan végzik a naposi munkát a kialakított szokásoknak megfelelően. Tennivalójuk fokozatosan bővül: összehajtják az asztalterítőt, letörölik az asztalt, összeseprik a morzsát. Minden területen segítenek, ahol erre szükség van. A játékokat eligazítják, esztétikusan elrendezik. Képesek egyes feladatokat önállóan ellátni. Elismerik egymás munkájának értékét, fontosságát. Szívesen végeznek feladatokat a közösség érdekében. Az óvónő irányításával növényeket, állatokat gondoznak, kerti munkát, udvarrendezést végeznek. Az ehhez szükséges szerszámok tisztításában szívesen részt vesznek.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szívesen, önállóan végzik a rájuk bízott feladatokat.

- Figyelnek maguk és környezetük rendjére.
- Gondozzák környezetük növényeit, állatait.
- Megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok használatát, közben tapasztalatot szereznek a munkaszervezésről.
- Munkavégzés során fejlődik önbizalmuk, felelősségérzetük.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Örömmel segítenek a kisebbeknek, egymásnak.
- Természetes igényükké válik a szabadban való tartózkodás.
- Kialakulnak bizonyos szokások és szabályok, amelyek a természet és közvetlen környezetük meglévő értékeinek védelmét szolgálják.

3.7.4 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél: Az értelmi képességek fejlesztése, a gyermekek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése, alkalmazkodva az életkori és egyéni sajátosságaikhoz, eltérő fejlődési ütemükhöz.

Feladatok:

- Olyan légkör biztosítása, amelyben a gyermekek cselekvően, több érzékszerven keresztül szereznek tapasztalatokat.
- Ismeretek, tapasztalatok nyújtásával a gyermekek megismerési vágyának kielégítése.
- Az érdeklődésük és aktivitásuk fenntartása változatos tevékenységek biztosításával.
- A spontán ismeretszerzés lehetőségeinek kihasználása.
- Ismeretek, tapasztalatok szerzésének biztosítása kötött és kötetlen formában.
- Az egyéni képességeikhez igazodó tanulási folyamat szervezése.
- A helyi sajátosságok figyelembevétele.
- Élményközpontúság megteremtése minden feladaton belül.

Alapelvek:

- Megteremtjük annak lehetőségét, hogy a probléma megoldására irányuló tevékenységek kellően motiválják a gyermekeket tapasztalatok szerzésére.
- Fejlesztésük során szem előtt tartjuk különböző egyéni képességeiket, ismereteiket.

- Törekszünk arra, hogy a gyermekek a cselekvés örömétől vezérelve játékosan tevékenykedjenek, szorongás nélkül végezzék feladataikat.
- Lehetőséget adunk arra, hogy egyéni kíváncsiságukat, érdeklődésüket kielégítve, kapjanak választ kérdéseikre.
- Mindenkor törekszünk a spontán és szervezett tanulási helyzetek megteremtésére az óvodai nevelés egész folyamatában.
- Heti rendünkben napi egy fő tevékenységet tervezünk, ahol a szervezeti forma megválasztását az óvónő dönti el a csoport összetételének, fejlettségének és az anyag tartalmának megfelelően. Kivétel a testnevelés, melyet minden esetben kötött formában szervezünk.
- A gyermekek személyiségének ismeretében segítjük őket a kudarc feldolgozásában, apróbb lépésekben támogatjuk a feladat sikeres folytatásában.
- Nevelésünk során sokoldalú ismeretek nyújtására, tapasztalatok szerzésére, komplexitásra törekszünk.
- Úgy választjuk meg módszereinket, hogy a gyermekek aktívvá, befogadóvá, érdeklődővé váljanak és ezen keresztül harmonikus kapcsolatba kerüljenek az őket körül vevő természeti és társadalmi környezettel.
- Arra törekszünk, hogy önként vállalt feladataik közben jussanak hasznos ismeretekhez és érezzék jól magukat ebben a folyamatban.

A tanulás lehetséges formái:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás és feladatmegoldás,
- az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon megvalósuló tanulás.

3.7.5 Külső világ tevékeny megismerése, környezeti nevelés

Cél: A gyermekekben pozitív érzelmi viszony kialakítása a természethez, a környezet szépségei

íránt fogékony, nyitott személyiség alakítása. Változatos tapasztalatok szerzésének biztosítása az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről. A természeti és társadalmi értékek megóvására való szoktatás. Tájegységünk sajátosságainak megismertetése.

Feladatok:

- A gyermekeket körülvevő természeti és társadalmi környezet tapasztalati úton való megismerésének biztosítása, gyűjtőmunkák gazdagítása, megfigyelések differenciálása, különböző szervezeti formában.
- Társadalmi és természeti környezetre vonatkozó meglévő tapasztalatainak figyelembevétele.
- A természet szeretetének, a környezet védelmének megalapozása.
- Annak biztosítása, hogy a gyermekek közvetlen módon találkozzanak a természetvédelemmel.
- A szülőföldhöz, a nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása. Ismeretek, tapasztalatok nyújtásával megismerési vágyuk kielégítése. Az ismeretek, az élmények minél több érzékszervvel való megtapasztalásának, valamint a több szempontú felidézésnek a biztosítása. Személyes példamutatás.
- Annak elősegítése, hogy a gyermekek maguk fedezhessék fel környezetük tárgyait, jelenségeit.
- Az évszakokhoz kapcsolódó népi megfigyelések és hagyományok megismertetése.
- A természettel és annak védelmével kapcsolatos irodalmi és ének anyaggal való komplexitás megvalósítása.
- A természetben való helyes viselkedés, magatartási formák megismertetése.

A nevelési folyamat tartalma:

A **3-4 éves korban a gyermekek** séták során megfigyelik az évszakok szépségeit, színeit, jelenségeit az időjárás változásait, annak hatását az öltözködésre. Gyűjtenek terméseket, leveleket, kavicsokat, az évszakokra jellemző dolgokat.

Beszélgetnek a családról, családtagjaikról. Ismerkednek a közvetlen környezetükkel, az óvoda közelében lévő intézményekkel, üzletekkel. Séták során gyakorolják a gyalogos közlekedést, ismerkednek az alapvető szabályokkal. Tapasztalatokat gyűjtenek környezetükben élő állatokról (kutya, macska, bogarak, madarak), gyakran előforduló növényekről (fa, virág)

valamint a piacon vásárolható, a gyermekek által is fogyasztott gyümölcsökről, zöldségekről. Játékosan ismerkednek testükkel, testrészeikkel, megnevezik azokat, megmutatják másokon is. Beszélgetnek az érzékszervek funkciójáról, ápolásukat gyakorolják.

A **4-5 éves korban a gyermekek** az élményszerző séták során tapasztalatokat szereznek a közvetlen környezeten túl, a tágabb környezetről is. A gyermekek megfigyelik az évszakok változásait, tudnak gyönyörködni a szépségükben, a természet változásában. Összefüggéseket keresnek az időjárás és az emberek tevékenysége az időjárás és az öltözködés között. Rügyeztetést, csíráztatást, hajtatást végeznek. Figyelemmel kísérik a növények növekedését. Az adódó lehetőségek kihasználásával természetes környezetükben szereznek tapasztalatokat az állatokról és azok tulajdonságairól. Filmről vagy képekről megismernek néhány vadon élő állatot. Beszélgetnek a családról, családtagokról, otthonukról, arról, hogy ki mivel tölti az idejét otthon. Gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait, megismernek személy- és teherszállító eszközöket. Bővülnek ismereteik a testrészekről, tudatosodik bennük a testük ápolásának és az orvos gyógyító munkájának fontossága.

5 éves kortól az iskolába lépésig a gyermekek jól tájékozódnak az óvoda környékén, ellátogatnak a közeli intézményekbe, középületekbe, szaküzletekbe. Megismerik a helyi nevezetességeket. Megfigyelik az emberek munkáját, munkafolyamatokat. Ellátogatnak a közeli iskolákba. Megfigyelik az évszakok szépségét, színeik árnyalatát, a környezet esetleges szennyezettségét (föld, víz, levegő). Megismerik a környezetünket károsító folyamatokat és az ellenük tehető feladatokat (növények ültetése, szelektív szeméthyűjtés). Megtapasztalják az időjárás változásainak hatását az öltözködésre a madarak, fák életére. Ismereteket szereznek a hó, víz, jég tulajdonságairól. Folyamatosan gyűjtik a természet kincseit, amiket lehet, felhasználnak tevékenységeikben (saláták készítése, befőzés). Bővítik az állatokról szerzett ismereteiket (házi állatok, erdők, mezők állatai, madarai, vizek állatai, állatkertben élő állatok). Gondoskodnak a madarak téli etetéséről. Gyakorolják a gyalogos közlekedést, ismereteik vannak a szárazföldi, vízi, légi közlekedési eszközökről. Megismerkednek a közlekedési dolgozók munkájával, ellátogatnak vasútállomásra, autóbusz állomásra. Bővülnek a családdal – szülők, nagyszülők, gyermekek családban betöltött szerepe - kapcsolatos ismereteik. Tudják fontosabb személyes adataikat. Lehetőség szerint részt vesznek a kertgondozásban. Megfigyelik a zöldség-, gyümölcs piac kínálatát minden évszakban. Tapasztalatokat szereznek a napszakokról, a hozzájuk kapcsolódó tevékenységek végzése közben. Megnevezik az emberi testrészeket, kialakul testsémájuk, dominanciájuk. Ismerik érzékszerveiket, azok funkcióit,

védelmét. Gyakorolják a természetben való magatartás, viselkedés helyes formáit, a természetjárás alapvető szokásait. Megszeretik a természetet és szűkebb környezetüket.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Ismerik lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, saját születési helyüket, idejüket.
- Tudják az évszakok, napok és napszakok nevét, sorrendjét, azok jellemzőit. Felfedezik az évszakok szépségét, tudnak gyönyörködni benne.
- Ismernek gyűjtőfogalmakat.
- Felismerik a közvetlen környezetükben előforduló növényeket, azok gondozásában részt vesznek egyszerű munkaműveleteket végeznek.
- Tudják a fontosabb házi-, erdei állatok nevét, főbb tulajdonságait.
- Alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Testük részeit felismerik, megnevezik, nem félnek a védőnőtől, orvostól.
- A környezetükből szerzett ismereteiket a játékukban is felhasználják,
 - átélük, gyakorolják, és egyéb tevékenységeikben is alkalmazzák.
- Felismerik, megnevezik a környezetükben előforduló színeket.
- Ismereteket szereznek a néphagyományokról, illetve népi bölcsességekről.
- Kialakul bennük a hazaszeretet érzésének alapja.
- Ismerik az egészséges életmód alapvető követelményeit.
- Várják az iskolába lépést és a tanító nénivel való találkozást.

3.7.6 Matematikai nevelés

Cél: A környezetükben fellelhető dolgok, jelenségek matematikai vonásainak, összefüggéseinek, mennyiségi, alaki, nagyság, tér- és síkbeli viszonyainak megismertetése a gyerekekkel. A természetvédő, megismerő tevékenységek közben gyűjtött anyagok rendszerezése.

Feladatok:

- A környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos ismeretszerzés lehetőségeinek megteremtése.

- Az önálló tapasztalatszerzés lehetőségének, valamint a matematikai tapasztalatok megszerzésének biztosítása.
- A matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás és szemlélet megalapozása.
- Az adódó lehetőségek, szituációk, kihasználása matematikai tartalmak közvetítésére.
- A gyermekek matematikai ismereteinek, képességeinek megalapozása.
- Olyan problémahelyzet teremtése, amely serkenti a gyerekeket a logikus gondolkodásra és fejleszti problémafelismerő- és megoldó készségüket.

A nevelési folyamat tartalma:

3-4 éves korban a gyermekek a játékaikban és mindennapi tevékenységük során is tapasztalatot szereznek a környezetükben található formákról, nagyságokról, mennyiségekről.

A **4-5 éves korban a gyermekek** kirándulások és séták során a természetes környezetben végzett megfigyelések alkalmával észreveszik, hogy a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatóak, szétválogathatóak különböző szempontok szerint. Megnevezett mennyiségi- és minőségi tulajdonságok szerint sorba rendeznek. A számfogalom megalapozására mérési, összemérési feladatokat végeznek mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel. Tapasztalatokat szereznek a geometria körében is (pl. építéssel, síkbeli alkotásokkal). A tükörrel tevékenykednek, melyek fontos feltételét képezik a téri percepció kialakulásának, gyakorolják más területeken is a térben és síkban történő tájékozódást (testnevelés, rajz).

5 éves kortól az iskolába lépésig a gyermekek összehasonlítást végeznek kiemelt, megnevezett, vagy felismert tulajdonságok szerint. Halmazokat válogatnak saját, valamint ismert, megnevezett szempont, szerint. Sorba rendeznek felismert szabályosság szerint. Játékos tevékenységek során különböző halmazműveleteket végeznek, párosítanak, ismerkednek a több-kevesebb-ugyanannyi fogalmával. Különböző egységekkel mérnek (tömegmérés, űrtartalom mérése, hosszúságmérés). Változatos elemekből szabadon, illetve minta alapján építenek. Különféle szempontok, valamint geometriai tulajdonságok szerint összehasonlítják az építő elemeket, építményeket. Eljutnak a geometriai formák felismeréséhez. Mozgásokat végeznek tükör előtt, leutánozzák egymás mozgását (tükörképjáték). Megkülönböztetik a tükrös és nem tükrös alakzatokat egymástól. Tájékozódnak a térben és síkban ábrázolt világban (labirintus).

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Kialakul számfogalmuk, tudnak tárgyakat, halmazokat, személyeket összehasonlítani, szétválogatni, és sorba rendezni, megadott, vagy saját szempont alapján.
- A sorozatok készítését mennyiségi- és minőségi tulajdonságaik szerint végzik.
- A tárgyak összemérése magasság, hosszúság, szélesség szerint, valamint tömeg, űrtartalom, terület szerint történik. Képesek az összemérés eredményének szóbeli kifejezésére.
- A halmazok összehasonlítását, elemek párosítását az egyéni fejlettségtől függően végzik.
- Képesek a sorba rendezett elemek helyét a sorban megnevezni: sorszámok.
- Tapasztalatokat szereznek a geometria körében: építés szabadon, különféle elemekből, síkbeli alkotások szabadon, mozaiklapokból.
- Képesek a térben és a síkban ábrázolt világban tájékozódni. Tudnak irányokat azonosítani és megkülönböztetni (alá, fölé, mellé, jobbra, balra...).
- Játékos mozgásokat, tevékenységeket végeznek tükör előtt, megkülönböztetik a szimmetrikus és nem szimmetrikus alakzatokat.

3.7.7 Művészeti, esztétikai nevelés

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Cél: Olyan tevékenységre ösztönző légkör és örömteli cselekvés biztosítása, amelyben megjelenik a gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. Képzeletük gazdagodik, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük a vizuális tevékenységek által alakul.

Feladatok:

- Az ábrázoláshoz szükséges feltételek biztosítása (hely, idő, és a jó minőségű eszköz).
- Az ábrázolás tárgyi, hangulati feltételeinek, megteremtése a gyermekek motiválása a tevékenységek végzésére.
- Az élmény-, és fantáziaviláguk gazdagítása a megfigyelés, a képzelet, az ábrázolás által.
- Tér, forma és színeképzeik kialakulásának, gazdagodásának segítése.
- Az ábrázolással kapcsolatos szokások kialakítása.

- Az önálló elképzelések megvalósításának elősegítése.
- Az esztétikai élmények iránti vágy megalapozása.
- A környezet esztétikus kialakításával a gyermekek szépérzékének fejlesztése.
- Hazánk népművészeti kultúrájának bemutatása, ismerkedés műalkotásokkal.

A nevelési folyamat tartalma:

A **3-4 éves korban a gyermekek** megismerkednek anyagokkal, eszközökkel és különböző technikákkal. Engedjük, hogy szabadon próbálkozzanak. A firkálás, mázolás, mintázás során átélik a felfedezés, alkotás, a színek a formák adta örömet és esztétikai élményt. Firkáikra a lendületes vonalvezetés jellemző, a firkából kilépő gyermeket egyénileg segítjük a továbblépésben.

A **4-5 éves korban a gyermekeknél** megjelenő képalakító tevékenységet segítse az óvónő, élményeikhez kapcsolódva bővítse azokat. A gyermekek rajzaiban megjelenik az emberábrázolás, a környezet, a tárgyak, a cselekmények saját elképzelés alapján történő kifejezése. Átélik a felfedezés, az alkotás, a színek, formák adta örömet, esztétikai élményt.

A rajz és a festés mellett munkáikban megjelennek az egyéb kézimunkák és kézműves technikák. A jeles napi készülődések során a gyermekek részt vesznek az ünnephez kapcsolódó jelképek közös elkészítésében. pl.: adventi koszorúkészítés, mézeskalács gyúrása, díszítése, Luca búza vetése, farsangi maszk készítése, húsvéti tojások díszítése, májusfa szalagozása.

A gyermekek utánzás útján termékekből egyszerű eszközöket, játékokat készítenek. Segítenek az eszközök előkészítésében, elrakásában.

5 éves kortól az iskolába lépésig a tevékenységi formák és eszközök azonosak az előző korcsoportéval, de részleteiben gazdagabb, bonyolultabb dolgok létrehozására képesek. Ebben az életkorban már készségszinten kezelik az eszközöket. Képalakítás során közös alkotásokat is létrehoznak. Munkáikban különleges technikai megoldásokat alkalmaznak (kollázs, batikolás, dombormű, lenyomatok, makettek, megkeresik a szükséges eszközöket. Megjelenik rajzaikban a többalakos cselekményábrázolás, melynek témái saját élményeken alapulnak vagy a mesék, versek, énekes játékok cselekményét mutatják be. Megismerkednek olyan díszítő technikákkal, mint pl. szövés, varrás, fonás, melyeket a környezetük díszítésére is felhasználnak. A természet és a természetes anyagok (csuhé, rafia, gyékény, gyapjú, fűzfavessző, mákgubó, kukoricaszár, különféle termések, növények) lehetőséget nyújtanak a

manuális tevékenységek gyakorlására. Különböző anyagokból ajándékokat is készítenek, mellyel átéljük az ajándékozás örömét.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek a tárgyak térbeli kiterjedésének tapasztalati felismerésére, a főbb formai jellemzők megnevezésére. Élményeik, elképzeléseik megjelenítésében nagyrészt biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Színhasználatukban megjelenítik kedvelt színeiket, alkalmazzák a színárnyalatokat.
- Formaábrázolásukat változatosság jellemzi, képesek kiemelni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, formákat.
- Emberábrázolásaikban megjelennek a részformák.
- Megfigyeléseik és elképzeléseik alapján tudnak különféle formákat mintázni.
- Önállóan és csoportmunkában is készítenek egyszerű játékokat, kiegészítőket, maketteket.
- A közös munkák értékelése során saját alkotásaikkal kapcsolatban véleményt nyilvánítanak.
- Tudják alkalmazni a különböző technikákat (papírhajtogatás, nyírás, tépés, ragasztás).
- Készek önállóan díszíteni tárgyakat, az óvónő irányításával szívesen vesznek részt az óvodai környezet szépítésében.

3.7.8 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Cél: A gyermekek zene iránti érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésük formálása, esztétikai fogékonyságuk fejlesztése.

Feladatok:

- A zenei neveléshez óvodai feltételeinek megteremtése (hely, idő, nyugodt, kiegyensúlyozott légkör, megfelelő eszközök).
- Zenei képességek, készségek, éneklési készség, zenei hallásuk, ritmusérzékük, zenei emlékezetük fejlesztése, hallásdifferenciálás, zenei önkifejezés lehetőségének megteremtése, változatos hangforrások felfedeztetése, alkotókedv alakítása.
- Életkori és egyéni adottságaikhoz igazodó zenei anyag alkalmazása.

- Gazdag zenei tevékenységekhez kapcsolódó mozgáskultúra formálása, az esztétikus mozgás igényének felkeltése.
- A zene megszerettetése, pozitív érzelmi hatásának elmélyítése.
- Az óvodai események, hagyományok, rendezvények, ünnepek esztétikai élményének gazdagítása zenei anyagokkal.
- A gyermekek megismertetése a koruknak megfelelő dallam és ritmus hangszerekkel.
- Az óvónő zenei eszköztárának, módszerkultúrájának, folyamatos gyarapítása.
- A zenei élménynyújtás lehetőségeinek minél gazdagabb kihasználása.
- A zenei anyanyelv megalapozása – népi zenei értékek átadása, zenei élmények biztosítása, zenei érdeklődés felkeltésére alapozva esztétikai fogékonyság alakítása, ízlés formálása.
- A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé váljon.
- A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerése.,

A nevelési folyamat tartalma:

A **3-4 éves korban a gyermekek** megismernek olyan ölbeli játékokat, amelyeket a felnőttekkel együtt játszhatnak (arc, kéz, ujj, testséma mozgások, lovagoltató, érintő játékok). A kicsik egyszerű, 3-5 hangból álló, d-h hangmagasságban, tá=66-80-as tempóban dalos játékokat, mondókákat játszanak az óvónő segítségével, azokat játékos mozdulatokkal, egyenletes mozgással, lüktetéssel kísérik. Megtanulnak 6-8 gyermekdalt, 3-4 mondókát. Érzékelik a magas-mély közötti különbséget oktáv távolságban, a halk-hangos dinamikai eltérést, felismernek élesen eltérő zörejeket, emberi hangot, ismert ritmushangszer hangját. Követik az óvónő eltérő tempójú zenei előadását. Egyszerű beszélt és énekelt ritmusmotívumot reprodukálnak. Szívesen, érdeklődve hallgatják az óvónő énekét. Az ünnepekre 1-2 népi és komponált gyermekdallal készülnek, azt az óvónő segítségével mutatják be.

A **4-5 éves korban a gyermekek** ismételtetik a korábban tanul dalokat, mondókákat, és megismerkednek 4-5 új mondókával és 10-12 új gyermekdallal, amely 3-6 hangból áll, magassága c-c', tempója tá=80-92. Szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító körjátékokat, utánzó játékot is játszanak változatos sorformákat, csiga, kígyóvonal, sort alkotnak a térben.

A dalok hangterjedelme dúr, hexachord legyen. A tiszta éneklés érdekében a gyermekek egyéni, illetve kisebb csoportokban is énekelnek. Különböző formában kifejezik a halk- hangos, magas – mély közötti különbségeket. Egymás hangját, finomabb zörejeiket, a környezet zörejeit felismerik, képesek a csend megteremtésére. Többféle népi ritmuseszközt használnak a ritmusérzék fejlesztése érdekében. Egyszerű ritmushangszereket készítenek az óvónő segítségével és használják azokat a dob, a cintányér és a háromszög mellett. Érzik az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát, a mondókák, dalok ritmusát, ezek hangoztatásához felhasználják a készített és meglévő hangszereket is. Játszanak kérdés-felelet játékot változatos szövegekkel és ritmusmotívumokkal. Egyszerű dallammotívumok hangsúlyának kiemelését, dallam és ritmusvisszhang kifejezését végzik, zenei motívumok kitalálásával alkotnak.

5 éves kortól az iskolába lépésig gyermekek megismernek 4-7 új mondókát, 15 új énekes játékot és 3-4 alkalmi anyaggal. A dalos anyag hangterjedelme 3-6 hang, magasság c-d', tempó tá= 92-108. Csoporttal együtt és egyénileg, önálló indítással, tisztán megfelelő hangmagasságban és tempóban énekelnek, dallam és ritmusmotívumokat egyénileg is visszaénekelnek. Ismert dalok dallamvonalát térben mutatják lassú tempójú éneklés közben.

Ebben a korban már bonyolult kapus, hidas játékokat is játszanak. Találkoznak változatos térformákkal, sorgyarapító-, fogyó-, szűkülő-, táguló körrel, kettős körrel. Megismerkednek egyszerű tánclépésekkel, amit a felnőtt utánzásával követnek. Variálják a játékok mozgásanyagát, közösen kitalálnak újabb mozgásokat. A gyermekek egyénileg is szívesen énekelnek. A halk-hangos éneklést összekapcsolják tempóváltoztatással, dallambújtatással.

Ebben a korban megkülönböztetik és kifejezik az egyenletes lüktetést, a ritmust, a kettős lüktetést, megismerik a szinkópát és a szünetet. Egy-egy zenei feladatot többféleképpen megoldanak, formálódik alkotókészségük. Az óvónő a zenei nevelést kötött és kötetlen formában szervezze. Lehetőséget biztosít arra, hogy a zenei képességfejlesztő játékokat szabadidőben is gyakorolhassák a gyerekek. Hosszabb éneket, hangszeres előadást figyelmesen hallgatnak, zenei élményhez jutnak.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek a mondókákat – az egyenletes lüktetést kiemelve - a magyar beszéd jellemző hangsúlya, hanglejtése és ritmusa szerint mondják.
- Az ismert gyermekdalokat biztonsággal éneklük csoportosan és egyénileg is, önállóan tudják elkezdeni azokat.

- Egyszerű dallammotívumokat tisztán énekelnek vissza egyénileg is, önállóan is alkotnak zenei motívumokat.
- Felismerik a magas és mély éneklés közötti különbséget és azt éneklés közben, saját hallásuk alapján térben, kézzel mutatják.
- Ismerik a halk és hangos közötti különbséget, tudnak halkán, hangosan énekelni, tapsolni, beszélni.
- Felfigyelnek a természet és környezet hangjaira, megkülönböztetik a hangszínek finom eltéréseit zörejen és beszédhangon egyaránt.
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától.
- Felismerik a dallamot dúdolásról, hangszerrel nem kezdő motívum alapján is.
- Szöveges ritmusmotívumokat visszatapsolnak, csoportosan és egyénileg is.
- Ismerik a gyors- lassú közötti különbséget, a tempókülönbséget más fogalom párokkal is összekapcsolják.
- Ütőhangszereket használnak: lüktetést, ritmust, motívumhangsúlyt kiemelnek.
- A bemutatott élőzenét, népdalokat, műzenei szemelvényeket, más népek dalait figyelmesen, élvezettel hallgatják, képesek a zene, mint művészet befogadására.
- Egyöntetűen körben járnak szép testtartással, kézfogással. Térformákat alakítanak ki. Az egyszerű játékos táncos mozgásokat szépen megformálják, kedvvel végzik azokat.
- Megjelenik az igényük a zenei, zenei jellegű tevékenységek iránt.

3.7.9 Verselés, mesélés

Cél: A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetése. A helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása. Megfelelő irodalmi élmények nyújtása, az irodalmi érdeklődés felkeltése. A drámajátékok fejlesztő hatása elsősorban sokrétűségében rejlik. A különböző játékfajták a személyiségfejlesztésben más-más területen alkalmazhatók. A közösségfejlesztő játékok segítségével jobban megismerik saját magukat és egymást is: megtanulják megérteni társaik metakommunikációs jelzéseit. Bátrabban merik kifejezni érzelmeiket. Az együttlét, együttműködés erősíti az összetartozás érzését, fontos csoportépítő tényező. A játékok nagytöbbsége önfegyelemre, logikus gondolkodásra, gyors reagálásra tanítja a gyermekeket. A drámajátékok különböző típusai magukban foglalják a személyiségfejlesztés szinte valamennyi területét. A gyermekek játék, „cselekvés-dráma” által

fejlődnek olyan személyiségjegyei mint, kapcsolatteremtés, érzékszervi működésük finomsága, készségeik, (emlékezet, figyelemösszpontosítás, fantázia), valamint testkultúrájuk, mozgáskoordinációjuk.

Feladatok:

- A verseléshez és meséléshez szükséges derűs, nyugodt légkör biztosítása.
- Változatos irodalmi anyaggal esztétikai élmény nyújtása a gyermekeknek.
- Irodalmi élmények iránti igény megalapozása.
- Változatos irodalmi élmények nyújtásához az óvónő mese-vers repertoárjának folyamatos gazdagítása.
- Igényes, értékes irodalmi alkotások válogatása.
- Az irodalmi művek (versek, mesék) tiszta, érthető, kifejező módon történő bemutatása.
- A személyiségfejlesztés érdekében a mindennapos mesehallgatás biztosítása.

A nevelési folyamat tartalma:

3-4 éves korban a népi mondókák nagy élvezetet jelentenek a gyermekek számára, mert a felnőtt ölében, testmelegében teljes biztonságban hallgatják azokat. Ez a többször átélt kontaktus sokat jelent a felnőtt és a gyermek érzelmi egymásra találásában. A gyermekek az óvónővel együtt sokszor ismételtetik az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat, egyszerű mondókákat. Az ismételtetés, a folyamatosság, a ritmikus mozgás élménye érzelmi megnyilvánulásokat, örömet vált ki belőlük. Az egyszerű állatmeséken keresztül az óvónő fokozatosan szoktatja rá a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására. A mese többszöri meghallgatása után a dramatikus feldolgozás élményt nyújt a gyermekek számára, megjelenítenek egyszerű meséket. Megismerkednek bábozással megjeleníthető rövid, párbeszédes formában előadható jelenetekkel, melyekhez könnyen mozgatható sík-, fakanál- és ujjbábokat használnak. A 3-4 éves korú gyermekek 10-12 mondókát, 10-14 új mesét ismernek meg.

A **4-5 éves korban a gyermekekben** kialakul a mese és a versek iránti érdeklődés, mely élményeikhez, hangulatukhoz kapcsolódva jelenik meg. Igénylik, várják az óvónő meséit, játékaikban önálló kezdeményezésként is gyakran előfordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák, halandzsaszövegű kiolvasók ismételtetése. Ebben a korban megjelenítenek

meséket, rögtönöznek bábjátékokat. A 4-5 évesek 4-5 mondókát, 5-6 rövid verset, 10-14 új mesét, esetenként verses mesét ismernek meg.

5 éves kortól az iskolába lépésig a már korábban megismert népi mondókákat, verseket mondogatják. A gyermekek életkorának megfelelő találós kérdések fejlesztik az értelmi képességüket, felébresztik képzeletüket, fejlesztik emlékezetüket, jártasságukat a megfigyelésben, a következtetések helyes levonásában. Ez a kor a mesehallgatás igazi ideje. A számtalan mese hallatán kialakul a gyermekek mesetudata. Még mindig szívesen hallgatják az előző évben hallott állatmeséket, de az igazi irodalmi élményt a cselekményesebb, terjedelmesebb, novellisztikus, realiztikus mesék és a bonyolult, gyakran elágazó szerkezetű tündérmesék jelentik számukra. Az óvónő közmondásokkal erősíti a mese erkölcsi mondanivalóját, egy-egy szereplő jellemző tulajdonságát. Ennek a korosztálynak már bátran válogathat a csali, és a tréfás mesék köréből is. Az irodalmi értékű műmesék és elbeszélések is nevelőértékűek ebben a korban. A meseregényeket is szívesen hallgatják folytatásokban, a verses mesék is kedveltek. A hallott egyszerű meséket önállóan tudják dramatizálni, bábozni. Az óvónő és a nagycsoportos korú gyermekek báboznak, dramatizálnak a kisebbeknek az ünnepeken, rendezvényeken, illetve alkalmanként a hétköznapi napokon is. Megpróbálják a mese önálló befejezését, új mesék kitalálását. Ebben a korban 4-5 kiolvasót, 15 új verset, 15-20 új mesét ismernek meg. A mesélés minden nap megjelenik a nevelőmunkában, minden csoport maga alakítja ki szimbólumrendszerét a mesehallgatáshoz. Az irodalomhallgatás éves ritmusát az évszakokhoz, népszokásokhoz, jeles napokhoz, esztétikai tevékenységekhez, vagy a gyermekek főbb tevékenységformáihoz igazítjuk.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek játék közben ismert rigmusokat, oda illő szövegeket mondogatnak.
- Az elhangzott mondóka, vers ismétlését kérik.
- Várják és kérik a mesemondást, segítenek a mesehallgatás feltételeinek kialakításában.
- Figyelmesen, csendben hallgatják végig a mesét, megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokások.
- A versesmesék, folytatásos mesék szálait össze tudják kötni.
- Néhány kedvelt mesehősük megtörtént dolgait beleviszik játékukba.

- Az ismert mesei motívumok rajzolása, bábozása, dramatizálása, kedvelt tevékenységeik közé tartozik.
- A mesében szereplők szép vagy furcsa hangzású nevét, érdekes szólásait megjegyzik, az elhangzottakról beszélgetnek.
- Ismerik az óvoda gyermekkönyvespolcát, a könyveikre vigyáznak.
- Önállóan mondanak hosszabb-rövidebb verseket, meséket.
- A megkezdett mese, történet folytatását saját fantáziájuknak megfelelően folytatják.

3.7.10 Mozgás

Cél: A természetes mozgáskedv fenntartása, mozgásigény kielégítése. A rendszeres mozgás megszerettetésével a testi képességek sokoldalú, fejlesztése, az egészség megóvása.

Feladatok:

- A mozgáshoz szükséges feltételek (hely, idő, eszköz) megteremtése.
- A mozgásigény kielégítéséhez szükséges lehetőségek, a mozgás megszerettetése.
- A rendszeres, aktív mozgás biztosítása a gyermekek egészségének megóvása érdekében.
- A mozgásfejlesztésben a derűs légkör, a jó hangulat megteremtése.
- A különböző mozgásformák elsajátításának folyamatában a gyermekek mozgástapasztalatának, játékos kedvének figyelembe- vétele.
- Mozgásuk, egyensúlyérzékük, nagymozgásuk, finommotorikájuk folyamatos fejlesztése.
- A mindennapi rendszeres mozgás igényének kialakítása.
- Az alapvető mozgásformák gyakorlása által sokoldalú mozgástapasztalatok szerzésének biztosítása.
- A harmonikus, összerendezett mozgás kialakulásának elősegítése.
- A gyermeki szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodó képességének figyelembevétele.
- A mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése, a személyiség akarati tényezőinek alakítása.
- Az óvodás kor nyújtja az utolsó lehetőséget a népi kultúra ébrentartására, ezért a népi gyermekjáték természetes közeg kell, hogy legyen. Komplex nevelő és ízlésformáló hatású eszköz, közösségkovácsoló és hagyományépítő erő.

- A magyar népi gyermekjátékok megismertetése, alapjainak lerakása: eszközös játékok, mozgásos játékok, párválasztó játékok, szellemi játékok, hidas játékok, kapuzók, különféle vonulások.
- Különböző táncfajták (modern, néptánc) alapvető lépéseinek, mozdulatainak megismertetése, elsajátíttatása a gyermekek életkorához, fejlettségéhez igazodóan. Motívumok, motívumfűzések.
- A korosztályhoz igazodó formái. Táncművelési jellegű foglalkozások alkalmával valamennyi érdeklődő gyermek bevonása a tevékenységbe, miközben a lépések gyakorlásán túl egyszerű ritmikai gyakorlatokat is végzünk.
- Ezek segítségével térben való tájékozódásuk, testsémájuk is fejlődik a gyermekeknek. Harmonikus, összerendezett mozgásuk fejlesztése.
- Az egyes mozgásformák által különböző keresztcsatornák fejlesztése, szem-kéz, kéz-láb. Irány, helyváltoztatás alakítása. A mozdulatok, mozdulatsorok elsajátítása feltételezi és magában foglalja az értelmi képességeik fejlesztését is. A páros táncok segítségével a nemi identitás fejlesztése, „női” és „férfi” szerepek elsajátítása. A páros mozgásformák nagymértékben fejlesztik az egymáshoz, valamint a csoporthoz való alkalmazkodási képességet. Népi játékokon keresztül ismerkedés a népi hagyományokkal, népi hangszeres zenével, régi kihalófélben lévő szokások felelevenítése, játékba ágyazása. Képi, videó anyagok segítségével ismerkedés tájegységek táncaival, népviseletével, szokásaival, népi hangszerekkel. Ezáltal esztétikai érzékük fejlesztése, látókörük szélesítése.

A nevelési folyamat tartalma:

Mindennapos szervezett és szabad mozgás

- A gyermekek napirendjét úgy alakítjuk, hogy a nap folyamán biztosítjuk számukra a megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységekhez a csoportszobában és a szabadban egyaránt.
- Lehetőséget teremtünk arra, hogy az aktívabb mozgást és a nyugodtabb tevékenységet kedvelők egymáshoz alkalmazkodva, egymást tisztelően tartva tevékenykedjenek. A természetes nagymozgások fejlődését a természet adta lehetőségek kihasználásával is elősegítjük.

- A szabad mozgás szervezése során 3-4 éves korban elsősorban a természetes nagymozgást, 4-5 éves korban a szem-kéz, szem-láb koordinációt és az egyensúlyérzéklet, 5-6-7 éves korban a finommozgást fejlesztjük.
- A mindennapos testnevelés a gyermekek napirendjében fontos szerepet tölt be, ez a mozgás felfrissíti, edzi őket, elősegíti mozgásszintjük és testi képességeik fejlődését. Ezt a tevékenységet az óvónő naponta egyszer szervezi. Időtartama a gyermekek fejlettségétől függően 8-20 perc.
- A mindennapos testnevelés tartalmát döntő mértékben a természetes mozgások, gyakorlatok képezik. Ezeket kiegészíti néhány talajtorna elem, valamint kézi szerekl véggezhető gyakorlat.
- Természetesen idetartoznak a testnevelési játékok is.
- A rugalmas napirend lehetőséget ad arra, hogy a mindennapos testnevelést, lehetőleg a szabadban, a nap bármely szakában szervezze az óvónő.

Okosító torna:

- Szervezett, napi rendszeres mozgás, gyógytpeagógus által összeállított gyakorlatssorok végzése, melyek segítik a gyermekek mozgásfejlődését.
- A gyermekek aktuális állapotát, nehézségeit figyelembe véve olyan feladatokat végzünk, melyek az idegrendszerre hatva mozgáson keresztül fejlesztik az adott területet, a gyermekek életkorát figyelembe véve.

3.7.11 Testnevelés

Cél: Olyan tudatosan tervezett és szervezett mozgásos tevékenység végzettetése, mely által fejlődik a gyermekek testi képessége (fizikai erőnlét, gyorsaság, állóképesség) figyelembe véve egyéni érési ütemüket.

Feladatok:

- A gyermekek természetes mozgásának - járás, futás, támasz, függés, egyensúlyozás, ugrás, dobás - fejlesztése.
- Gimnasztikai gyakorlatok, kéziszergyakorlatok és sokszínű, változatos testnevelési játékok szervezése.
- A gyermekek testi képességeinek, ügyességének, testi erejének, gyorsaságának és állóképességének fejlesztése.

- A foglalkozások feladatsorának összeállítása során a gyermekek egyéni képességeinek, tempójának, valamint a preventív testi nevelés feladatainak figyelembevétele.
- Lehetőség szerint minél több foglalkozás szabadban történő szervezése.
- A mozgás megszerettetése érdekében szoros együttműködés a családdal.

A nevelési folyamat tartalma:

A 3-4 éves korban a gyermekeknél a nagymozgások fejlesztése a fontos. Megismerkednek különböző futásformákkal feladatokhoz kapcsoltan. Játszanak ugrásgyakorlatokat (szökdelések, fel-, és lelépések, leugrások). Ismerkednek egyszerű labdagyakorlatokkal (hajítás, távolba-, célba- feldobás, elkapás, gurítás). Támaszgyakorlatokat végeznek (csúszás, mászás, kúszás). A talajtorna elemei közül a test hossz tengelye körüli gurulással próbálkoznak. Egyensúlyozó játékokat játszanak. A mozgásos játékokhoz többféle kézi szert alkalmaznak. Az első év játéka anyaga jórészt a futójátékok, egyszerű fogójátékok begyakorlásából álljon, míg megszokják a mozgásteret, egymás kikerülését, a társakkal való mozgást. Ebben a korban fontos a lemásolás lehetősége, a mintakövetés, ezért a gyakorlatokat, játékokat egy időben mondja, mutatja az óvónő, együtt mozog a gyermekekkel, így egy időben látják, hallják, tapasztalják a végzett mozgást.

A 4-5 éves korban a gyermekeknél az óvónő a nagymozgások fejlesztését bővíti, az egyensúlyérzék fejlesztésére, az oldaliság érzékeltetésére, a tér mozgásos megismerésére fektet nagy hangsúlyt. A futásgyakorlatok bővülnek az akadályon való átfutással, átbújással, tárgyhordással, irányváltoztatással. Az óvónő ugrásgyakorlatokat (le- és felugrásokat, támaszugrásokat, a mélyugrással és a távolugrással gazdagítva) szervez. A dobásoknál kiemelt szerepet kapnak a célra irányított és a távolba dobások, gyakran játsszanak labdajátékokat. A támaszgyakorlatokat a talajon kívül szerekken is gyakorolják. A talajtorna elemei a gurulóátfordulással, és a kéz állás előgyakorlatával egészülnek ki. Az óvónő tervez lábboltozatos erősítő speciális járás-, és gimnasztikai gyakorlatokat. A játékok új szabályokkal bővülnek, melyeket a gyermekek pontosan betartanak.

5 éves kortól az iskolába lépésig a gyermekek már sokféle mozgáselemet ismernek, mozgásuk összerendezettebb, harmonikusabb. Hangsúlyt kap ennél a korcsoportnál az észlelés, az alaklítás, formaállandóság mozgás közbeni fejlesztése, a finommotorika alakulása, és a szabályjáték gyakorlati alkalmazása. Az óvónő továbbfejleszti a gyermekek önállóságát, bátorságát, kitartását, alakítja társas kapcsolataikat (egymás segítése, a társakhoz való

alkalmazkodás képessége, mások sikereinek elismerése). Különböző típusú futógyakorlatokat végeznek: sorverseny, váltóverseny, versenyfutás. Megismerik a fokozódó futást, a lassú futást, a gyors futást. Sorozatugrásokat végeznek különböző magasságú és távolságú akadályokon át. Gyakorolják a magas- és távolugrást nekifutással. Páros és egy lábon szökdelnek. Célba dobnak egy és kétkezes alsó- és felsődobással. Labdagyakorlatok során különböző módon vezetik a labdát járás és futás közben. Tudnak párban labdázni. Támaszgyakorlatokat végeznek párosan is (pl. talicskázás). A talajtorna elemeit változatos körülmények között gyakorolják (emelt szereken is), próbálkoznak a hátrafelé gurulással és a kézállással is. Egyensúlyoznak különböző szélességű padon, szalagon. A futó-, fogójátékok szabályai bonyolultabbak, sor-, és váltóversenyekkel egészülnek ki.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé és megfelelő ritmusúvá válik.
- Megszeretik és igénylik a mozgást.
- Növekszik teljesítőképességük.
- Fejlődik tér és idő tájékozódó képességük, gyorsaságuk, kialakult testsémájuk, oldalíságuk, a mozgásban kitartóak.
- Mozgástapasztalatuk az egyensúlyozásban és az ugrásban is növekszik.
- A szabályok pontos betartásával egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyt játszanak az óvónő segítségével.
- Megértik az egyszerű vezényszavakat.
- A természetes járást ütemes járással váltakoztatják.
- Állórajtból kiindulva 20-30 métert futnak.
- Nekifutással tetszés szerinti akadályt átugranak. Ugrásukat a talajéréskor fêkezni tudják.
- Hátsó függőállásban lábmozgást végeznek.
- Kislabdát hajítanak távolba és célba. Labdát vezetnek járás és futás közben.
- Mozgásban kitartóak, annak tempóját, irányát, végrehajtási sebességét tudatosan képesek változtatni.
- Gyakorlatvégzés során a különböző eszközök használatakor a feladatvégzésben képesek megóvni saját és mások testi épségét.

3.7.12 Kommunikációs készségek fejlesztése

Óvodában a kommunikációs készségek fejlesztése alapvető fontosságú a gyermekek szocializációja és nyelvi fejlődése szempontjából. Az alábbi lehetőségeket kívánjuk alkalmazni a kommunikációs készségek fejlesztésére:

- Mesélés és könyvek olvasása: Rendszeresen mesélünk a gyerekeknek, olvasunk mesekönyveket. Megkérjük őket, hogy meséljenek el egy részt, vagy találjanak ki saját mesét.
- Mondókák és versikék: Tanítunk a gyerekeknek mondókákat, versikéket, amelyek segítenek a ritmus és a nyelvi kifejezőkészség fejlesztésében.
- Szerepjátékok: Alkalmazunk szerepjátékokat, ahol a gyerekek különböző karaktereket alakíthatnak, ezzel fejlesztve a kommunikációs készségeiket és empátiájukat.
- Beszélgetések: Rendszeresen beszélgetünk a gyerekekkel különféle témákról. Bátorítjuk őket, hogy mondják el a gondolataikat, érzéseiket vagy élményeiket.
- Zenei és mozgásos tevékenységek: Éneklés és tánc fejleszti a ritmusérzékét és a kifejezőkészséget, valamint elősegíti a közös élményeket.
- Kreatív tevékenységek: Rajzolás, festés és kreatív projektek során biztatjuk a gyerekeket arra, hogy osszák meg elképzeléseiket és szándékaikat.
- Történetmesélő kör: Lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyerekek egymásnak meséljenek, ezzel fejlesztve a figyelmet és a koncentrációs készségeiket.
- Szókereső és beszélgetős játékok: Játsszunk olyan játékokat, amelyek elősegítik a szókincs fejlesztését, például szókereső, kártyajátékok vagy kirakó játékok.
- Érzelemkifejező gyakorlatok: Segítjük a gyerekeknek felismerni és kifejezni érzelmeiket, ezáltal fejlesztve a szociális készségeiket.
- Csoportos rendezvények: Szervezünk csoportos projektnapokat, ahol a gyerekek együtt dolgozhatnak, megoszthatják ötleteiket és tapasztalataikat.

Ezek a tevékenységek nemcsak a kommunikációs készségeket fejlesztik, hanem hozzájárulnak a gyermekek önbizalmának és szociális készségeinek fejlődéséhez is.

3.8 Óvodai nevelőmunkát szabályozó dokumentumok

Az óvodai nevelőmunkát alapjaiban meghatározó dokumentumokat a mindenkor az érvényben lévő törvényi előírások határozzák meg.

A külső irányítás által előírt kötelezően alkalmazott pedagógiai dokumentumok:

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Pedagógiai Program
- Óvodai Csoportnapló
- Teljesítményértékelési (TÉR) szabályzat

Az óvodavezetés és a nevelőtestület által meghatározott pedagógiai dokumentumok:

- A gyermek fejlődésének nyomon követése

Az óvodai nevelőmunkát meghatározó dokumentumok rendkívül fontos szerepet játszanak a gyermekek korai fejlesztésében és nevelésében.

3.8.1 Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (ONAP.) a magyar óvodai nevelés keretrendszerét biztosítja. Ez a dokumentum meghatározza a nevelés céljait, feladatait, a pedagógiai elveket és a tevékenységi formákat. Az ONAP. alapvető célja, hogy támogassa a gyermekek fejlődését, figyelembe véve a gyermekek egyéni szükségleteit és környezetüket. Ez a program keretet ad a nevelő munkához, és irányadóként szolgál az óvodánk számára a nevelési folyamat során.

3.8.2 Pedagógiai Program

A pedagógiai program óvodánk sajátos céljait, értékeit és módszereit tartalmazza. E dokumentumban az óvodavezetés és a nevelőtestület részletesen kifejti, hogyan valósítjuk meg az ONAP irányelveit, és milyen specifikus programokat alkalmazunk a gyermekek fejlesztése érdekében. A pedagógiai programunk tartalmazza különféle módszertani ajánlásokat, helyi szokásokat és hagyományokat, valamint a szociális és érzelmi fejlődés elősegítésére irányuló stratégiákat.

3.8.3 Óvodai Csoportnapló - oviKRÉTA, OVPED

Az óvodai csoportnapló a napi tevékenységek, események és a gyermekek fejlődésének dokumentálására szolgál. Ez a napló lehetővé teszi a pedagógusok számára, hogy nyomon követhessék a gyermekek fejlődési mutatóit, megörökítsék a csoport dinamikáját, valamint dokumentálják a programok és tevékenységek hatását a gyermekekre. Az óvodai csoportnapló nemcsak a pedagógusok munkáját segíti, hanem lehetőséget ad a szülők számára is a gyermek fejlődésének megismerésére.

3.8.4 Teljesítményértékelés (TÉR) szabályzata - oviKRÉTA

A pedagógusok teljesítményértékeléséről 18/2024. (IV. 4.) BM-rendelet (a továbbiakban: TÉR-rendelet) tette szükségessé a teljesítményértékeléssel összefüggő intézményi dokumentumok elkészítését.

A TÉR-rendelet 1. §-a szerint a rendelet hatálya – a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény (a továbbiakban: Púétv.) 3. § 21. pontja szerinti munkáltatóra és – az értékelendő személyre terjed ki. Az értékelendő személyt pedig a 2. § definiálja: „1. értékelendő személy: a teljesítményértékelési időszak első napján legalább Pedagógus I. besorolással rendelkező, pedagógus-munkakörben foglalkoztatott, valamint a Púétv. 98. § (3) bekezdésében meghatározott pedagógus-szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező, nevelő-oktatómunkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott,”

A Púétv. 98. § (3) bekezdése szerint „a munkáltató minden évben köteles a köznevelésért felelős miniszter rendeletében meghatározott szabályok szerint értékelni a pedagógus és a pedagógus-szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező, nevelő-oktatómunkát közvetlenül segítő (NOKS) munkakörben foglalkoztatott teljesítményét. Gyakornok esetén a teljesítményértékelést nem kell lefolytatni.”

A TÉR-rendeletben a törvényi szabályokkal összhangban szerepel továbbá, hogy az értékelendő személy: a teljesítményértékelési időszak első napján legalább Pedagógus I. besorolással rendelkező, pedagógus-munkakörben foglalkoztatott, valamint a Púétv. 98. § (3) bekezdésében meghatározott pedagógus-szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező, nevelő-oktatómunkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott.

3.8.5 A gyermek fejlődésének nyomon követése - oviKRÉTA, OVPEP

A gyermek fejlődésének nyomon követésének célja a gyermekek fejlődési szakaszainak és eredményeinek rendszeres ellenőrzése. Ez a folyamat magában foglalja a gyermekek szociális, érzelmi, kognitív és fizikai fejlődésének megfigyelését és értékelését. A nyomon követés eredményei segítenek a pedagógusoknak abban, hogy az egyéni szükségletekhez igazítsák a nevelési módszereket és programokat, valamint lehetőséget adnak a szülők számára, hogy tájékoztatást kapjanak gyermekük fejlődéséről.

Ezek a dokumentumok együttesen alkotják az óvodai nevelés keretét, biztosítva a nevelőmunka minőségét és a gyermekek fejlődésének folyamatos támogatását. 2024. szeptemberétől az Óvodai csoportnaplót, a Gyermekek fejlődésének nyomonkövetését és az intézményi TÉR-t online formában az oviKRÉTÁBAN kötelesek vezetni az óvodák.

Az oviKRÉTA egy olyan elektronikus nyilvántartó és adminisztrációs rendszer, amelyet az óvodák számára fejlesztettek ki Magyarországon. A rendszer célja, hogy megkönnyítse az óvodai adminisztrációt, segítsen a gyermekek nyilvántartásában, a szülők tájékoztatásában és az óvodai programok szervezésében.

Az oviKRÉTA lehetővé teszi az óvodai dolgozók számára, hogy könnyen hozzáférjenek a szükséges adatokhoz, frissíthessék a nyilvántartásokat, és kommunikálhassanak a szülőkkel. A rendszer jellemzően magában foglalja a gyermekek beiratkozását, a szülőkkel való kapcsolattartást, az óvodai események szervezését, valamint a fent említett dokumentumokat is.

3.9 A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Az óvodákban a gyermekvédelem fontos szerepet játszik a gyermekek biztonságának, egészségének és fejlődésének biztosításában. Óvodánkban a gyermekvédelemmel összefüggő tevékenységet az alábbi alapelvek határozzák meg:

- **Képzés és tudatosság emelése:** Az óvodai dolgozók képzése a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogokról, a veszélyeztetettségről és a támogatási lehetőségekről.
- **Megfigyelés:** A pedagógusok folyamatosan figyelemmel kísérik a gyermekek viselkedését és fejlődését, hogy észleljék a potenciális problémákat vagy veszélyeztetettséget.

- Egyéni fejlesztési tervek: Olyan egyéni fejlesztési tervek kidolgozása, amelyek segítik a hátrányos helyzetű gyermekeket a fejlődésükben.
- Szociális és érzelmi támogatás: A gyermekek szociális és érzelmi készségeinek fejlesztése, például együttműködés, empátia, konfliktuskezelés.
- Kapcsolattartás a családokkal: Rendszeres kommunikáció a szülőkkel, tanácsadás és információk megosztása a gyermekek fejlődéséről és a rendelkezésre álló támogatási lehetőségekről.
- Útmutatás a nevelési elvekhez: A szülők segítése a gyermeknevelésben, ajánlások adása a pozitív nevelési módszerekről.
- Bántalmazás megelőzése: Programok és események szervezése a bántalmazás megelőzésére, a gyermekek biztonságérzetének növelésére.
- Szakmai együttműködés: Kapcsolattartás más szakemberekkel (például pszichológusokkal, szociális munkásokkal) a gyermekek érdekében.
- Szűrőprogramok: Különböző szűrőprogramok lebonyolítása (pl. egészségügyi, pszichológiai), hogy időben észleljék a problémákat.
- Veszélyhelyzetek kezelése: Felkészülés és terv készítése veszélyhelyzetek (pl. balesetek, természeti katasztrófák) esetére, a gyermekek biztonságának garantálása érdekében.

Ezek a tevékenységek hozzájárulnak a gyermekek védelméhez és segítik őket abban, hogy biztonságos, támogató környezetben nőhessenek fel.

3.10 Mérések

3.10.1 A gyermekek személyes és szociális képességeik felmérése

Cél: A gyermekek személyes és szociális képességeinek felmérése

Feladatok: A gyermekek szociális és személyes képességeinek mérése óvodai környezetben többféle eszközzel és módszerrel lehetséges.

Ezek közé tartoznak:

- Megfigyelés: A pedagógusok folyamatosan figyelik a gyermekek interakcióit, szociális viselkedését, problémamegoldó képességüket, együttműködésüket és érzelmeik kezelését. A megfigyelési naplók segíthetnek a fejlődés nyomon követésében.

- **Játékos tevékenységek:** A szociális készségek fejlesztése során a játékok igen fontos szerepet játszanak. Csoportos játékok, szerepjátékok és közös feladatok során a gyermekek természetes módon mutathatják be szociális készségeiket.
- **Kérdőívek és skálák:** A gyermekek fejlődésének nyomonkövetése az OVPED rendszerben történik, melyben rendelkezésünkre állnak olyan szociális készségeket mérő kérdőívek és skálák, amelyeket a pedagógusok kitölthetnek a gyermekek szociális interakcióiról. Ezek hasznosak lehetnek a gyermekek fejlődésének értékelésében.
- **Beszélgetések:** Az egyéni vagy csoportos beszélgetések során a pedagógusok néhány kérdéssel vagy témával provokálhatják a gyermekek válaszait, amelyekből kiderülhet, hogyan gondolkodnak a szociális helyzetekről és a személyes kapcsolataikról.
- **Portfóliók:** A gyermekek munkáiból, rajzaikból és egyéb tevékenységeik dokumentálásából összeállított portfóliók segítségével nyomon követhetjük a fejlődésüket a szociális és személyes képességek terén.
- **Szülői visszajelzés:** A szülők véleménye és megfigyelései is fontos információforrást jelenthetnek, hiszen ők is láthatják a gyermekek szociális készségeit otthoni környezetben.
- **Csoportos tevékenységek:** A közös projektek és csoportos feladatok során a gyermekeknek együtt kell működniük, ami lehetőséget ad a szociális készségek megfigyelésére.
- **Egyéni interjúk:** A gyerekekkel folytatott személyes interjúk során választ kaphatunk arra, hogyan érzik magukat a különböző szociális helyzetekben.

Ezek a módszerek és eszközök segíthetnek abban, hogy átfogó képet kapjunk a gyermekek szociális és személyes képességeiről, és lehetőséget adnak a fejlődésük támogatására is.

3.10.2 Mozgásfejlettség mérése

Cél: Az óvodás gyermekek mozgásfejlettségének felmérése.

Módszer, eszköz, eljárás:

Az óvodás gyermekek mozgásfejlettségének felmérése többféle módszerrel és eszközzel lehetséges. Íme az általunk használt eljárások:

- **Megfigyelés:** Az óvodai környezetben a pedagógusok folyamatosan megfigyelhetik a gyermekek mozgásait, interakcióikat és játéktevékenységeiket. A megfigyelések alapján információt nyerhetnek arról, hogy a gyermek mennyire ügyes különböző mozgásformákban (futás, ugrás, mászás).

- Standardizált tesztek: Léteznek kifejezetten a gyermekek mozgásfejlettségének mérésére kifejlesztett standardizált tesztek ezek közül óvodánkban a Kulcsár féle tesztet alkalmazzuk.
- Játékos tevékenységek: Különböző játékos feladatokat is alkalmazhatunk, például: futóversenyek, ugrások, mászások, labdadobások és elkapások szervezése.
- Különféle akadálypályák kialakítása, ahol a gyermekeknek különböző mozgásformákat kell végrehajtaniuk.
- Kérdőívek és szülői interjúk: A szülők tapasztalatait és megfigyeléseit is figyelembe vehetjük. Kérdőíveket, műsortervet készíthetünk, amelyekben a szülők leírják gyermekük mozgásos tevékenységeit és készségeit.

A felmérés során fontos, hogy a gyermekek számára a tevékenységek szórakoztatóak és vonzóak legyenek, hogy a lehető legpontosabb képet kapjuk mozgásfejlettségükről. A rendszeres visszajelzés és az egyes készségek fejlődésének nyomon követése is elengedhetetlen a megfelelő fejlődési lehetőségek biztosításához.

3.10.3 Értelmi képességek mérése

Cél: Az életkornak megfelelő értelmi képességek felmérése.

Módszer:

A gyermek életkorának megfelelő értelmi képességeinek felmérésére az alábbi módszereket alkalmazzuk:

- Fejlődési mérföldkövek figyelemmel kísérése: Az orvosok és a szülők figyelemmel kísérhetik a gyermek fejlődését a különböző életkorokhoz kapcsolódó mérföldkövek alapján, például a nyelvi fejlődés, a szociális készségek, a motorikus képességek és a kognitív képességek terén.
- Standardizált tesztek: Különböző standardizált intelligenciateszteket alkalmazhatnak, amelyek segítenek az intelligenciához és a kognitív képességekhez kapcsolódó eredmények mérésében.
- Megfigyelés: Az óvodapedagógusok és szülők figyelheti a gyermek problémamegoldó képességét, logikai gondolkodását, a szociális interakciókat és a kreativitást különböző helyzetekben.

- **Játék és interakció:** A gyermekek játék közben gyakran megmutatják értelmi képességeiket. A szülők és pedagógusok figyelhetik, hogyan kezelik a kihívásokat, és milyen stratégiákat alkalmaznak a játék során.
- **Beszélgetések:** A gyermek nyelvi fejlettségét és kifejezőkészségét beszélgetések során lehet felmérni. A nyelvi készségek szoros kapcsolatban állnak az értelmi képességekkel.
- **Szülői és pedagógusi vélemények:** A gyerekek fejlődésével és képességeivel kapcsolatos szülői és pedagógusi észrevételek és vélemények is fontos információkat nyújthatnak.

Ezek a módszerek segíthetnek abban, hogy átfogóbb képet kapjunk a gyermek értelmi képességeiről és arról, hogy azok megfelelnek-e az életkorának. Fontos azonban, hogy a felmérés eredményeit mindig a gyermek egyéni fejlődési kontextusában értelmezzük.

3.10.4 Iskolába lépés után nyomonkövetés

- **Tanítók visszajelzése:** Az iskolai tanítók figyelik a gyermekek viselkedését, tanulmányi előrehaladását és szociális interakcióikat. Rendszeres megbeszélések segíthetnek a volt óvodások fejlődésének nyomonkövetésében.
- **Az információk felhasználása:** A tanítók visszajelzései alapján az erősségek és gyengeségek megállapíthatóak. Amennyiben szükséges fejlesztési tervet készítünk az óvoda - iskola átmenet fejlesztése érdekében.
- **Ez rendszeres együttműködést igényel az óvoda és az iskola között melynek formái:**
 - Pedagógusok (óvodapedagógus - tanító) tanácskozása
 - Óvodapedagógusok látogatása az első osztályba.
 - Tanítók látogatása az óvodába.
 - Közös programok, ünnepek.

3.11 Környezeti nevelés, fenntartható fejlődés

A környezettudatos szemlélet kialakítása az óvodás gyermekekben több szórakoztató és interaktív program révén lehetséges. A mi terveink között ezek szerepelnek:

- **Természetjárás:** Rendszeresen szervezünk sétákat a közeli parkokba, erdőkbe, ahol a gyerekek megismerkedhetnek a természet csodáival. Kérdéseket is feltehetnek, például: „Mit látunk itt? Hogyan vigyázhatunk a fákra?”

- **Kertészkedés:** Kertek, magaságysok kialakítása az óvodában, ahol a gyerekek saját maguk ültethetnek virágokat vagy zöldségeket. Ez segít nekik megérteni a növények növekedését és a természet körforgását.
- **Szelektív hulladékgyűjtés:** Megtanítjuk őket a hulladékok szelektív gyűjtésére, például műanyag, papír és biohulladék külön válogatására. Készíthetnek színes kukákat, hogy játékosan tanulhassanak ezekről.
- **Környezettudatos játékok:** Arra is mutatunk példát, hogy hogyan használjanak újrahasznosított anyagokból készült játékokat vagy készítsenek saját kezűleg játékokat, amely segít megérteni az újrahasznosítás fontosságát.
- **Öko-mesék, könyvek:** Rendszeresen olvasunk fel olyan meséket, amelyek a környezetvédelemről, az állatokról és a növényekről szólnak. Ezek segíthetnek a gyerekeknek megérteni a természet védelmének fontosságát.
- **Művészeti tevékenységek:** Kreatív foglalkozások, ahol természetes anyagokból vagy újrahasznosított anyagokból készíthetnek alkotásokat, mint például festmények, szobrok.
- **Fenntartható fejlődés játékok:** Tartunk olyan foglalkozásokat, ahol a gyerekek megismerhetik a megújuló energiaforrásokat, mint a nap vagy a szél, és játékosan tanulhatnak róluk.
- **Állatgondozás:** Ismerkedés kisállatokkal az óvodában, állatasszisztált foglalkozások. Ezek segíthetnek a gyerekeknek megérteni a felelősséget és az állatok védelmének fontosságát.

Ezek a programok nemcsak tanítják a gyerekeket a környezettudatosságra, hanem játékos formában ösztönzik őket a felfedezésre és a kreativitásra is.

3.12 Óvodán kívüli programok, helyi, regionális rendezvényeken való részvétel

Az óvodán kívüli programok rendkívül fontosak a gyermekek fejlődése szempontjából, mivel lehetőséget biztosítanak a szociális készségek, a kreativitás és a különböző ismeretek fejlesztésére. Íme néhány tervezett programunk:

- **Természetjárás és kirándulások:** A természet megismerése segít a gyermekeknek tanulmányozni a környezetüket, felfedezni a különböző élőlényeket és növényeket, valamint fejleszteni az alapvető megfigyelési és kutatási készségeiket.
- **Sportolási lehetőségek:** A sport jótékony hatással van a fizikai fejlődésre, az egészségre, és segít a csapatszellem kialakításában is. Fontos, hogy a gyerekek megtapasztalják a sportolás örömet, valamint a fair play elveit. A nagycsoportosoknak a helyi uszodában

szervezzük meg a vízhez szoktatást. Az ovi fociainknak is igyekszünk megkeresni a lehetőséget, hogy óvodán kívül is megmutathassák tehetségüket.

- Művészeti tevékenységek: Festés, rajzolás, kézműveskedés vagy zenei foglalkozások lehetőséget adnak a gyermekek kreatív kifejezésére. A művészet segít a motorikus készségek fejlesztésében és az önkifejezésben. Külső helyszín számunkra például a szomszédos Rákóczi-vár.
- Tudományos kísérletek: Egyszerű kísérletek végzése ösztönözheti a gyermekeket a tudomány iránti érdeklődésre. Ez javítja a logikai gondolkodás és a problémamegoldó képességüket. Levegő tisztaság vizsgálat, víz csapvíz, tó vizének összehasonlítása.
- Kulturális programok: Színházlátogatások, meseelőadások, vagy múzeumi programok gazdagítják a gyermekek kulturális ismereteit, és megismertetik őket a művészetekkel és a különböző kultúrákkal.
- Közösségi szolgálatok: A közösen végzett tevékenységek, mint például egy helyi közösségi eseményen való részvétel, elősegítik a szociális érzékenységet és a közösségi tudatosságot.
- Nyelvi programok: Nyelvi játékok, mesélés idegen nyelveken vagy nyelvi táborok javíthatják a gyermekek nyelvi készségeit, és elősegíthetik a nyelvek iránti érdeklődést.

Ezek a programok nemcsak szórakoztatóak, hanem hozzájárulnak a gyermekek teljes személyiségfejlődéséhez, szociális kapcsolataik építéséhez és a tanuláshoz való pozitív hozzáállásuk kialakításához is.

3.13 Ünnepeink, hagyományaink

Minden évben átgondoltan kell megtervezni ünnepeinket, melyek, ha több éven keresztül megjelennek, hagyománnyá válnak (pl.: nagyszülők köszöntése, védőszentünk ünnepe). Óvodaszintű és csoportszintű ünnepeink is vannak. A csoportokban megünneplik a gyerekek születés-, és névnapját, mely segíti az egymásra figyelés, örömszerzés, baráti kapcsolatok mélyítését. Azon a napon ők vannak a középpontban, több figyelmet, kedvességet kapnak, mint más napokon. A családtagokat is megszólítjuk külön-külön az év folyamán, mely elősegíti a családtagok iránti tiszteletre nevelést. Év végén pedig az egész családot várjuk ünnepre, ahol a gyerekeket helyezzük előtérbe. A nevelési év során megünnepeljük az egyházi, nemzeti ünnepeket, néphagyományhoz kapcsolódó eseményeket, világnapokat, óvodai ünnepeket a következő időpontokban:

	EGYHÁZI ÜNNEPEINK	A GYERMEKI ÉLET ÜNNEPEI
<i>SZEPTEMBER</i>	Kisboldogasszony ünnepe	Magyar népmese napja
<i>OKTÓBER</i>	Assisi Szent Ferenc	Állatok világnapja
<i>NOVEMBER</i>	Mindenszentek, Szent Márton	Márton nap
<i>DECEMBER</i>	Advent, Szent Miklós, Karácsony	Mikulás, Karácsony
<i>JANUÁR</i>	Vízkereszt	
<i>FEBRUÁR</i>	Gyertyaszentelő, Hamvazószerda	Medve nap, Farsang
<i>MÁRCIUS</i>	Teremtésvédelmi nap, Szent József, Szent Kinga (03.05.)	Nőnap, Március 15., Apák napja, Víz világnapja
<i>ÁPRILIS</i>	Húsvét	Húsvét, Föld napja
<i>MÁJUS</i>	Pünkösd	Anyák napja, Madarak és fák napja, Gyermek hét, Évzáró, Ballagás.
<i>JÚNIUS</i>	Szent Kinga ünnepe (06.16.)	
<i>JÚLIUS</i>	Szent Kinga ünnepe (07. 24.)	
<i>AUGUSZTUS</i>	Kovács ünnep	

Keresztény szellemű óvodai nevelésünk „gerincét” az egyházi ünnepek adják. Az ünnepek legfőbb célkitűzése – az Isten és emberszeretet elmélyítése. Feladatunk az ünnep tartalmának megismertetése a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve.

3.14 Belső tudásmegosztás

Az óvodapedagógusoknak a szakmai tudásuk megosztására számos lehetőség áll rendelkezésükre, amelyek segíthetnek a fejlődésben és a közös tanulásban. Íme néhány módszer:

- Módszertani workshopok és tréningek: Rendszeres szakmai rendezvények, ahol a pedagógusok bemutathatják saját tapasztalataikat, módszereiket, és új ismereteket szerezhetnek.
- Szakmai fórumok és közösségi platformok: Online közösségek, fórumok, vagy közösségi média csoportok, ahol pedagógusok megoszthatják tapasztalataikat, anyagaikat és ötleteiket.
- Mentorálás és páros munka: Tapasztaltabb pedagógusok mentorálhatják a kezdő kollégákat, illetve páros munka keretében közösen dolgozhatnak különböző projektekben.
- Szakmai napok és konferenciák: Ezek lehetőséget nyújtanak a legújabb kutatások és módszerek ismertetésére, tapasztalatcserére.
- Szakmai anyagok, publikációk írása: Óvodapedagógusok írhatnak cikkeket, tanulmányokat, vagy bemutathatják szakmai anyagaikat folyóiratokban.
- Esettanulmányok és közös projektek: Csoportos projekteken dolgozva a pedagógusok közösen találhatnak megoldásokat különböző kihívásokra, így tanulva egymástól.
- Projektek, foglalkozások megosztása: Az óvodapedagógusok ellátogathatnak egymás foglalkozásaira, és megoszthatják tapasztalataikat a módszerekről, eszközökről.
- Visszajelzés és reflektálás: A kollégák közötti visszajelzés segíti a szakmai fejlődést, hiszen tanulhatnak egymás tapasztalataiból.
- Rendszeres megbeszélések: Csatatmegbeszélések keretében az óvodapedagógusok megoszthatják tapasztalataikat, ötleteiket és megoldásaikat közös problémákra.

Ezek a módszerek nemcsak a tudásmegosztást segítik elő, hanem erősítik a közösségi szellemet is, amely kulcsfontosságú a pedagógusi munka során.

3.15 Digitális technológia jelenléte az óvodában

A digitális technológia jelenléte az óvodában számos módon megvalósulhat, figyelembe véve mind a gyermekek, mind a pedagógusok szempontjait. Íme néhány javaslat és példa arra, hogyan integrálhatók a digitális eszközök és megoldások az óvodai környezetbe:

Gyermekek szempontjából:

- Interaktív oktatási eszközök: Az interaktív tábla és digitális projektor használata lehetővé teszi a gyermekek számára, hogy aktívan részt vegyenek az oktatásban, játékos formában tanuljanak.

- Tanulás játékosan: Különböző oktatóprogramok és játékok használata, például tableteken vagy okostelefonokon, amelyek az alapvető készségeket fejlesztik.
- Kreatív projekteken való részvétel: Digitális művészeti eszközök, mint például rajzoló és festő alkalmazások, lehetőséget adnak a gyerekeknek, hogy kreatívan fejezhessék ki magukat.
- Digitális történetmesélés: A gyermekek saját meséik, történeteik elkészíthetnek digitális formában, amely elősegíti a kreativitásukat és a nyelvi készségeik fejlődését.
(<https://webshop.uni-eszterhazy.hu/hu/termek/digitalis-tortenetmeseles-a-nevelesi-oktatasi-folyamatban>)
- Közösségi tanulás: A gyerekek csoportmunkában dolgozhatnak digitális eszközök segítségével, amely erősíti a szociális készségeiket és a csapatmunkát.

Pedagógusok szempontjából:

- Szakmai fejlődés: A pedagógusok digitális képzése révén új módszereket és eszközöket tanulhatnak meg, amelyek segítik őket a gyermekek hatékonyabb oktatásában.
- Tananyag fejlesztése: Digitális platformok és eszközök használata a tananyag testreszabásához, interaktív feladatok létrehozásához, amelyek jobban megfelelnek a gyermekek igényeinek.
- Adatgyűjtés és analízis: Az óvodai fejlesztések és a gyermekek előrehaladásának nyomon követése digitális eszközökkel, online naplózási rendszerrel. (OVPED)
- Kommunikáció a szülőkkel: Digitális kommunikációs csatornák (pl. hírcsoportok, e-mailek) használata a szülőkkel való kapcsolattartásra és a gyermekek fejlődésének nyomon követésére.
- Online erőforrások használata: Hozzáférés különféle online tananyagokhoz, videókhoz, és egyéb oktatási forrásokhoz, amelyek támogatják a pedagógiai munkát.

A digitális technológia integrálása az óvodai környezetbe sok előnnyel járhat, ha azt megfelelően, a gyermekek fejlődési igényeinek és a pedagógusok munkájának támogatására használják. Fontos azonban, hogy a technológia használata mellett a hagyományos, interaktív, személyes kapcsolatokra épülő tevékenységeket is megőrizzük, hogy a gyermekek fejlődését elősegítsük.

3.16 A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A kötelezően előírt eszközjegyzék 100%-os teljesítettségű.

Óvodánkban megtekinthető játékok, illetve szakmai eszközök megvásárlásakor mennyiségi és minőségi szempontokat tartunk szem előtt, amelyek egyben a fejlesztést is szolgálják.

Minden korosztály a számára megfelelő képességfejlesztő játékokat használhatja, játék szintjének megfelelően.

A modern játékok mellett megtalálhatóak a természetes anyagokból készült faépítők, kis autók. Az eszközállomány elemzésekor feltétlenül ki kell emelni azokat az óvónők által készített játékokat, eszközöket, amelyek az egyéni fejlesztés során fontos szerepet kapnak az óvodai tevékenységekben. Lényeges, hogy az óvónői ötleteken túl, az elkészítéshez szükséges anyagok mindig kellő választékban rendelkezésre álljanak. Ezt a feltételt igyekszünk biztosítani és kiemelten szeretnénk kezelni a jövőben is.

A tárgyi feltételek alakításakor szem előtt tartjuk, hogy a gyermekek számára hozzáférhető módon, a biztonsági előírások figyelembevételével helyezzük el az általuk használt eszközöket. Igyekszünk biztosítani a megfelelő munkakörnyezetet az óvoda dolgozói számára is. A fogadóórák megtartására biztosítjuk a megfelelő helyiséget a szülők fogadására.

Felhasznált irodalom:

- II. Vatikáni Zsinat „Gravissimum Educationis Momentum” (G.E.3.)
- Segédanyag a katolikus Óvodák helyi nevelési programjához
- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja

Részben adaptált programok:

- A Báthory István Katolikus Óvoda, Két tanítási nyelvű Általános Iskola és Gimnázium Pedagógiai program
- Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programja

Jogszályi háttér

Törvények:

- Egyházi Törvénykönyv
- II. Vatikáni Zsinat dokumentumai
- A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény
- Gyermekvédelmi törvény (1997. évi XXXI. törvény)
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

Rendeletek:

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. Rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról.